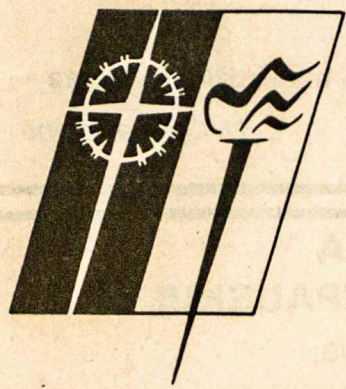

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2002) 1988 LIEPA-JULY 5

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Svarbus aruodas

Pradedant 1949 metais, pačiame kūrybingiausiame išeivijos gyvenimo laikotarpyje po svetima padange, bet savuose darbo ir veiklos laukuose tarp daugelio džiuginančių žiburėlių pastoviai, ištvermingai ir labai patraukliai žibėjo ir "Tėviškės žiburiai", ne kartą daug kur aptarti kaip vienas geriausių periodinių leidinių laisvame pasaulyje. Šitoji aptartis vestų prie gilesnio ir smulkesnio laikraščio vertinimo, kas nėra šio rašinio tikslas.

2000 kartų šis savaitraštis aplankė gausius savo skaitytojus, kurie jį gerbė rėmė aukomis, pasisakymais, pastabomis ir bendradarbiavimu. Šiandien žengiamo į trečią tūkstantį tuo pačiu ryžtu ir idealizmu ištekliais, gal tik kiek nebe tokiais stipriais žingsniais, nes retėjančios spaudos darbuotojų gretos iškelia naujų rūpesčių, kurių ir taip netrūksta lietuviškos raštijos skleidėjams išeivijoj. Tačiau kylančios problemos, reikia tikėti, bus teigiama kryptimi išspręstos, pirmiausia pasitikint vyriausioju Kūrėju. Tai viena ir iš tikrųjų svarbiausia. Antra – pastangos plačiau mobilizuotis, konkretizuotis darbų pasidalinime, remiantis ekonomiškai sustiprėjusia visuomene ir finansinėmis organizacijomis, vis dėlto lieka ryškiais keldrodžiais, vedančiais savąjį spausdintą žodį tolimesniais lietuviško gyvenimo keliais.

Kas sukaupia per 2000 šio laikraščio numerių, nesunku įsivaizduoti. Tai didelis savosios kultūros aruodas, kurio užtenka ir dvasiniam penui, ir sėklai. Jis dargi yra labai svarbus ir tuo, kad visada lygino, atitaisė, atitiesė, tiesiai pirštu rodė į tuos pasauliui ir mūsų tautai skelbiamus dalykus, kuriuos okup. Lietuvos spauda, komunistinio savanaudiškumo verčiama ir Maskvos prižiūrima, kraipė, melavo, darrė. Tik laisvėje spausdinti laikraščio puslapiai, ne okupuoto krašto oficiozai, bus reikalingi ateities istorikams, įieškantiems tiesos.

Išeivijos atžvilgiu iš to aruodo buvo barstomos pozityvaus galvojimo sėklos – religinių ir patriotinių nuotakių deriniai. Kultūrinio, politinio, ekonominio gyvenimo apžvalgos, kūrybos vertinimai, jaunimo siekiai ir laimėjimai, nuomonės ir diskusijos, aktualijos, pranešimai, skelbimai ir gausios iliustracijos – juk visa tai, rodos, savaime suprantami dalykai, kas savaitę vartomi didelio formato puslapiuose. Ir koks gi mūsų gyvenimas būtų buvęs be viso to?

Ir tolimesnieji šio savaitraščio keliai turi būti mūsų pačių bendru darbu tiesiami ir prižiūrimi. Spaudos darbas nėra lengvas. Bet reikalingas kaip gaivinantis šaltinis pakalnėj. Daug kas nori lipti į kalną, kad ir jie, ir juos visi matytų. Ten gražu ir žalia. Bet kai trošku, reikia leisti žemyn ir įieškoti troškulį patenkinančios versmės.

Periodinė spauda, ypač ta, kuri atitinka mūsų pažiūras ir siekius, kuri kalba už mus ir už negalinčius kalbėti, yra tartum kokia kultūrinė sveikata, be kurios sunyktume kaip žmonės ir kaip lietuviai. Ne kas kitas, o ji kadaise sužadino tautinį sąmoningumą. Ne kas kitas, o ji šiandien lieka pagrindiniu ginklu kovoje dėl žmogaus teisių, religinės laisvės ir tautos išlikimo. Dabarties uždaviniai yra sunkūs. Nei mes vieni atskirai, nei kovojančios tautos prasiveržią žiburiai šiuo metu didesniais laimėjimais negalim vainikuoti. O visgi vieninąjį darbuotį "Lietuvai, tėvynei mūsų" turime būti šių dienų naujaisiais aušrininkais, varpininkais, tėvynsargiais. Tik šitokių nuotakių apimti, tokio entuziazmo skatinami lengviau galėsime žengti žingsnį po žingsnio ateitin. O garbingų šio leidinio pradinių pavyzdys teduoda stiprybės ištesėti. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Sovietų šnipai Kanadoje

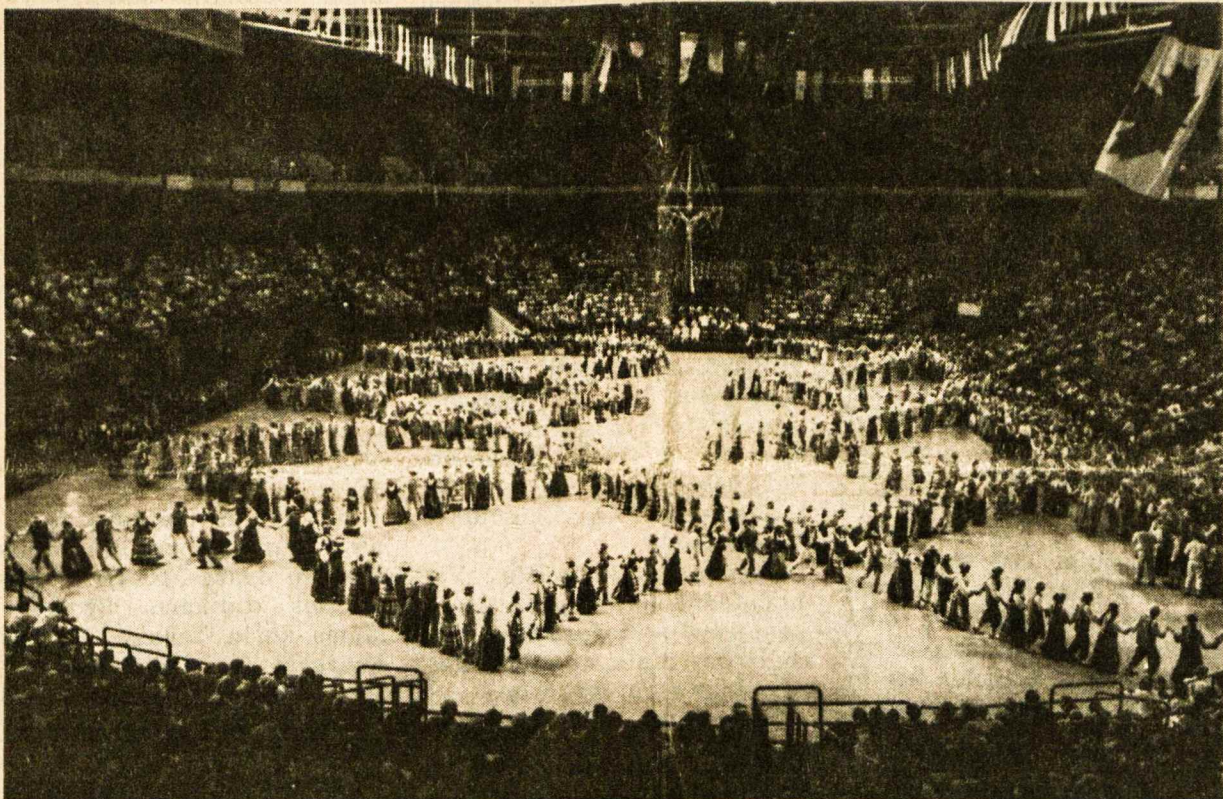
Spaudoje plačiai nuskambėjo Kanados užsienio reikalų ministerio J. Clarko pradėti šnipinėjimai įsivėlusį Sovietų Sąjungos diplomatų ištremimai, palietę ambasadą Otavoje, konsulatą Montrealyje ir sovietų atstovus Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje. Šnipus išdavė ten vertėjų dirbęs Sovietų Sąjungos atstovas Jurijus Smurovas, nutaręs pasilikti Kanadoje ir pasiprašęs politinės globos. Užsienio reikalų ministras J. Clarkas kovą pradėjo aštuonių sovietų diplomatų ištremimu ir grįžimo teisės atšaukimu devyniems. Jis betgi pabrėžė, kad špionazas šį kartą lietuvių slapstus technologijos duomenis Kanados pramonėje. Taipgi bandyta įkelti koją ir į Kanados saugumo žvalgybos instituciją. Tačiau visi mėginimai buvo nesėkmingi, žalos Kanadai nepadarėta. Sovietų Sąjunga nedelsdama Kanadai atsilygino dviem diplomatų ištremimu iš ambasados Maskvoje ir trijų buvusių diplomatų neįsileidimu. Kanada vėl ištrėmė vie-

ną diplomatą ir sustabdė kito sugrizimą. Tada iš Maskvos buvo ištrėmtas dar vienas Kanados diplomatas ir sustabdytas grįžimas septyniems buvusiems diplomatams. Tačiau skaudžiausiu smūgiu Kanadai tapo 25 ambasadoje tarnautojais dirbusių sovietinių piliečių atšaukimas. Kanados ambasada Maskvoje, turinti mažesnę savo personalą ir samdanti vietinius tarnautojus. Ambasadorius V. Turneris prisipažino, kad jam teko gerokai sumažinti ambasados darbą ir paslaugas. Normalių ryšių grąžinimą užsienio reikalų ministras J. Clarkas pradėjo Sovietų Sąjungos ambasadoriaus A. Rodionovo pakvie-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Ontario premjeras DAVID PETERSON su lietuvių "Gintaro" ansamblio jaunuimais birželio 23 dieną Karavano pavylyje "Vilnius"

Išeivijos istorijos dalimi tapo didinga VIII-ji laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė, įvykusi liepos 3 d. Kanadoje, Ontario Hamiltone, modernioje Copps kolizijoje. Programą atliko apie 2.000 jaunimo ir veteranų šokėjų, o ja džiaugėsi 10.000 žiūrovų, suvažiuosusių iš įvairių pasaulio šalių

Nuotr. O. Burzdžiaus

Ketvirtasis lietuvių kultūros kongresas

Atidarymas, paskaitos, svarstybos, ekumeninės pamaldos, koncertas ir užbaigimo pokylis

Toronto Westbury viešbutyje birželio 25 d. gana punktualiai (9.38 v.r.) Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, KLB kultūros komisijos pirmininkė, pirmoji praneško į pilną posėdžių salę, pakviesdama vysk. P. Baltakį, OFM, invokacijai. "Pasaulis nebaigtas kurti, Dievas pakvietė mus tęsti Jo kūrybą... Ačiū Tau už viską, ką mes galėjome gero atlikti per Kristų. Jo sūnų, mūsų gyvenimo įprasmintoją" baigė vyskupas.

Toronto vyrų choras "Aras" su maestro V. Verikaučiu, palindant akomp. J. Govedai, sugiedojo Kanados, Lietuvos himnus ir apie dešimt lietuviškų dainų.

Virš darbo stalo gražiai išdėstytos kongreso ir Lietuvos vėliavos, o gretimai dar 17 laisvojo pasaulio kraštų vėliavų, iš kur atvyko lietuvių atstovai.

PLB kultūros komisijos pirm. Milda Lenkauskienė nuosirdžiai ir jausmingai atidarė kongreso svarstybas. R. Kurienė supažindino su dr. Kęstutiu Girnium. Jis apžvelgė "Išpaieigojimas tiesiai". Kristus klausė, kas yra tiesa, bet nebuvo atsakyta. Nėra atsakyta ir šiandien. Tiesa nėra vieno asmens pareiškimas. Politinės partijos nesutaria apie tą patį įvykį. Istorikai neperduoda visos tiesos. Žmogus neša atsakomybę už savo pareiškimus. Nutyliama, meluojama, nors tai yra priešinga Dievo įsakymams. Politikai tą dažnai pažeidžia. Kultūrininkai saugo tautos kultūrinį paveldimą.

Jie davė, ko reikala-vo tautos interesai. Spėlioti, kas būtų buvę, jei okupuotos Lietuvos rašytojai nebūtų melavę, nebūtų prisitaikę savo labui... Bepigu Vakaruose laisvai gyvenantiems mokytį, ką anie turėjo daryti. Ne visiems vienodos sąlygos lygiai veiktų.

M. Lenkauskienė padėkojo dr. K. Girniui ir paminėjo, kad kongrese dalyvauja neseniai iš Lietuvos atvykęs laisvės kovotojas dr. Algirdas A. Statkevičius. Salės dalyviai jį pagerbė atstojimu. Toliau pirminkė pakvietė kongreso ruošimo koordinatorių Praną Jogą, kuris supažindino su tolimesne programa – svarstybomis.

Šeima, literatūra, teatras

Pirmoji svarstybų tema buvo "Šeima – lietuviškumo stiprybė". Vadovavo Irena Lukoševičienė iš Montrealio. Ji pabrėžė, kad šeima yra visuomenės pagrindas. Ten vaikai išmoka pažinti vertybes. Jiems iš ten lietuviška stiprybė, lietuviškos kultūros pomėgis ir pagrindas. Temą gvildeno penki pranešėjai.

Iš Australijos D. Baltutienė, keturių vaikų motina, aiškino, kaip praktiškai natūraliausiu būdu darnioje šeimoje perduoti tautos kultūros vertybes savo vaikams.

Veikia lietuviškos mokyklos, organizacijos, bet vis rečiau girdima lietuvių kalba šeimose. Be lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos krašto ryšio

negalima perduoti lietuvių kalbos. Visiems reikia turėti kultūrinį pagrindą – grįžti prie šeimos šaknų. Sūnus susipažino su šeimos giminėmis, laiškais susisiektų su Lietuvoje esančiais, nuvykęs ten geriausiai atsisaga lietuviškoje kultūroje. Reikia tęsti šeimos narių diskusijas, įjungti jaunimą į lietuviškos visuomenės darbus, organizacijas, panaudoti saugusį jaunimą. Tą patį draugiškai ir nuosirdžius ryšiai su tėvais išlaiko lietuvišką dvasią namuose, sudarydami Lietuvos kampelį.

K. Slotkus iš Kolumbijos, būdamas visiškai toli nuo bet kokia lietuviška stiprybė, vien tik tėvų įtaka išmoko gerai lietuvių kalbą ir įsijungė į lietuvių visuomeninę veiklą. Dabar rūpinasi savo jaunos šeimos lietuvišku ugdymu.

L. Juodiškaitė-Pollock pareiškė savo įspūdžius lietuviškame auklėjime. Didelį jai mišrių šeimų problema. Jaunimas griebiasi anglų kalbos, nes lengviau išsireikšti.

A. Lingertaitienė – jaunimo lietuvių kultūra reprezentuoja tautos išmintį, santykį su Dievu ir gamta. Visa tai reikia perduoti, kad vaikas nebūtų prievarta ar apsunokinimas. Tėvų pareiga sudaryti vaikams sąlygas, kad jie galėtų papildyti žinias, vartoti lietuvių kalbą šeimoje ir tarp kitų šeimų. Sudaryti šeimų ratelius, kuriuose domėtis lietuvių kalba. Lietuviška mokykla labai (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

XIX-JI SOVIETŲ KOMUNISTŲ PARTIJOS KONFERENCIJA patvirtino M. Gorbačiovo reformas, gerokai sumažinančias ligšiolinę kompartijos galią. M. Gorbačiovas pabrėžė, kad kompartijai patikėti visi Sovietų Sąjungos valdymo reikalai buvo didelė klaida. Tokiam centralizuotam darbui neužtenka 20 milijonų narių turinčios kompartijos, nes jų eilėse nėra pakankamai specialistų visoms sritims. Išaugo aštuoniolikos milijonų biurokratų armija, kuriai rūpėjo ne krašto problemos, o tik jų pačių išsilaikymas užsitikrintose valdose. Kompartijos sutelkta jėga tapo proletariato diktatūra, kurią Stalinas panaudojo gyventojų spaudimui. L. Brežnevo laikais ji anešė ekonominį sustingimą. Dabar pagrindinė valdžia teks visas gyvenimo sritis

apimančiam Liaudies deputatų kongresui, turėsiąsiam 2.250 slaptu balsavimu renkamų narių. Kongresas posėdžiaus tik kartą į metus, bet jis išrinktą prezidentą ir 400-450 narių nuolatos posėdžiaujančią grupę įstatymams tvarkyti. Prezidentas paskirs premjerą, kuris sudarys ministrų kabinetą. Prezidentas ne tik atstovaus Sovietų Sąjungai ryšiuose su užsienio šalimis, bet ir tvarkys jos užsienio reikalus. Liaudies deputatų kongresas taps pagrindiniu jėgos šaltiniu, pakeičiančiu kompartijos politbiurą ir centro komitetą. Iš M. Gorbačiovo pranešimo susidaro įspūdis, kad jis tikisi būti išrinktas deputatų kongreso prezidentu. Visi kompartijos ir valdžios pareigūnai bus renkami tik dešimčiai metų. Tada jie turės pasitraukti ir bus pakeisti kitais. Su vadovybei nustatyta griežta riba savo teroro nebūtų galėjęs atnešti J. Stalinas, o L. Brežnevas – ekonominio sustingimo. Vadovaujantis tokiomis principais, vyriausybės bus sudarytos ir sovietinėse respublikose.

Karštos diskusijos

Vakariečiai žurnalistai kompartijos konferencijai nebuvo įsileisti, bet jie galėjo susitikti su kai kuriais atstovais, kartu su Sovietų Sąjungos gyventojais stebėti televizijos transliacijas, nevengusias ir aštrių diskusijų. Televizijos žiūrovų didvyriu tapo Komijos autonominės respublikos atstovas V. Melnikovas, pareikalavęs atsisistatymo vadų, kurie aktyviai rėmė ligšiolinę klaidingą politiką. Esą juos turi pakeisti kiti. Kai M. Gorbačiovas paprasčiausiai nurodė tuos vadus, V. Melnikovas, žiūrėdamas į kompartijos politbiurą, išvardino buvusį ilgametį užsienio reikalų ministrą ir dabartinį aukščiausiojo sovietų prezidento pirm. A. Gromyką, politbiuro narį M. Solomentsevą, JAV ir Kanados studijoms skirtą instituto vadovą G. Arbatovą, "Pravdos" red. V. Afanasjevą, susilaikdamas kitų atstovų plojimo. Televizija atskleidė ir iš Maskvos komunistų vado pareigų pašalinato B. Jeltsino susikirtimą su kompartijos ideologu J. Ligačiovu.

Šiame numeryje:

Svarbus aruodas

"Tėviškės žiburiai" peržengė 2000-ąjį numerį

Ketvirtasis lietuvių kultūros kongresas

Buvo svarstytos svarbios temos lietuvių kultūros klausimais

Sovietų šnipai Kanadoje

Jie bandė išgauti slapstus technologinius pramonės duomenis

Naikinamos kultūros bei meno vertybės

Nesirūpinama tinkama istorinių paminklų apsauga

Persekiojamieji ginasi pareiškimais

Kunigai baudžiami už religijos mokymą ir pamokslų sakymą

Sunku sulaukyti naują judėjimą

Sovietų ekonomijoje iki šiol nematyti apčiuopiamų pagerėjimų

Ar Sabonis išgelbės sovietų rinktinę?

Rusų dienraštis Niujorke rašė apie garsų lietuvių krepšininką

"Valdovo" pavėsy

Toronto suvaidinta Vinco Mykolaičio-Putino drama

Išpuodingas koncertas

Dvių chorų ir pavienių muzikų iškilus pasirodymas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, mėmė – \$25, garbės – \$30 (Amerikoj – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalą kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.

Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Naujai paskirtieji kardinolai birželio 28 d. iškilmingai iš popiežiaus rankų priėmė savo kardinoliškas kepure. Ši iškilinė lietuviams buvo ypatinga tuo, kad vienas iš jų naujųjų kardinolų yra lietuvis, vysk. Vincetas Sladkevičius, Kaišiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius. Taipgi šia proga kardinoliškas kepure gavo: Vatikano valstybės pasekretorius arkiv. Eduardo Marinez Somalo, Vatikano viešųjų reikalų tarybos sekretorius arkiv. Achille Silvestrini, nuncijus Prancūzijai arkiv. Angelo Felici, Montrealio arkiv. Paul Gregoire, Siomalabariškųjų apeigų arkiv. Anthony Padiyara, Brazilijos miesto arkiv. Jose Preire Falcao, Neapolio arkiv. Michele Giordano, Maputo miesto arkiv. Alexandre Jose Maria dos Santos, Genuvos-Bobbio arkiv. Giovanni Canestri, Vatikano švętimo kongregacijos sekretorius arkiv. Antonio Maria Javierre Ortas, Bogotos arkiv. Simon Ignatius Pimenta, Sidnėjaus arkiv. Edward Bede Clancy, Sao Salvador da Bahia arkiv. Lucas Moreira Neves, Detroito arkiv. Edmund Casimir Szoka, Vašingtono arkiv. James Aloysius Hickey, Ezerstergom arkiv. Laszlo Paskai, Garoua arkiv. Christian Wiyghan Tumi, Vienos arkiv. Hans Hermann Groer, Popiežiškųjų rūmų prefektas arkiv. Jacques Martin, Esseno vyskupas Frenz Hengsbach, Port-Louis vysk. Jean Margot, Hongkongo vysk. John Baptist Wu Cheng-Chung.

Vatikano vadovybėje įvyko eilė pasikeitimų ryšium su paskyrimu kardinolais keletos Vatikano vadovybės atsakingų vietų. Vatikano valstybės pasekretoriaus vieton, kurią iki šiol užėmė kardinolu paskirtasis Eduard Martinez Somalo, dabar paskirtas australas arkiv. Edward Cassidy. Viešųjų Vatikano reikalų tarybos sekretoriaus vieton, kurią iki šiol užėmė kardinolu paskirtasis Achille Silvestrini, dabar paskirtas italas arkiv. Angelo Sodano. Greitu laiku numatomas ir didesnis Vatikano kurijos pertvarkymas.

Senosios Rusijos žemių tūkstantmečio krikščionybės sukakties proga, popiežius Jonas Paulius II priėmė Maskvos patriarcho Pimeno kvietimą ir į rusų ortodoksų rengiamas iškilmes pasiuntė dvi delegacijas: pirmoji – Šventojo Sosto delegacija, o antroji – katalikų episkopato. Šventojo Sosto pagrindiniai delegatai buvo: Vatikano valstybės sekretorius kard. Agostino Casaroli, Krikščionių vienybės sekretoriato pirm. kard. Jan Wilibrands ir to sekretoriato sekretorius kun. Pierre Duprey bei jo bendradarbis mons. Salvatore B. Scribano, popiežiškosios "Justitia et Pax" komisijos pirmininkas kard. Roger Etcheagaray, rytų apeigų instituto vicerektoriaus kun. John F. Long, SJ. Katalikų episkopato delegaciją sudarė: "Justitia et Pax" pirm. kard. Franz Koenig, Vietnamo vyskupų konferencijos

pirm. kard. Joseph Marie Trinh Van Can, Europos vyskupų konferencijų tarybos pirm. kard. Carlo M. Martini, Lenkijos vyskupų konferencijos pirm. kard. Josef Glomp, Latvijos vyskupų konferencijos pirm. kard. Julijanas Vaivodas, ryšiams tarp Vokietijos vyskupų konferencijos ir Maskvos ortodoksų patriarchato komisijos pirm. kard. Friedrich Wetter, kard. John J. O'Connor iš Niujorko, Vengrijos vyskupų konferencijos pirmininkas ir naujai kardinolu paskirtasis arkiv. Laszlo Paskai, P. Amerikos vyskupų tarybos pirm. vysk. Dario Castrillon Hoyos ir Afrikos bei Madagaskaro vyskupų konferencijų simpoziumo pirm. vysk. Gabriel Gonsum Ganaka. Abidvi delegacijos šią išvyką į Sov. Sąjungą panaudojo reikalavimams gerokai praplėsti religijai laisvę sovietų okupuotose kraštuose. Šventojo sosto delegacija, pav. reikalavo: 1. kad sovietinė valdžia legalizuotų nuo 1946 m. uždarytą ir tik slapta veikiančią ukrainiečių Katalikų Bendriją; 2. kad duotų lotynų apeigų katalikams daugiau laisvės; laisvą konskruoti savo vyskopus, šventinti kunigus ir steigti kunigų seminarias. Ta pačia proga kard. Casaroli sovietų pareigūnams dar pravedė ir pamoką apie tai, kad religija jų krašte pasilikianti, ar jie nori, ar ne, ir kad ji būsimanti svarbiu ateities faktoriu krašte, kaip ji esanti dabar. Todėl komunistai su tuo turį skaitytis. Taipgi kardinolas įteikė Gorbačioviui Šv. Tėvo laisšką ir memorandumą, liečiantį specifinius katalikų klausimus Sov. Sąjungoje.

Suspenduotasis arkiv. Marcel Lefebvre, kuris jau buvo susitaręs su Vatikano atstovais dėl savo asmeninės padėties bei savo vadovaujamos Pijaus X draugijos susitaikymo su Šv. Tėvu, birželio 15 d. paskelbė atšaukiant šį susitarimą su nurodymu, jog birželio 30 d. konskruosiąs bei Šv. Tėvo leidimo keitimus savo kunigus vyskupais. Ši ketinimą jis ir įvykdė. Šiuo veiksmu jis su visa savo Pijaus X draugija atskyla nuo Kat. Bendrijos. Vatikanas iš savo pusės paskutiniuoju metu buvo daręs visa, kad ši skizma neįvyktų. Šv. Tėvas net buvo sutikęs paskirti šiai draugijai vyskupą iš arkiv. Lefebvre pasirinktą kandidatą ir draugiją traktuoti kaip savarankišką vienetą, turintį teisę laikyti Mišias senosiomis apeigomis. Taipgi būtų buvusi įsteigta speciali Vatikano komisija rūpinimuisi tos draugijos ryšiais. Po tokio arkiv. Lefebvre nuomonės staiga pasikeitimo, nusivylimą juo išreiškė Prancūzijos, Šveicarijos ir Vokietijos vyskupų konferencijos. Kard. Gagnon, kuris Šv. Tėvo buvo įgaliojtas šios draugijos padėti tirti ir gerinti ryšius, pareiškė, jog norėtų, kad numatytoji speciali Vatikano komisija vistiek būtų įsteigta rūpintis tais draugijos nariais, kurie skilimui vykstant vis dėlto nutartų pasilikti K. Bendrijoje.

Kun. J. Stš.

Naikinamos kultūros bei meno vertybės Lietuvoje

Pokario metais sunaikinta, sužalota bei išvogta daug meno kūrinių Vilniuje, Trakuose ir kitose vietovėse. Dalis kūrinių išgabenta Lenkijon ir kitur. Reikalinga skubi apsauga ir nauja iniciatyva kultūrinių vertybių srityje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tai yra mums labai reikšmingas architektūros paminklas, kad jo atstatymas galėtų remtis diletantiškomis improvizacijomis. Rūmai statyti 1492-1571 m. laikotarpyje didžiųjų kunigaikščių: Aleksandro, Žygimanto Senojo ir Žygimanto Augusto įvairių tautybių architektų, o ne vien italų. Karališkųjų statybų Vilniuje prefektais buvo vokiečiai Jobas Preytfusas ir Jonas Hozijus. Ansamblis buvo išlaikytas perdėm lietuviško manierizmo stiliuje, o ne italų renesanso, kaip lig šiol buvo spėjama. Itališkame renesanso charakteryje tebuvo rūmų portalas, žymiai daugiau ansamblyje buvo itališkojo ir nyderlandiškojo manierizmo pradų bei lietuviškosios ankstyvesnės statybos tradicijų liekanų.

Prieš sudarinėjant architektūrinį rūmų ansamblio maketą, būtina praveisti stropias ir nuoseklias istorinių dokumentų studijas: šių trijų valdovų piniginių išlaidų sąskaitas, 1530, 1539 ir 1610 metų gaisrų padarinius ir po jų vykdytų remontų dokumentus, visų buvusių pilies prievaizdų veiklos ataskaitas Lietuvos metrikos, kaip vietos, taip ir užsienio archyvuose. Tai gali padaryti tik įgudęs profesionalas istorikas. Visų mūsų ligšiolinių restauravimų nesėkmė yra ta, kad architektai nesinaudoja istoriniais tyrimais.

Be to, būtina rūmų teritorijoje praveisti archeologinius kasinėjimus. Kad ir kaip keista, mūsų restauratoriai praktikoje nesugeba reikiamai restauruoti paprastų gyvenamųjų senamiesčio namų, remiantis išlikusiais pastato mūrais bei esama ikonografinė dokumentacija, o griebiasi pilnai išgriautų monumentalų paminklų, kaip Vilniaus Žemutinės bei Aukštutinės pilių ansamblių atstatymu. Tai rodo, kad jie nesuvokia problemų sudėtingumo bei profesinio atsakingumo. Tad skubėti su Vilniaus Žemutinės pilies ansamblio atstatymu yra labai rizikinga. Tam būtina paruošti kvalifikuotus istorikų bei architektų restauratorių kadrus.

II. Nepakankama kultūros paminklų apsauga

Su kultūros paminklų apsaugos įstaigų respublikoje saugant mūsų kultūrinį palikimą yra dar blogiau, kaip su jų restauravimu. Visų pirma paminklų žalojimą, deformavimą bei nuvertinimą restauravimo darbų eigoje sankcionavo ir priėmė paminklų apsaugos valdybos pareigūnai. Dargi daugiau — jie patys leido deformuoti Kretingos bažnyčios architektūrą, priešingai mokslinės techninės tarybos nutarimui.

Paminklų apsaugos valdyba nieko nepadare, kad 1954 m. eilėje uždarytų bažnyčių Vilniuje apsaugotų jų vertingą meninį interjerą bei jose esančias menines vertybes tokiuose objektuose, kaip Augustinjonų, Bazilijonų, Bernardinų, Šv. Mykolo, Šv. Baltramiejaus,

Misijonierių bažnyčiose, Šv. Kazimiero bažnyčioje, kur sunaikinti trys dideli altoriniai Liudomiro Slendzinskio paveikslai. Iš Šv. Mikalojaus bažnyčios dingo iš altorių šešios figūrinės Rapolo Jakimačičiaus skulptūros. Inspektorius architektas Vaskevičius, perduodamas Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčių vaisių ir daržovių sandėliui, nepastebėjo didžiajame altoriuje P. Smuglevičiaus ir P. Lampio paveikslų, J. Hedelio skulptūrų bei architekto Herdegono altoriaris ir nuostabios drožtinės medinės sakyklos. Tas vertybes baigia dabar naikinti VAOBT, įsirengęs ten savo dekoracijų sandėlį.

Ypač didelis nuostolis padarytas Vizitiečių bažnyčiai, kurioje nukopoti barokiniai unikalios architektūros altoriniai bei dekoratyviniai lipdiniai. Visų uždarytų bažnyčių vertingumą stiliniai sietynai atsidūrė Leningrado juodojoje rinkoje.

Toks pat likimas būtų ištikęs ir Šv. Jono bažnyčią, jeigu ne griežtas viešas lietuvių šviesomenės protestas.

Vilniaus katedros monumentas buvo skirtas automobilių motorų remonto dirbtuvoms. Tuomet, dirbdamas Vilniaus dailės muziejuje, pasiūliau direktoriui Gudynui perimti katedrą muziejaus žinion ir įrengti joje Vakarų Europos dailės ekspoziciją. Mano suprojektuota ir įrengta ekspozicija veikė iki 1980 m.

Vilniaus visuomenės kova dėl senamiesčio išsaugojimo prieš vykdomojo komiteto programą, remiamą ir paminklų apsaugos organų, išvesti pro senamiestį plačią magistralinę arteriją ir tuo suardyti amžiais susiklosčiusią urbanistinę senamiesčio struktūrą ir žymią dalį jos užstatymo, vyko dešimtemečiais, ir tai dramatiškai, su dideliu nuostoliu, kurį patyrė seniausioji Muziejus gatvė (seniau Vokiečių), — buvo laimėta.

Vienas unikalios Vilniaus senamiesčio paminklų — senoji žydų sinagoga buvo 1949 m. išsprogdinta, neatlikus dargi inventorinių brėžinių.

Vilniaus pilių teritorijoje 1831 m. carinė kariuomenė buvo įrengusi tvirtovę, o pačiame kalne iškasė požeminį tunelį amunicijai laikyti. 1941-1944 m. vokiečiai jame įsirengė priešlėktuvinę slėptuvę. Po karo netvarkomas tunelis grėsė griūtimi. Paminklų apsaugos valdybos viršininkas komisijoje nutarė tunelį užpildyti žemėmis, bet iš tikrųjų užpildė tik įėjimą į tunelį. Nebuvo sudaryta geologų ir kalnakasybos specialistų ekspertų komisija, kuri sudarytų darbų planą, kaip išvengti kalno pažeidimo pavojaus.

Tunelis paliktas Dievo valiai. Dėl to kalno žemės ėmė smukti į tunelio vakuumą, ėmė irti tūkstančiais metų stabilizavusi geologinė struktūra, žemėti kalno viršūnė, vakarinis pilies bokštas pasiviro į rytus penkiaais laipsniais. Dar ilgai judės kalno

žemė, kolei ji galutinai stabilizuosis. Kuo tai aiškinti? O ant tokio kalno ruošiamės statyti Aukštutinės pilies pastatus.

Palikime dar prie pilies kalno. 1944 m. rudenį vaikščiojau Pilies kalno papėdėje ir sutikau vieną mūsų architektą su svečiu iš Maskvos, kurie prašė patarimo, kur Pilies kalne patogiausia įrengti požeminę viešą išviettę.

Nustebau, kuomet pusė Vilniaus gulėjo griuvėsiuose, stauga pasirodė aktualiai išviettę Pilies kalne. Nurodžiau vietą, kur lenkų laikais buvo įrengtas pisuaras, nutolęs nuo kalno apie 100 metrų, prie pat Pionierių gatvės, kur vėliau ir buvo įrengtas viešas tualetas. Klausimas atrodė buvo išspręstas. Bet vėliau vėl ir vėl buvo keliamas reikalas įrengti Pilies kalne išviettę, dargi buvo nurodyti buvusio pietinio bokšto griuvėsiai.

Pastarajame dešimtmetyje vėl pradėtas forsuoti šis klausimas iš vykdomojo komiteto pusės, kurio atstovas Kačionas neseniai pranešė, kad viešai išviettę Pilies kalne yra paruoštas projektas, o žemės darbai bus pradėti 1988 m. pavasarį.

Kas yra lietuviams Vilniaus Pilies kalnas, liaudyje vadinamas Gedimino kalnu, nėra reikalo aiškinti. Kiekvienas lietuvis laiko šventa patriotine pareiga nors kartą aplankyti šį kalną kaip šventą vietą. Lietuvos širdį, mūsų tautos praeities, jos kultūros relikviją. Šiame šventajame kalne viešo tualetų įrengimas gali būti suvokiamas tik kaip tyčinis lietuvių patriotinių jausmų įžeidimas, kaip politinė provokacija, siekanti sukiršinti lietuvių prieš rusus, kaip oficialiai deklaruojama tautų draugystę. Ar pagalvojo kas apie tai rimtai?

Pietų Lietuvoje tarp Jašiūnų ir Turgelių stovėjo didelis Pavlovo dvaras, XVIII a. priklašęs didikams Bžostovskiams, kurių vienas — Povilas Ksaveras — LDK referendorius, 1769 m. panaikino savo dvare baudžiavą, suteikė valstiečiams savivaldybės teises su renkama teisėjais, pastatė jiems mokyklą ir ligoninę. Tuoj po 1770 m. italų architektas Carlo Spampani pastatė čia didingus rūmus ankstyvojo italų klasicizmo stiliu. Dar tarybiniais pokario metais rūmai buvo nepaliesi. Juose įsikūrė tarybinis ūkis ir laikė rūmuose grūdus. Vienas to ūkio direktorių prasirovė ir, siekdamas nusišlepti nuostolius, padegė rūmus. Po gaisro rūmai nebuvo remontuoti nei restauruoti; be stogo ir perdangų ėmė nykti ir griūti. Šiandien rūmų vietoje beliko tik plytų krūvos. Paminklų apsaugos įstaigos pareigūnams atrodė nebuvo žinoma Pavlovo rūmų nei istorinė, nei architektūrinė vertė ir nieko nepadare, kad šį paminklą išsaugotų ateitčiai.

(Bus daugiau)

Dabartiniai mūsų išeiviai Lietuvos vieškelėje anais laisvės laikais. Iš kairės: Čikagos lietuvių operos chormeisteris A. GEČAS, K. ZABIELAITĖ, fotografas ST. DABKUS

A+ BALIUI ČEPAUSKUI

mirus,

jo žmonai BIRUTEI reiškiu nuoširdžią užuojautą –
U. Opanavičienė

A+ BALIUI ČEPAUSKUI

mirus,

jo žmonai BIRUTEI ČEPAUSKIENEI reiškiame nuoširdžią užuojautą –

E. I. Punkriai,
Mississauga

J. M. Punkriai,
St. Petersburg

A+ MARIJAI PARĘSTIENEI

mirus,

jos vyrą, dukteris, sūnų ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiu –

Marija Kvedarienė

A+ MARIJAI PARĘSTIENEI

mirus,

jos vyrą PRANCIŠKŲ, dukras – ALDONĄ, ELE, sūnų ALEKSĄ, jų šeimas liūdesio valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdimė –

J. Z. Saurazai,
Florida

PADĖKA A+ PETRAS ŠERNAS

mirė 1988 metų gegužės 11 dieną.
Palaidotas 1988 m. gegužės 14 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems laidotu-

vėse ir išreiškusiems velioniai paskutinę pagarbą. Dėkojame kun. P. Dilui, už velionies lankymą namuose ir ligoninėje bei už laidotuvių apeigas. Didelė padėka visiems karsto nešėjams ir Petrai Šturnui už vargonavimą.

Ačiū visiems draugams ir pažįstamiems už užuojautas žodžiu bei raštu, už gėles, aukas vietoje gėlių lietuvių "Labdaros" senelių namų fondui ir evangelikų liuteronų išganytojo parapijai.

Jūsų nuoširdumas ir užjautimas yra giliai įvertintas visos šeimos.

Šernų šeima bei artimieji

PADĖKA A. a. JUOZAS FIRAVIČIUS,

mūsų mylimas sūnus, mirė 1988 m. balandžio 7 d. Floridoje. Palaidotas balandžio 14 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems laidotu-

vėse ir parodžiusiems velioniai paskutinę pagarbą. Dėkojame kun. J. Staškui, kun. K. Kaknevičiui ir prel. J. Tadauskui už atnašautas Mišias, maldas koplyčioje ir religines apeigas kapinėse. Ačiū sol. V. Verikaičiui už giedojimą šventovėje. Nuoširdi padėka karsto nešėjams. Ypatinga padėka E. J. Bukšaičiams, kurie viskuo rūpinosi.

Didelė padėka draugams ir pažįstamiems už prašiusiems Mišias už velionies sielą, pareiškusiems užuojautą per spaudą, prisijusius gėles ar vietoje gėlių aukojusiems Tautos fondui velionies atminimui. Ačiū Wasagos gyventojams už Juozuko prisiminimą ir poniams už skanūs pyragus.

Liekame visiems dėkingi –

Tėvai – Ona Trečiokienė
Antanas Firavičius

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

A+ DALYTEI BALIŪNAITEI

Punske mirus,

jos sesutę BIRUTĘ LAPINSKIENĘ su šeima bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

J. J. Kamaičiai
D. V. Kekiai
O. A. Dziemionai

„Spuoda“ atvykusiusi III-tąją P.L.B. SEIMĄ TORONTO, 1988•VI•28

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VII seimas įvyko birželio 28-30 d.d. Toronte. Dalis seimo prezidiumo (iš kairės): prof. VYTAUTAS SKUODIS, ALGIS RAULINAITIS iš Los Angeles, seimo vicepirm. JARAS ALKIS iš D. Britanijos. Kalba PLB valdybos pirm. VYTAUTAS KAMANTAS

Ketvirtasis lietuvių kultūros kongresas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

svarbi. Kai vieni dirba, tai ir kitus paskatina. Vaikų žodyną papildyti pasakomis, skaitymu, vaikų žaidimais. Sustiprinti vadovus. Leisti jaunimui aplankyti Lietuvą.

Sesėlė Ignė Marijošūtė pastebėjo, kad mažiau ketvirčio lietuvių šeimų leidžia vaikus į lietuviškas stovyklas bei organizacijas. Aktyvus jaunimas yra mažuma. Leisti jiems patiems kurti. Jauniems tėvams ruošti seminarus. Klausyti jaunimo pageidavimų lietuvišku klausimais. Reikia stiprinti vadovus, įjungti senelius. Reikia rūpintis nutolstančiais, kurių yra 75%.

Užbaigdamą I. Lukoševičienė svarstymas apibendrino. Šeimos narių pareigos niekada nesibaigia. Smoningai naudoti šeimas kaip jėgą. Vertinti ir mišrias šeimas, padėti susirasti lietuvių visuomenėje vietą.

Literatūros svarstybos vadovavo dr. R. Šilbajoris. Pasiakė dr. R. Šilbajoris, V. Jonynas, L. Mockūnas, dr. H. Nagys, V. Natkevičius. Nusiskusta literatūros silpnėjimu. Kai kurie okupuotos Lietuvos rašytojai rašė tik pagal komunistų partijos nurodymus, žalojo tautos gyvenimą. Buve karai, mirtys naikino žmones, likusieji gelbėjosi nuo bado. Dabar nieko nelieka, nes viskas atimta. Prasidėjęs girtavimas, nenoras dirbti, nevertinami žmonės. Dabar jau keičiasi, pradeda rodyti tikrą realų gyvenimą.

Prašo iš ten žinių apie išeivijos rašytojus, juos mini, siūlo jų kūrinius spausdinti okupuotoj Lietuvoj jų sąlygomis. Tačiau sutartis nori pasirašyti per Maskvą. Tik pranykus varžomom sąlygom, galės kamienas ir išeivija susijungti bendram Lietuvos kūrybos darbu.

Apie teatrą išeivijoje pokalbius vedė dr. K. Ostrauskas, E. Kudabienė, R. Kazlienė ir A. Čiuberkis.

Dirba savanoriai, stengiasi, o darbo sąlygos labai sunkios. Darbą trukdo netinkamos sąlygos ir lėšų trūkumas. Teatras geriausiai išlaikytų lietuvišką žodį, tat jį reikia galimai daugiau remti. Reikia teatralų pasitarimų, susitikimų, vaikų teatro. Tam reikia pastangų, laiko, darbo ir pinigų.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **„Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!“**

Plačiau prisimintas Vilniaus jaunimo teatro apsilankymas JAV-se, jo aukštas teatralinis pasirodymas, teigiamos kritikos JAV laikraščiuose. Pageidaujama arčiau bendrauti su jais. V. M.

Religija, menas, muzika

Po iškilmingų, vysk. P. Baltakio, OFM, atnaušintų pamaldų gana gausūs dalyvių būreliai rinkosi į didįjį Anapilio salę svarstyboms.

Pirmoji tema – „Religijos reikšmė tautiniam išlikimui“. Pradėta šios temos vadovo kun. G. Kijausko, SJ, įžanginiu žodžiu, kuriame tarta, kad religija įpareigojanti gerbti savo tautą, būrianti vienybės ir padedanti palaikyti ryšius su kitomis tautomis. Kūryba plaukianti iš Visagalio, ir žmonių atoliepis Dievo ženklams yra natūralus dalykas. Bet apsisprendimas turėtų būti individualus. Mūsų tautos kelias pilnas gražių pavyzdžių. Šiandien kovojančios tautos jėgų šaltinis esąs tikėjimas.

Po įžangos pirmuoju kalbėjęs kun. dr. K. Trimakas išskėlė svarbą prasmės, kuri palaikanti viltį išlikti. Savo esme krikščionybė kaip religija esanti nugalima. Lietuvių tauta krikščionybės įtaką stipriau pajutusi vysk. M. Valančiaus laikais pradėjus blaivybės sąjūdyje, kuris buvęs pašvęstas Marijos globai. Mūsų dabartinis atžvilgis prasmės esanti egzistencinė, nes išlikti – tai didžiausias rūpestis. O ateizmo sistemoje liudyti tiesą – didysis uždavinys. Kaip išliename išeivijoje, pranešėjas ekrane parodė nesenai surinktos anketos duomenis apie svarbiausius šiuo reikalu klausimus: tikėjimą į Dievą, Dievo įtaką gyvenime ir maldos namų lankymą. Nušimčiai ir grafiški postlinkiai liudijo daugiau išorinės apraiškos religijai. Ji betgi padedanti stiprinti tautinę sąmonę, kai tuo tarpu netikinčiuose labiau išryškėja gyvenamojo krašto sąmonė.

Dr. A. Norvilas, kiek papildydamas kun. dr. K. Trimaką, išskėlė dvasinių vertybių reikšmę tautiniam išsilaikymui ir plačiau apsisotojo prie lietuviškųjų parapijų įtakos, jų veiklos, taipgi ir kritikos apie hierarchiją, tarpusavio nesutarimus, aktyvumo stoką, jaunimo praradimą. Ragino grįžti į savas parapijas, jas remti, stiprinti, nes jos vienintelės galinčios apjungti visą visuomenę nuo kūdikystės iki mirties.

Ev. kun. P. Dilys kalbėjo apie ekumeninio sąjūdžio problemą, kuri esanti nauja, nors pasitarimų pradžia laikytina 1964 m. Ekumeninis bendravimas reikalingas kovai su ateistine įtaka Lietuvoje, kur taipgi esama ir ekumeninių pamaldų.

Docentas V. Skuodis pastebėjo, kad esama mažai jaunų veidų šventovėse, kad jaunieji per mažai dalyvauja veikloje. Papasakojo, kad pats kadaise buvęs indiferentus. Dabartinis kard. vysk. V. Sladkevičius pokalbiuose padaręs jam lemiamos įtakos. Lietuvoje Kat. Bendrija pasipriešinimo veikloje turinti daugiau įtakos, negu krikščioniškosios bendruomenės Estijoje ar Latvijoje. Galima būtų nutautinti tik subedieviną tautą. Lietuvoje slapty anketų duomenimis neapykančios religijai nesą. Okupantai didžiausias rūpestis – tai religijos ir tautiškuomo susipynimas. Per 10 mėnesių išeivijoje pastebėjus tam tikrą lėktumą. Dažniais atvejais kunigai saką pamokslus nepasiruošę, jokio darbo su vaikais ar jaunimu, per daug materializmo. Ekumeninis bendravimas yra būtinas. Okup. Lietuvos Kat. Bendrijoje jaučiamas didesnis dvasinumas.

Dėl noro išlaikyti tvarką laiko atžvilgiu, to laiko klausimams ar diskusijoms visai nebebuvo. Po trumpos pertraukėlės sekė dailės sekcijos svarstybos, vadovaujamos dr. K. Žygo. E. Urbaitytė savo pranešime išskėlė lietuvių dailininko padėtį Amerikos-Paryžiaus varžybų ir naujųjų jėškųjimo judėjimuose. Kūryba vystėsis pažiūrų konflikte. Jieškant skirtingų formų, pakrypta į abstraktinį ekspresionizmą. Gražaus pelno norinčios padaryti galerijos dailininko poleikis apribojančios, o iš kitos pusės laukiančios amžino originalumo. Lietuvių menininkų sankryžos su verslininkais vis dėlto nestabdė rimtų kūrybinių darbų, kurie pasiliksia integraline kultūros dalimi.

N. Prielaida kalbėjo apie lietuviškojo meno nepakankamą propagavimą Vakarų pasaulyje, kur net toks M. K. Čiurlionis nesą žinomas. Reikėtų daugiau parodų, svetimomis kalbomis rašinių apie dailininkus ir jų darbus. Ryšiai su okup. Lietuvos dailininkais daugumos menininkų yra pageidaujami.

J. Račkus papasakojo, ką mūsų dailininkai čia radę, kai atvyko po karo iš Europos. Buvę lengviau tiems, kurie mokslus pabaigę čia; sunkiau – jau baigusiems kur kitur. Nebuvę tiek daug galerijų kaip dabar. Steigtos naujos sąjungos, kaip „Colour and Form Society“, kurioje susitelkę gana daug menininkų, naujų ateivių. Skirtingi Kanados bruožai tampantys originaliu įnašu į lietuviškąją dailę.

D. Skuodytė, negalėjusi atvykti į kongresą, pranešimą skaitė Vyt. Skuodis. Dailėtyrininkė meną okup. Lietuvoj pavadino atspindžiu, dvideiškumo liudininku. Pavyzdžiais nurodė, ką skelbianti teorija ir kaip iš tikrųjų esą praktikoje. Meno tarnavimas liaudžiai, suvalstybtas menas nublukinęs humanizmo idealus. Laikas atsikratyti pataikavimo. Laisvė neatskiriam nuo grožio ir gėrio.

Po to pirmininkaujantis perskaitė dar vieną neatvykusiojo pranešimą, ir svarstyboms skirtą laiką su kaupu užbaigė N. Bukauskas, studijavęs Niujorko meno kolegijoje ir papasakojo savo išpūdžius apie studijas, naujų išraiškos sprendimų jėškųjimą ir amerikietiško stiliaus užmojus.

Vėl po trumpos pertraukos sėsta prie svarstybų apie muzikinę kultūrą. Vadovavo E. Sakadolskienė. Su karčiu humoru pripažino, kad chorų padėtis esanti bloga, kad liudies daina sukompromituota. Reikia naujų formų ir reformų.

Apie chorų padėtį, remdamasi savo patyrimu Ontario Londone ir kitur, kalbėjo R. Vilienė. Pastebėjo pamainos problemas, jaunimo nesidomėjimą daina. Jauniems nesą jokių sąlygų pasirošti, nes gimnazijose per menkas dėmesys muzikai. Reikėtų daugiau koncertų, pasirodymų, sunku esą gauti naujų gaidų. Esąs ir lėšų klausimas. Turėtų padėti Fondai.

L. Venclauskienė, neseniai iš okup. Lietuvos atvykusi muzikologė, kalbėjo apie archyvinės medžiagos naudojimą ir jos telkimą, kuris esąs nepleningas ir per lėtas. Daug gerų kūrinių dingsta privačiuose namuose. Išeivijoje V. Bacevičius, J. Kačinskas, Vl. Jakubėnas, V. Banaitis, J. Švedas, J. Gaidelis ir kiti kompozitoriai esą sukūrę pasaulinės reikšmės kūrinius, kurie, deja, pasauliui neparodomi dėl mūsų pačių apsilėidimo. Reikia būtinai rasti lėšų leidiniams. Lietuviškas repertuaras rodytinis visam pasauliui.

M. Druga pranešė kritikos klausimais pastebėjo, kad iš viso neturime tikros muzikos kritikos. Verčiamės žurnalistų pastabomis ar panegyrikomis. Rimtai kritikai yra būtini palyginimai. Be jų susiskaldinama. Aplaui per mažai rašoma muzikos klausimais.

Tik muzikos sekcijos pranešėjai sugebėjo viską suglausti pasakyti tai, kad užteko laiko dar ir klausimams. Jų begai nebuvo tų, kurie daugia domintų klausytojus ar keltų pranešėjų nepasakytas problemas.

Vis dėlto salėje ne visi išsilaikė puspenktos valandos. Gausūs būreliai tirpo svarstybų metu. Taigi vėl nebeįtartinai persikrovimo pavyzdys, greičiausiai ne vienintelis šitame didžiajame suvažiavime. Č. S.

Spuoda, kalba, tautodailė, kūryba
Birželio 27 d. buvo paskutinioji kultūros kongreso svarstybų diena ir gausiausia temų atžvilgiu. Svarstybų „Spuoda ir radijas mūsų kultūriname gyvenime“ vadovė – A. Liulevičienė, koordinatorių – J. Stempužis. Dr. V. Dambra kalbėjo apie radijo komunikaciją nelietuviams, R. Kezys gvildeno klausimą radijo rūpestiai, R. Lapas nagrinėjo lietuviškų radijo laidų likimą, dr. Z. Rekašius lietuviškos klausimą išeivijos spaudoje, E. Tuskenis kalbėjo, kaip pritraukti jaunimą dalyvauti savo rašiniams lietuvių spaudoje, kun. J. Vaišnys rūpinosi lietuvių kalba mūsų spaudoje

ir radijuje. J. Varčius bandė narplioti redaktorių, bendradarbių ir skaitytojų santykių problemas.

Antroji svarstybų tema buvo „Lituanistika, kalba, katedra, vertybių išlaikymas“. Apie kalbą dėstė prof. dr. A. Klimas, išeidamas iš teigimo „Be kalbos nėra tautos“. Lietuvių kalba labiausiai išsiskiria iš kitų Europos kalbų savo senumu ir svarba mokslui – kalbotyrai. Reikia mokyti lietuvių kalbos ne tik vaikus, bet ir suaugusius. Tam tikslui reikalingi nauji vadovėliai. Laikraščiai ir žurnalai turėtų įsivesti kalbos skyrius. Ruošti kalbos šventes, teatro festivalius, remti kūrybos ir mokslo simpoziumus. Visi turi įsijungti į lietuvių kalbos išlaikymą bei puoselėjimą.

Lituanistikos katedros reikalui kalbėjo prof. dr. Br. Vaskelelis, nušviesdamas katedros keturių metų veiklą, finansinę padėtį. Jieškoma galimybių katedrai praplėsti. Rūpinimasis kandidatų problema, mokslinių veikalų ruošimu, stipendijų sudarymu, katedros kaip mokyimo ir tyrimo institucijos reikšmė išeivių lietuvių gyvenime. Dr. J. Račkus savo žodyje kėlė susirūpinimą, kaip išlaikyti mūsų kultūrinę vertybę.

„Tautodailė – sodžiaus menas“ svarstybas pravedė dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai. Pranešėjai dar buvo dr. Kazokienė, A. Vaitonienė, A. Veselkienė. M. K. Čiurlionis yra rašęs, kad liudies menas turi būti lietuvių meno pagrindas, iš jo turi iškilti savas lietuvių meno stilius. Tautodailė ypač susirūpinta nepriklausomybės laikais. Čia išeivijoje reikia remti tautodailės parodas, garsinti mūsų tautos kūrybingumą tautodailėje ir grynosios dailės srityje. Tautodailė gali puikiai tarnauti lietuvių kultūros ir vardo kėlimui.

Paskutiniu juo klausimu buvo svarstoma tema „Išeivijos ir tautos kūrybos sankryžoje“. Svarstybų vadovas – prof. dr. V. Vardys. Savo pranešimais įsijungė dr. J. Kazickas, dr. R. Mažeikaite ir dr. Pr. Zundė. Buvo diskutuota išeivijos politika Lietuvos atžvilgiu dabartinėje besikeičiančioje sąlygoje. Palieštas kintančių sąlygų pobūdis, žmonių reakcija, padėties realumo nesupratimas, naujos iniciatyvos įvairiuose kūrybos srityse.

Kongreso pokylis
Kultūros kongresas baigtas birželio 27 d. pokyliu Priskelimo par. salėje. Prieš vakariene skirtą pusvalandį pabendravimui susirinkusieji gerai išnaudojo – susitiktą, pasikalbėta, pasidalyta nuomonėmis apie svarstybas, pagurknota pagal nuotaikas ir skonį. KLB kultūros k-jos pirm. Rasa Kurienė pasveikino susirinkusius ir pakvietė K. Manglicą vadovauti vakarui, kurio metu kun. dr. J. Prunskio šių metų katalikiškosios spaudos premija įteikta „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorei A. Liulevičienėi. Žodį tarė Kultūros kongreso rengimo komiteto pirm. M. Lenkauskienė, pasidžiaugdama gražiai pavykusi kongresu ir padėkodama prisidėjusiems prie rengimo. Kalbėjo I. Čuplinskaitė, kviesdama siųsti telegramas kalninau ir sunkiai sergančio Petro Gražulio paleidimo reikalui. Po klebono T. Augustino Simanavičiaus, OFM, invokacijos gausūs svečiai pavakarieniavo ir pasisotinę išklaušė ilgą estradinį dainelių pyne, atlikta solistės V. Rakauskaitės.

Kongreso pokylis
Kultūros kongresas baigtas birželio 27 d. pokyliu Priskelimo par. salėje. Prieš vakariene skirtą pusvalandį pabendravimui susirinkusieji gerai išnaudojo – susitiktą, pasikalbėta, pasidalyta nuomonėmis apie svarstybas, pagurknota pagal nuotaikas ir skonį. KLB kultūros k-jos pirm. Rasa Kurienė pasveikino susirinkusius ir pakvietė K. Manglicą vadovauti vakarui, kurio metu kun. dr. J. Prunskio šių metų katalikiškosios spaudos premija įteikta „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorei A. Liulevičienėi. Žodį tarė Kultūros kongreso rengimo komiteto pirm. M. Lenkauskienė, pasidžiaugdama gražiai pavykusi kongresu ir padėkodama prisidėjusiems prie rengimo. Kalbėjo I. Čuplinskaitė, kviesdama siųsti telegramas kalninau ir sunkiai sergančio Petro Gražulio paleidimo reikalui. Po klebono T. Augustino Simanavičiaus, OFM, invokacijos gausūs svečiai pavakarieniavo ir pasisotinę išklaušė ilgą estradinį dainelių pyne, atlikta solistės V. Rakauskaitės.

Kongreso pokylis
Kultūros kongresas baigtas birželio 27 d. pokyliu Priskelimo par. salėje. Prieš vakariene skirtą pusvalandį pabendravimui susirinkusieji gerai išnaudojo – susitiktą, pasikalbėta, pasidalyta nuomonėmis apie svarstybas, pagurknota pagal nuotaikas ir skonį. KLB kultūros k-jos pirm. Rasa Kurienė pasveikino susirinkusius ir pakvietė K. Manglicą vadovauti vakarui, kurio metu kun. dr. J. Prunskio šių metų katalikiškosios spaudos premija įteikta „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorei A. Liulevičienėi. Žodį tarė Kultūros kongreso rengimo komiteto pirm. M. Lenkauskienė, pasidžiaugdama gražiai pavykusi kongresu ir padėkodama prisidėjusiems prie rengimo. Kalbėjo I. Čuplinskaitė, kviesdama siųsti telegramas kalninau ir sunkiai sergančio Petro Gražulio paleidimo reikalui. Po klebono T. Augustino Simanavičiaus, OFM, invokacijos gausūs svečiai pavakarieniavo ir pasisotinę išklaušė ilgą estradinį dainelių pyne, atlikta solistės V. Rakauskaitės.

VIII premijų įteikimo šventė įvyko gegužės 15 d. Los Angeles mieste. Iš kairės: dramų sambūrio režisieriaus padėjėja E. Dovydaitytė, teatro premija laimėjęs režisierius P. Maželis, JAV LB kultūros tarybos pirm. J. Bublienė, aktorius V. Dovydaitis

Nuotr. Vyt. Pluko

Laisvės kovotojas dr. ALGIRDAS STATKEVIČIUS ir dukra RASA, išleisti iš okupuotos Lietuvos, su gėlėmis buvo sutikti Čikagos Midway aerouoste birželio 10 dieną

Nuotr. J. Tamulaitis

Persekiojamieji ginasi pareiškimais

„LKB kronika“ 76 numeryje rašo apie bausas už religijos mokymą, pamokslus, Lietuvos himno giedojimą šventovėse ir kitus dalykus

Gargždai, (Klaipėdos raj.). 1987 m. birželio 9 d., 18 v., į Gargždų bažnyčią, kurioje vietos vikaras kun. Antanas ŠEŠKEVIČIUS egzaminavo apie 40 pirmajai sv. Komunijai besirušiančių vaikų, įsibrovę miesto vykdomojo komiteto sekretorė SURPLIENĖ. Čia pat buvo parašytas aktas, po kuriuo kun. A. ŠEŠKEVIČIUS pasirašyti atsisakė.

Po keleto dienų kun. A. ŠEŠKEVIČIUS paštu gavo sekančio turinio raštą: „Administracinės bylos Nr. 23-65 nutarimu 1987 m. birželio mėn. 10 d. Gargždai. Administracinė komisija prie Klaipėdos rajono Gargždų miesto Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto. Pirmininkė M. JUREVIČIUTĖ, sekretorė J. SURPLIENĖ, nariai: Z. LUKAS, J. MILIAUSKIENĖ, M. VAIŠNORIENĖ.

Išnagrinėjus atvirame posėdyje administracinę bylą Nr. 23-65 nustatė, kad ŠEŠKEVIČIUS Antanas, Kazio, gyvenamoji vieta Gargždai, Tiltu 1, darbuviatė – Gargždų bažnyčia, 1987 m. birželio 9 d. bažnyčioje grupę vaikų mokė katekizmo, tuo būdu pažeidė Liet. TSR administracinės teisės pažeidimų kodekso 214 str. Vadovaudamasi Administracinių baudių skyrimo ir išieškimo nuostatais, komisija nutaria: skirti ŠEŠKEVIČIUI Antanui, Kazio, administracinę nuobaudą įspėti. Seka visų parašai ir antspaudas.

Kunigui A. ŠEŠKEVIČIUI nesiliovus egzaminuoti vaikų, 1987 m. birželio 24 d., 18 v., į bažnyčią įsibrovę nepažįstamas vyriškis bei mokytojos POLEIKIENĖ ir DAPKEVIČIENĖ ir įteikė pakartotiną įspėjimą. Kun. A. ŠEŠKEVIČIUS ir šį kartą po įspėjimo nepasirašė.

Gargždai. 1987 m. sausio 30 d. Gargždų parapijos vikaras kun. Antanas ŠEŠKEVIČIUS išsiuntė pareiškimą Lietuvos TSR prokurorui. Kun. A. ŠEŠKEVIČIUS parašyti pareiškimą paskatino RRT įgaliotinis Petras ANILIONIS ir pavaduotojas JUOŽENAS, kurie savo oficialiame įspėjime kaltina kunigą, kad jis organizuoja tikinčiuosius rašyti pareiškimus įvairioms valdžios instancijoms. Dauguma jų liečia tikinčiųjų reikalavimą leisti paaugštinti Gargždų bažnyčią-baraką. Minėtas pareiškimas – tai motyvuotas atsakymas į primestus kaltinimus ir kartu prašymas, kad prokuroras primintų RRT įgaliotinio įstatai konstitucijos 47 straipsnį, kuris teigia: „Kiekvienas LTSR pilietis turi teisę pateikti valstybiniams organams ir visuomeninėms organizacijoms pasiūlymus dėl jų veiklos gerinimo, kritikuoti darbo trūkumus. Pareigūnai privalo nustatytais terminais svarstyti piliečių pasiūlymus ir pareiškimus, ir juos atsakyti ir imtis reikiamų priemonių. Persekiojti už kritiką draudžiama. Asmenys, persekiojantys už kritiką, traukiami atsakomybėn“.

Kun. A. ŠEŠKEVIČIUS savo pareiškimu rašo: Gargždų parapija rašo ir rašys pareiškimus dėl bažnyčios-barako aukštinimo, tam nereikia jokio organizavimo, pats gyvenimas tai verčia daryti. (...) Koks aš būčiau kunigas, jei nepadėčiau tikintiesiems jų varge. (...)

Radviliškėčiai per 9 metus parašė 25 pareiškimus ir gavo leidimą paaugštinti savo bažnyčią (...) Įgaliotinis verčia nutolti. O tarybinė LTSR konstitucija (6 str.) užtikrina: „TSKP egzistuoja ir tarnauja liaudžiai“. Jeigu tikrai tarnautų liaudžiai, nereikėtų 25 pareiškimų rašyti. Mes vargstame jau 10 metų.

Ukmergė. 1987 m. rugsėjo 28 d. Ukmergės dekanato kunigai pareiškimu kreipėsi į Kauno arkivyskupijos ir Vilniaus vyskupijos apaštalinį administratorių Liudviką POVILONĮ, RRT įgaliotinį Petrą ANILIONĮ bei Ukmergės rajono vykdomojo komiteto pirmininką A. BERNOTĄ, gindami 1987 m. rugpjūčio mėn. žurnale „Tarybinė moteris“ ir 1987 m. rugsėjo mėn. 5 d. Ukmergės rajoniniame laikraštyje „Gimtoji žemė“ išspausdintame straipsnyje „Kunigas liepta skirtis“, neteisėgai apkaltintą Ukmergės raj. Deltuvos parapijos kleboną kun. Eugenijų BARTULĮ.

Savo pareiškimu Ukmergės dekanato kunigai rašo: „Kunigo pastangos, siekiant išlaikyti santuokos pastovumą, apverčiamos aukštyn kojomis – jo rūpestingas bažnyčios tvarkymas vadinamas kišimusi ne į savo reikalus! Pensijinio amžiaus moteris pažeminta ir pavadinata klebono mylimąja“.

Bagdami pareiškimą, kunigai kreipiasi į Lietuvos religinius ir valstybinius vadovus, prašydami teisingai įvertinti bedievių išpuolius prieš kun. E. BARTULĮ ir imtis reikiamų priemonių, kad panašūs išpuoliai nepasikartotų.

Po pareiškimu pasirašė kunigai: J. UŽUSIENIS, J. BABONAS, V. PESLIAKAS, P. TAVORAITIS, G. DUNDA, J. GIRDZEVIČIUS, VL. PETKEVIČIUS, B. VAIRA, V. RAMANAUSKAS, V. VASKELIS, J. VOVERIS.

Alytus. 1987 m. spalio 5 d. Alytaus miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas A. MAKŠTUTIS, išsikvietęs I-ojo Alytaus vikarą kun. Robertą RUMŠĄ, supažindino jį su įgaliotinio Petro ANILIONIO atsiųstu įspėjimu, kuriame kun. R. RUMŠAS kaltinamas, kad 1987 m. rugsėjo 11 d. Šiluvoje be Raseinių rajono valdžios leidimo pasakė neregulinio turinio pamokslą, aukštino nuteistus kunigus – Alf. SVARSINKĄ, S. TAMKEVIČIŲ, J. MATULIONĮ.

Kun. R. RUMŠAS parašė pareiškimą generaliniam sekretoriui M. GORBAČIOVIUI. Spausdiname pareiškimą tekstą:

„Aš į Šiluvą atvykau kaip maldininkas, o mano, kaip kultiką, traukiami atsakomybėn“.

(Nukelta iš 5-tą psl.)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PARAGAVO GULBIENOS

Nemune prie Kauno žiemą praleidžia nemažai ančių ir gulbių, kuriomis džiaugiasi ir kurias lesina kauniečiai, dažnai prie Nemuno ateinantys su vaikais. Mažyliams tokios minutės ilgai išlieka atmintyje. Kartais betgi pasitaiko ir kitokių kauniečių, susigundžiusių paragauti gulbių. Kovo pradžioje ties Aleksoto tiltu į gulbių pulkelį įsirežė motorinė valtis su dviem vyrais. Gulbės pakilo, bet viena blaškėsi sužeista, gelbėtis bandė plaukdamas. Vyrai ją pasigavo, pribagė ir įsimeitė valtį. Kauno gamtos apsaugos inspektoriaus Vytauto Rimo pranešimu, buvo sulaukyti du brakonieriai — niekur nedirbantis Valentinas Buzūnas ir Kauno grūdų kombinato krovėjas Arūnas Grišis. Gulbė jau virė puode pas pastarojo dėdę Kęstutį Mineikį. Brakonieriams ji kainavo apie 600 rublių, įskaitant administracines baudas ir konfiskuotą valtį su varikliu.

VASAROS ŠVENTĖ

Tūkstančius poilsiautojų ir žiurų birželio 3-5 d.d. Palangon sutraukė vasaros sezono atidarymo šventė. Su savo naujaisiais darbais juos supažindino Žemaitijos zonos liaudies meistrai. Gintaro muziejuje laukė XVIII-XIX š. ginklų paroda, paruošta iš Leningrado Gatčinos rūmų muziejaus rinkinių. Kopytėlėje ant Birutės kalno buvo išstatyti palangiškių VIII-XIII š. papuošalai ir ginklai. Įdomi buvo paroda „Senoji Klaipėda archeologų radiniuose“. Palangos parkuose ir aikštėse koncertavo pučiamųjų instrumentų orkestrai, vasaros estradoje — Talino „Spragtukų“ šokėjai, dainų ir šokių ansambliai. „Dainava“ iš Alytaus, kitos saviveiklininkų grupės, vyko teatralizuoti poilsio vakarai jaunimui. Sporto mėgėjams buvo skirtos tarprespublikinės vaikų futbolo varžybos, burlenčių regata, Maskvos ir Lietuvos boksinių kovų, jūmų varžybos dėl „Gintarinės pasagos“ prizo, trečioji dalis daugiadienių dviračių lenktynių aplink Lietuvą.

„VILNIJOS“ DRAUGIJA

Prie Lietuvos kultūros fondo susikūrė naujoji Rytų Lietuvos kultūros puoselėtojų draugija „Vilnija“. Aringo Gorodeckio pranešimu „Gimtojo krašto“ 24 nr., „Vilnija“ rūpinasi, kad visi Lietuvos piliečiai ir už jos ribų kompaktiškais grupėmis gyvenantys lietuviai turėtų tinkamas sąlygas mokytis ir bendrauti lietuvių kalba, geriau pažinti Lietuvos kultūrą. Pasak A. Gorodeckio, XX š. pradžioje Vilniaus apylinkėse gyvenantis žmogus dažnai nežinodavo, kuriai tautai save priskirti. Esą tada posakis „genus lituanus, nacionale polonus“ turėjo šalininkų ne tik Vilnijoje, bet ir kitose Lietuvos vietose. Ne vieno aplenkėjusio ir apvokiėtėjusio lietuvių sąžinė bei savigarbą XIX-XX š. sandūroje pažadino „Aušra“, „Varpas“ ir kiti tautiškai susipratusių lietuvių leidiniai. Daugeliui lietuvių

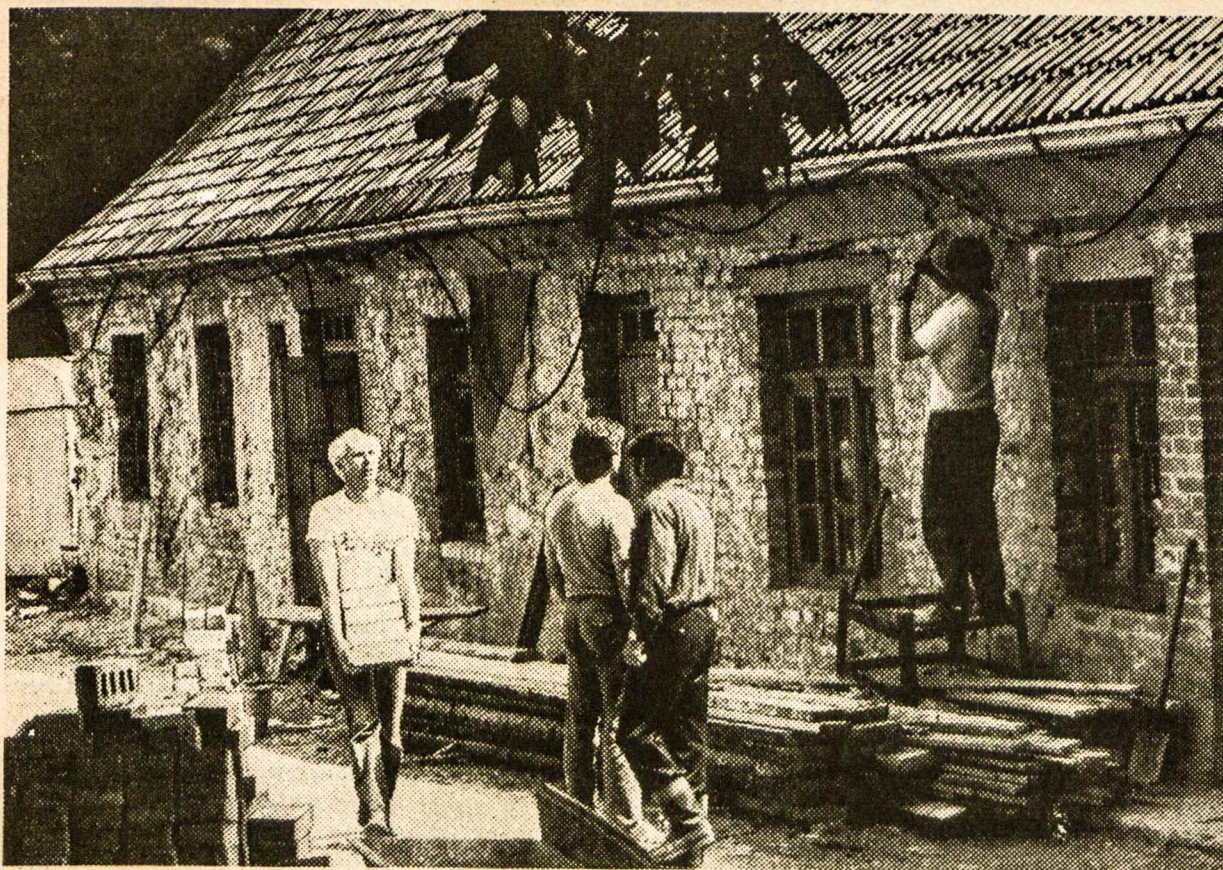
Rytų Lietuvoje teko tragiška dalia. Prieš bet kokias lietuviškumo apraiškas Lenkijos okupacijoje buvo nukreiptas teroras ir propaganda. 1950-56 m. lietuviškų mokyklų naikinimu ir netgi nutautinimo politika kai kuriose vietovėse pasižymėjo Stalino šalininkai. „Vilnijos“ draugija, susieta su Lietuvos kultūros fondu, telkia narius ir lėšas savo uždaviniams vykdyti.

KOVA UŽ TOLMINKIEMIŲ

Poezijos pavasario šventėje gegužės 27 d. buvo aplankytas ir Tolminkiemis, surengtas literatūros vakaras K. Donelaičio muziejuje. Buvo diskutuota galimybė surusintai Čistyje Prudy vietovėje grąžinti jos senąjį Tolminkiemio vardą arba ją pavadinoti Donelaičiu. Bronislovo Bieliausko, Antano Budriūno, Justino Kamičaičio, Stepono Lukoševičiaus ir Valdo Samučiū išsamų pasisakymą šiuo reikalu birželio 4 d. laidoje paskelbė „Literatūra ir menas“. Jie tiki, kad Tolminkiemio klausimas išsisklaidys K. Donelaičio 275-tųjų gimimo metinių minėjimo komisijoje, ir būksta, kad vėl nebūtų pakartota pokarinė klaida: „... kai pokario sumaištyje Mažosios Lietuvos, vokiečių pavadinatos Rytų Prūsija, žemėlapyje vienu brūkštelėjimu buvo pakeisti ne tik germanizatorių primetė, bet ir gražūs, tik suvokti lietuviški vietovardžiai (Ragainė, Gumbinė ir kt.). Tuo laiku vietoje Tolminkiemio ir atsirado Čistyje Prudai. Pažvelgę į Kaliningrado vietovių vardyną, matome, jog žymia jo dalį sudaro asmenvardžiai. Tad dabar galima padaryti kitokio pobūdžio klaidą, šandieniniuose Čistyje Prudus pervadinti Donelaičiu. Nors labai branginame mūsų genialiojo dainiaus kūrybą ir atminimą, bet manome, jog istoriniu požiūriu būtų teisingiausia pasielgti, poeto padangai grąžinant jos senąjį vardą — Tolminkiemį...“

TAIKLIOS PASTABOS

Pasisakymo autoriai remiasi taikliomis pastabomis: „Tolminkiemio vietovardis minimas tiek istoriniuose šaltiniuose, tiek pastarųjų K. Donelaičio ranka rašytuose dokumentuose, kurie spausdinami akademiniuose leidiniuose. Vietovardis Tolminkiemis, giliai įsišaknijęs mūsų sąmonėje, yra savime kaip paminklas, paminklas ne tik Donelaičiui, bet ir „Metuose“ apdainuoties germanizatorių socialiai ir nacionaliai pavergtiems mūsų gėntainiams — būrams, kurie niekur neišsikėlė, o čia gimę augo, gyvenę, kentę ir atgulę gimtojo žemėn. Tegul Tolminkiemio vietovardis ateities kartoms mena, jog čia lietuvininkų gyventa, jog šioje žemėje ilsisi jų kaulai...“ Minėtieji pastabų autoriai taipgi primena, kad Tolminkiemio vardo grąžinimas yra europinės kultūros reikalas, o jos atstovai jau nesuėdė L. Tolstojaus Jasnają Polianą, J. W. Goethe's Weimara, W. Shakespear'o Stratfordą pavadinti jų kūrėjų vardais. V. Kst.

Tolminkiemyje atnaujinama senoji K. Donelaičio klebonija, kurioje jis gyveno ir kūrė „Metus“. Šis pastatas papildys ten įsteigtą memorialinį K. Donelaičio muziejų. Lietuvoje ruošiamasi 275-tosioms didžiojo būro poeto gimimo metinėms 1989 m. sausio 1 d. Surusintai Čistyje Prudy vietovėje norima grąžinti senąjį Tolminkiemio vardą.

Tillsonburg-Delhi, Ontario

Lietuvos atgimimo sąjūdžio Delhi skyrius

rengia

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

1987 metų liepos 19, sekmadienį, 1 v.p.p., Vinco Dirsės ūkyje, R.R.2, Otterville, Ontario, prie 59 kelio, 3 km į šiaurę nuo Delhi.

Bus jautienos kepsniai, dešros, kava, pyragai, muzika.

Laukiame visų atvykstant. Pelnas — laikraščiai „Laisvoji Lietuva“.

Iki pasimatymo gegužinėje! **LAS valdyba**

Hamilton, Ontario

VANDA ir LAIMUTIS BAKŠIAI išleido į marčias savo dukrą Rasą. Birželio 25 d. ji išsteigė už Mark Pruden. Jų santuoką AV šventovėje palaimino klebonas kun. J. Liauba. Apeigas vargonais palydėjo muz. J. Govedas ir nuotainkiai solo giedoję sol. V. Verikaitis. Vestuvinis pokylis su pusantro šimto svečių įvyko iškilmingoje universiteto „Faculty Club“ salėje. Biliu išradinai pravedė jauniosios brolis Stasys.

V. L. Bakšiai yra jau antrosios pokarinės lietuvių imigracinės kartos atstovai. Savo tėvų St. O. Bakšių iškviesti, 1977 m. iš Kauno jie atvyko į šį kraštą. Abu Lietuvoje baigė aukštusios mokslo, vienas inžineriją, kita — meno mokyklą. Kaip ir daugelis dabar čia atvykstančiųjų, jie irgi pradžioje rado sunkumų įsijungti į čionykštį gyvenimą. Jų vaikai dėl to sunkumų nepatyrė. Jie pilnai priėjo prie mūsų lietuviškojo gyvenimo. Kaip dukra, taip ir sūnus, abu baigė Vysk. Valančiaus lituanistinę mokyklą. Rasa dabar jau toje mokykloje mokytoja, o Stasys priklauso liet. jaunimo organizacijoms, vyksta į liet. jaunimo stovyklas ir, turėdamas gerą lietuvišką tarseną, yra napamainomas maldų skaitytojas AV šventovėje. Jaunoji baigia chemijos studijas McMaster universitete. Žada apsigyventi Dundas miestelyje. K. M.

A. a. PETRO LUKOŠIAUS atminimui aukojau Tautos fondui \$20 — V. Januška; po \$10 — Z. Pulianauskas, St. Raupėnas. TF

A. a. MARJŪNAS PAREŠTIENĖS atminimui aukojau Kanados lietuvių fondui: \$25 — A. A. Mikalauskas; \$20 — D. A. Jankūnaitis; \$15 — J. A. Pleinai; \$10 — J. E. Bajoraitis, S. Karalėnaitis.

Hamiltono šalpos fondui aukojau: \$66 — S. Fredas; \$25 — J. A. Asmenavičiai. Nuosirdus aciu už aukas. J.P.

St. Catharines, Ont.

„IT'S TIME TO FREE THE BAL-TIC STATES“ — tokia antraštė „The St. Catharines Standard“ išspausdino vietinio lietuvių laiško minint Baltijos kraštų 1940 m. birželio 15 d. Sov. Sąjungos okupaciją. Laiške išsamiai nušviečiama dabartinė Lietuvos bei kitų Baltijos tautų troškimas ko greičiau išsilaivinti iš sovietinio jungo. Nurodoma, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos atgavimas laisvės ir nepriklausomybės visiškai atitinka Gorbaciovo pažadą atitaisyti Stalino padarytus tarptautinių įsipareigojimų sulaužymo nusikaltimus, kurių vienas žymiausias yra Baltijos kraštų pavergimas.

PAVERGTŲ TAUTŲ VYKDOMOJO komiteto posėdis įvyko birželio 21 d. lenkų veteranų palatose. Estui Henri Hanilane dėl tarnybinių įsipareigojimų nebegalint eiti pirmininko pareigų, jas perėmė vicepirmininkas lenkas Adam Kosowski. Susirgus čekoslovakui Fred Pejskar išdinin-

ko pareigas perėmė P. Junek, irgi čekas. Sekretoriavo latvis J. Egilitis. Svarbiausias dienotvarkės punktas — Juodojo kaspino diena 1988 metais įvyks kaip ir praeitais metais rugpjūčio 23 d. Išsklaidė bus praves 7 v. prieš miestotė, dalyvaujant žymiesiems Kanados politikams, kurių vienas pasakys pagrindinę kalbą apie brestančius politinius įvykius Sov. Sąjungoje ir Baltijos kraštuose. Posėdyje dalyvavo Brock universiteto prof. Victor Fie atstovaus Juodojo kaspino dienos reikalus iš formaliosios pusės. Būdingiausia bene tai, kad dabar Pavergtųjų tautų komiteto valdybą sudaro visi naujosios kartos atstovai. Pavergtųjų tautų organizacijos narių nuomone pavergtieji palengva laimi kovą prieš Sov. Sąjungą. Skatinama dar labiau sustiprinti visų pavergtųjų judėjimą laisvės kovos kelyje. Kor.

Sudbury, Ontario

LAURENTION UNIVERSITETE, birželio 26 d., įvyko Kanados jaunųjų, žemiau 20 metų, lengvos atletikos pirmenybės. Aleksandras Žalauškas, 17 metų amžiaus, laimėjo pirmą vietą šuolyje į aukštį.

„Talkos“ bankelio pastate

trečiam aukšte išnuomojamas labai palankiom sąlygom **keturių kambarių butas be baldų**. Atskiras įėjimas, vieta automobiliui. Yra virimui pečiukas ir šaldytuvas. Teirautis darbo valandomis nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. **Tel. 544-7125 Hamiltone.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%	asmenines paskolas 12.5%
santaukas 5.75%	nekiln. turto pask. 1 m. 10.75%
kasd.pal.taupymo s-ta...5.25%	nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
90 dienų indėlius 8.25%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius 9.5%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir
1 m. term. ind.mėn.pal. 9%	asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
3 m. term. indėlius 10%	
RRSP ir RRRIF (pensijos).....7%	
RRSP ir RRRIF 1 m. 9.5%	
RRSP ind. 3 m. 10%	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Naująją JAV lietuvių jaunimo sąjungos valdybą sudarė: pirm. Darius Sužiedėlis, vicepirm. Paulius Mickus, sekr. Rūta Virkutytė, izd. Algis Šilas, rajoniniai vicepirmininkai — Vija Bublytė, Rasa Raišytė, Laurynas Vismantas ir ryšininkė su Lietuvos vyčiais Rita Zakarkaitė.

XX-sis Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimas įvyko gegužės 20-23 d.d. Floridoje, Daytona Beach vietovėje. Seiman įsijungė 55 oficialūs atstovai, o su svečiais dalyvių buvo apie porą šimtų. Rengėjų vardu kalbėjo komiteto pirm. Vytautas Abraitis, svečius pasveikino ALTS pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas, sudaręs garbės prezidiumą, vadovė seimo eigai pakvietęs vicepirm. Vidą Jonušienę. Sekr. Eleonora Valiukėnienė perskaitė paskutiniųjų dvejų metų laikotarpyje mirusių 35 narių sąrašą. Žodžiu seimą sveikino: generalinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, VLIKO valdybos pirm. dr. Kazys Bobelis, JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Volertas, Šaulių sąjungos pirm. Mykolas Abarius, korporacijos „Neo-Litania“ vardu — Vida Jonušienė. ALTS pirm. dr. L. Kriaučiūnas šios organizacijos garbės nariams paskelbė generalinį Lietuvos konsulą A. Simutį ir Juozą Kapočių. Pranešė, kad \$1.000 premija paskirta monografijas rašančiam žurnalistikos veteranui Aleksandriui Merkeliui. Vytautas Skudis skaitė paskaitą „Ko pavergti Lietuva laukia iš išeivijos“, dr. Algis Budreckis — „Tautinės sąjungos įnašas į Lietuvos laisvinimo bylą“. Jono Jukūno vadovautose svarstybose „Lietuvos laisvės byla naujųjų Sovietų Sąjungos įvykių slinktyje“ dalyvavo VLIKO pirm. dr. K. Bobelis, JAV LB pirm. V. Volertas ir ALTS Los Angeles skyriaus pirm. A. Mažeika. Meninę programą pokylyje atliko ištrauką iš savo romano „Aštuoni lapai“ skaičiusi Birutė Pūkelėvičiūtė, sol. Janina Čekanauskienė, jai duetė talkinės sol. Antanas Payasaris ir akompaniatorius Antanas Skridulis. Mišias vyšk. Antanas Deksnys koncertavo su lietuvių kolonijos kapelionu kun. dr. Kazimieru Ruibiu ir amerikiečių klebonu, giedant muz. A. Skridulio vadovaujamam „Sietyno“ chorui.

Oficialūs pranešimus seime padarė: ALTS pirm. dr. L. Kriaučiūnas — apie šios organizacijos veiklą, izd. Ona Daškevičienė — finansinę būklę, vicepirm. V. Jonušienė — jaunimo reikalus. Apie lietuvių tautinės kultūros fondo įsteigimą kalbėjo inž. Jonas Jukūnas, diskusijose susilaukęs seimo dalyvių pritarimo. Įsteigtam fondui pinigais ir pažadais buvo suteikta \$63.000. Su ALTS įstatų papildymu buvo įsteigtas ir garbės teismas, kurin išrinkti — Antanas Mažeika, Teodoras Blinstrubas ir Algirdas Budreckis. Sąjungos valdybą išrinkti: pirmininku — dr. L. Kriaučiūnas, nariais — Ona Daškevičienė, Vida Jonušienė, Eleonora Valiukėnienė, Petras Buchas; į tarybą — dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas Dargis, Bronius Dūda, Vytautas Gedgaudas, Albertas Misiūnas, Bronė Miklienė, Romualdas Nemickas, Jonas Petronis, Vaclovas Sinuta, Algis Sperauskas, dr. Povilas Švarcas, Mėrys Valiukėnas ir Juozas Žvynys. Nutarimus perskaitė dr. P. Švarcas.

Brazilija

Kultūrinį šv. Kazimiero fondą 1985 m. rugpjūčio 25 d. įsteigė Sao Paulo lietuviai. Kazimierinių metų ruošos komiteto pirm. kun. Pr. Gavėnas, SDB, fondą pradėjo pirmuoju milijono kruzeirų įnašu. Fondo kapitalą sudarys aukos bei kiti tautiečių įnašai, testamentiniai palikimai. Pagrindinis kapitalas bus neličiamas. Už jį gautomis palūkanomis bus remiami lietuviškoji kultūrinė veikla, ypač spauda, mokyklos ir jaunimo reikalai. Įsteigta fondą globoja ir administruoja atsakingi šv. Kazimiero parapijos pareigūnai. Jeigu kada fondas pasidarytų nereikalingas Brazilijos lietuviams, jis galės būti perduotas kitur panašiai veikiančioms lietuvių institucijoms.

Australija

Australijos lietuvių fondas paskelbė novelės konkursą su dviem premijom po \$1.000. Konkurse kviečiami dalyvauti Aus-

traliijoje gyvenanti jaunesnioji ir vyresnioji lietuvių karta. Viena \$1.000 premija bus paskirta jaunimo atstovui iki 35 metų amžiaus, kita \$1.000 premija — neriboto amžiaus vyresniosios kartos atstovui. Konkurso taisykles paskelbė ALB krašto valdybos sekr. Alisa Baltrukonienė. Ji pabrėžia, kad konkursinei novelėi pageidaujama temos iš lietuvių gyvenimo. Novelė negali būti ilgesnė kaip 50 mašinraščio puslapių. Novelės gali būti parašytos lietuvių ir anglų kalbomis. Pageidaujama, kad rankraščiai būtų parašyti mašinėlė ir kad vertintojams būtų atsiųsta viena kopija iki 1989 m. birželio 30 d. Noveles reikia pasirašyti slapyvardžiu, juo paženklinant užklijuotą vokelį su jį įdėtu autoriaus vardu, pavade, adresu ir telefonu. ALB krašto valdyba vertintųjų komisijon pakvietė Eleną Jonaitienę, Izoldą Poželaite-Davis ir Aleną Karazijienę. Konkursines novelės prašoma siųsti komisijos pirm. Elenai Jonaitienei šiuo adresu: 18 Gloucester Rd., Epping, N.S.W. 2121. Ant voko reikia pažymėti, kuriai premijai novelė skiriama — jaunimo ar neriboto amžiaus. Australijos lietuvių fondui, parūpinusiam premijas, tenka tik mecenato vaidmuo. Konkurso reikalus tvarko ALB krašto valdyba. Vertintųjų komisiją sudarė Aldona Butkutė, valdybos narė kultūros ir švietimo reikalams. Jeigu nebus gauta meninių požiūrių premijos vertos novelės, vertintųjų komisija Australijos lietuvių fondui pasiūlys tris Australijoje gyvenančius rašytojus, premijos nusipelnčius už bendrąjį įnašą į grožinę literatūrą.

Britanija

Britanijos lietuviai Sekminės vis dar švenčia lietuvių sodybą, nors šventės vaizdas yra gerokai pasikeitęs. „Europos lietuvių“ rašoma, kad seniau suvažiudavo didelė tautiečių minia. Matydavosi daug autobusu, miškelis būdavo pilnas papilinių. Dabar vyrauja jaunesniosios kartos atstovai. Lietuvių kalba mažiau girdima. Jaunimas kalba angliškai. Pasak rašinio autoriaus Henriko Gaspero, iš kalbos negali atpažinti tautiečių. Siemietinėse Sekminėse saskrydžio dalyvių linksmo DBLS ansamblio tautinių šokių grupė, vadovaujama Kristinos Merkevičiūtės-Harmes, veikiančių lietuvių namuose Londone. Grupė nesiriboja vien tik Londono šokėjais. Pati vadovė ir repetitijas atvyksta iš Brighton. Saskrydžio dalyviams buvo šokama ne salėje, o sodybos kieme ant žolės. Prie naujo kryžiaus ant kalnelio Mišias atnaušo iš JAV atvykęs kun. Vytautas Palubinskis. Pamaldos baigtos visų dalyvių sugiedotu Lietuvos himnu. Dėl nepastovaus oro vaisės daugiausia vyko lietuvių sodybos salėje. Dalyvių eilėse matėsi ir svečiai iš Kanados prof. Romas Vastokas, su kanadiečių ekskursija lankęsis Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotoje Lietuvoje.

Vokietija

Buvęs kanadietis Kazys Baronas jau ne pirmą kartą Europos lietuvių dienų klausimu pasisako Londone leidžiamame savaitraštyje „Europos lietuvių“. Gegužės 11 d. laidoje jis jautriai atsiliepia į DBLS pirm. J. Alkio suvažiavime padarytą pranešimą, kad Europos lietuvių dienos įvyks 1989 m. birželio 23-25 V. Vokietijoje, Huettenfelde, kur yra Vasario 16 gimnazija. K. Baroniui, šiuo metu gyvenančiam V. Vokietijoje, susipažinusiam su Huettenfelde aplinka, nepatinka toks sprendimas. Jis primena skaitytojams vietinio pobūdžio nedidelės lietuvių dienas įvairiose JAV lietuvių kolonijose. Tokiu renginiu ten nesiekama didesnės naudos nei lietuviams, nei Lietuvai. Kitaip yra Australijoje ir Kanadoje, kur platus masto lietuvių dienos su dailės bei tautodailės parodomis, koncertais, eitynėmis atkreipia ir kitataučių dėmesį į lietuvių, dabartines okupuotos Lietuvos problemas. K. Baroniui atrodo, kad Huettenfeldas yra per mažas ir nepakankamai žinoma vietovė didesniems vokiečių sluoksniams. Europos lietuvių dienos ten galėtų būti skirtos tik savam pasižymėjimui. Jis primena panašius estų ir latvių renginius V. Vokietijoje. Estai pernai drįso pajudėti turistų gausiai lankomame Heidelberge, o latviai išėjo į Miunsterio gatves. Kodėl panašiai negalėtų pasielgti ir lietuviai?

AUDRA Travel

VIENINTELĖ PROFESIONALIAI LIETUVIŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA KANADOJE SKELBIA ir GARANTUOJA

Pigiausias kainas kelionėse į LIETUVĄ 1988 metais

5-kiom, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis lėktuvų linijomis

Išvykimo datos iš Toronto ir kitų Š. Amerikos miestų

Liepos 6 - 20	Rugsėjo 2 - 16
Liepos 20 - rugpjūčio 2	Spalio 7 - 21
Rugpjūčio 11 - 27	Gruodžio 27 -

sausio 10 1989 m.

Užsisakykite dabar — gausite papildomą nuolaidą.

Smulkesnes žinias teikiame

tel. (416) 769-2500

Mūsų įstaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, LIUSĖ, DALIA, INGĖ, JOANNE, PAULIUS.

Mes kalbame — lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų įstaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI bei TDS

Mūsų įstaiga yra narys — IATA, T-comm, BBB, CLIA

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 Teleks 06-986766 TOR

KVIECIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMIS.

Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030, wholesale nr. 2475066

Sunku sulaikyti naują judėjimą

Tokia yra Kremliaus stebėtojų nuomonė

ANTANAS BUTKUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Silpna ekonomija

Staigus sovietų noras susitarti dėl atominių ginklų sumažinimo ir dėl pasitraukimo iš Afganistano nėra sovietų geros valios parodymas, bet juos siegianti didelė bėda – ekonominė krizė. Sovietų akademikas G. Kharnin "Novy Mir" žurnale paskelbė studiją, kuri paneigė ankstyvesnius sovietų ekonomijos apskaičiavimus. Jis demaskavo iki tol vartojamą statistikos manipuliaciją, kuri nuslėpė infliaciją ir dirbtinai padidino skaičius bei manipuliavo kainas. Pasirodė, kad ir Amerikos CIA analizės buvo per daug optimistinės. Gorbachiovas priėmė Khanino duomenis ir centriniam komitete pareiškė, kad jų ekonomija iš tikrųjų yra ketvirtadaliu mažesnė, negu jų ekonomistai ir CIA duomenys rodo.

Santykiai su Vatikanu

Vatikano korespondentas R. Suro tvirtina, kad Gorbachiovo "glasnost" Vatikanui reiškia uždarą sieną. Bendrija kovoja su vakarykščiais priešais ir rytdienos draugais, pareiškė diplomatas. Iš to aiškėja, kaip katalikų Bendrija santykiavo su hunais ir kaip ji dabar tai daro su Sovietų Sąjunga. Naujosios nuotaikos sovietijoje rodo, kad atėjo laikas spausti sovietus dėl Rytų Europos satelitų ir dėl didesnių religinių laisvių, tačiau Bendrija dar nesitiki greitų rezultatų. Priešingai, popiežiaus Jono-Pauliaus II artimi patarėjai nemato jokių progreso ženklų. Jie taip pat galvoja, kad Gorbachiovo socialinės reformos subyrės, jeigu nebus tvarkomos pagrindinės sovietinio komunizmo problemos. Vatikanas mano, kad Gorbachiovas yra pajėgus, net išradingas, bet apie jį susilaiko nuo galutinio įvertinimo. Bendrijos prelatai mano, kad jeigu Gorbachiovas iš tiesų nori pakeisti tarptautinius santykius ir jeigu jis tikrai nori sumoderninti sovietų ekonomiką, tai jis turės spręsti ir žmogaus teisių problemas namuose. Tai būtų tikras jo ketinimų įrodymas. Pernai popiežius bandė Gorbachiovo intencijas, dažnai pareiškdamas, kad nori aplankyti Sovietų Sąjungą 1988 metais ir drauge atšvęsti 1000-tąją krikšto sukaktį Rusijoje. Iki šiol, kaip žinome, pakvietimo negavo.

Tautiniai neramumai

Ketvirtaisiais valdymo metais Gorbachiovas jaudinasi ne tik dėl pašlijusios ekonominės būklės, bet ir (gal net daugiau) dėl valstybės stabilumo. Tautinės armėnų riaušės Azerbeidžane Kremlui priminė, kad visos kalbos dėl Sovietų Sąjungos ekonominio bei dvasinio nuosmukio nėra tiek pavojingos režimui, kiek etninį tautų separatistinis judėjimas. Ilgainiui jis gali būti pats pavojingiausias. Pastarosios armėnų riaušės priminė partijos konservatoriams, kad Gorbachiovo politika, žadanti daugiau laisvės ir atvirumo,

kaip tik gali sukelti dar didesnį tautų nepasitenkinimą joms primesta Kremliaus valdžia. JAV garsusis žurnalistas Philip Taubman primena, kad tautinis nepasitenkinimas kur jis bebūtų – Lietuvoje, Latvijoje ar Estijoje, kurias sovietai pavergė 1940 metais, ar Sibiro Jakutijoje, ar Ukrainoje, kelia Maskvos režimui dideles problemas. Tačiau 45 milijonai musulmonų, kurie sudaro 16% visų sovietų gyventojų, labiausiai jaudina Kremliaus vadus, nes musulmonai visais atžvilgiais nėra panašūs į rusus. Taubman pabrėžimu, tad jie mažiausiai nustotų atsikratę rusų dominavimo.

"Solidarumo" atgimimas

Gorbachiovo politikos pasisekimas iš dalies priklausys nuo Lenkijos padėties. Anarchija Lenkijoje, pasak Br. Gremeko, būtų "coup de grace" Gorbachiovui. Dėl to Lech Walensa ir kiti "Solidarumo" vadai šiuo metu nenori pakenkti Gorbachiovui. "Solidarumo" vadai jaučia, kad Lenkijos padėtis sudaro dvigubą pavojų Gorbachiovui: Lenkijos ekonominė padėtis vis silpnėja ir to pasekmėje darbininkų riaušės prievės prie politinės krizės. Kad to išvengtų, komunistinė Lenkijos valdžia turi vienintelę išeitį – vėl pradėti derybas su "Solidarumo" unijos vadais. Pastarieji žino, kad Gorbachiovui sunku derėtis su "Solidarumo" vadais aplenkiant Lenkijos komunistų partiją. Iš kitos pusės "Solidarumo" vadai išpėja valdžią, kad rusai turėtų suprasti, kad komunistai negali būti vieninteliai partneriai derybose. Paskutiniai Lenkijos darbininkų streikai nebuvo "Solidarumo" unijos išprovokuoti. Tie streikai yra visos komunistinės sistemos subyrėjimo išdava. "Solidarumo" vadai Michnick ir Gremek gerbia Gorbachiovą už jo drąsą ir apskrumą bandant įvesti "perestroiką". Gorbachiovas, atrodo, pasimokė iš Krusčiovo klaidos – ekonominių reformų neįmanoma prvesti be socio-politinio reformų įvedimo. Jis taip pat žino, kad reikia skubiai daryti reformas kultūroje, moksle, švietime ir istorijoje. Čia reikia kalbėti apie istorinę tiesą be jokių iškraipymų. Visa tai, žinoma, sukelia audringą situaciją krašte. Visų pirma reikia daug didesnės pažangos žmogaus teisių srityje, nors šioje srityje Gorbachiovas jau padarė gana didelę pažangą.

Lenkijoje vyrauja labai priešiškos nuotaikos rusams ir ten yra išgalėjusi pažiūra, kad "vienintelis geras rusas yra negyvas rusas". "Solidarumo" vadai, norėdami, kad "perestroika" pasisektų, norėtų lenkų pažiūrą į rusus sušvelninti. Tas jiems sunkiai sekasi,

nes lenkams bus sunku pamiršti Katyno skerdynes ir kitas sovietų padarytas skriaudas Lenkijai.

Šalia Lenkijos ir kiti Varšuvos pakto kraštai turi panašius ekonominius sunkumus, kurie gali grėsti tų kraštų valdžios pastovumui. Vengrijos komunistinė vyriausybė smarkiai kelia prekių kainas ir valstybinius mokesčius, kas iššaukia labai didelį nepasitenkinimą ir neramumus krašte. Panaši situacija yra ir Rumunijoje.

Kadangi sovietų dabartinė politika teikia daugiau laisvės satelitų kraštams patiems tvarkyti savus ūkius, tai daug kas galvoja, kad šiuo metu Maskvai būtų labai sunku įsikšti į tų kraštų vidaus reikalus. Iš kitos pusės, Maskva vis reikalauja iš satelitų padidinti apsiginklavimo išlaidas ir pirkti vis daugiau Rusijoje pagaminamų prekių, nežiurint į jų žemą kokybę ir palyginti aukštą kainą.

Nepalanki kultūra

Pagrindinės Gorbachiovo reformos – padidinti atvirumą, decentralizuoti ekonomiką ir padidinti demokratiškumą mažai ką bendro turi su žemės ūkio tradicijom. Šioje srityje ir bolševikų revoliucija pralaimėjo, nes nepajėgė sukurti pažadėtos utopijos (socialistinio rojaus). Iš kitos pusės, žemdirbių kultūra nėra palanki staigiesiems pasikeitimams, ypač taip radiškiams Gorbachiovo siūlymams: pakeisti ne tik darbo praktiką, bet taip pat keisti papročius ir asmenines vertybes, kurios šimtmečius lėmė žemės ūkyje dirbančių gyvenimo būdą. Kad Gorbachiovo reformos pasisektų, reikia esminio pasikeitimo žemdirbių kultūroje. Iš kitos pusės, Gorbachiovui labai svarbu ne tik atgaivinti, bet ir padidinti žemės ūkio produkciją. Jis gerai žino, kad kol nebus pašalinti chroniški maisto trūkumai, jam bus labai sunku tikėtis susilaukti visuomenės pritarimo jo naujosiomis reformomis, kurios iki šiol dar nerodo jokio apčiuopiamo pagerėjimo ženklų labai jau skurdžiam sovietinio gyvenimo standarte. Šalia to, Sovietų Sąjunga dar tebėra agrarinė, jei ne de facto, tai bent dvasiškai ir dėl to konservatyvioji krašto kultūra iš kaimo persimetė į miestus.

Reikalinga pagalba

Nuo pat valdžios perėmimo Gorbachiovas labai šiltai atsiliepia apie Vakarų Europos valstybes. Tai nenuostabu, nes jam labai reikia Europos pagalbos savo ekonominėms reformoms įgyvendinti. Neseniai išleistoje knygoje jis Europą vadina kaip visų bendrą tėvynę ir siūlo užbaigti Europos pasidalinimo kivrčius. Gorbachiovo

čiovui reikia Europos paramos dar ir dėl to, kad JAV labai riboja paskolą Rusijai. Didėnės finansinės paramos jis tegali laukti iš Europos ir Japonijos. Šalia finansų iš kitur, Gorbachiovas turi sumažinti išlaidas gynyboje ir tas sutaištas perversi į ekonomijos pagerinimą. Atominių ginklų sumažinimas nedaug išlaidų tesutaupė, nes didžiausios išlaidos yra konvencinėje ginklų srityje. Tiktai žymus konvencinių pajėgų sumažinimas galėtų padidinti biudžeto dalį ekonomijai. Kadangi konvencinės militarinės pajėgos yra sutelktos Centrinėje Europoje, tai jų sumažinimas, be abejonės, užtikrintų europiečius, kad jų investavimai sovietijoje būtų saugesni.

Kultūriniu požiūriu Gorbachiovui reikia įtikinti sovietų visuomenę, kad jis nori importuoti tik aukštos civilizacijos papročius iš Europos, o išvengti amerikietiškių. Vakarų Europos socio-ekonominė padėtis kasmet stiprėja. Ji jau ketu atvejų susilygino ar net pralenkė JAV. Tas, be abejonės, teikia Europai vis didesnę politinį svorį. Kai jos ūkis netrukus bus visai integruotas, Vakarų Europa pasidarys lygus partneris didžiųjų galybių tarpe. Šiuo faktumų veiksniai turėtų daug labiau susidomėti ir bandyti už-

megsti glaudesnius ryšius su tų kraštų politiniais vadais. Jau vien dėl to, kad Lietuva yra Europos dalis, mums svarbu ten turėti kuo daugiau savo kraštui palankių žmonių, nuo kurių priklausys Europos tautų likimas.

JAV strategas gen. Wm. Odom teisingai pareiškė, kad mes turime užgirti "perestroiką", bet jos nefinansuoti. O Amerikos lietuviai turėtų raginti JAV administraciją išreikalauti iš Sov. Sąjungos pažadėtų žmogaus teisių ir religinių laisvių įgyvendinimą bei daugiau autonomijos, daugiau savarankiškumo visom sovietų tautybėm. Lietuvos lietuviams mes turėtume su nauja energija ir ryžtu visokeriopai padėti, kad jie, pasinaudoję "glasnost-perestroikos" šūkais, stiprintų kultūrinę ekonominį gyvenimą ir demaskuotų bei smerktų rusinimo genocidinę programą. Taip talkininkaudami mes įgautume daugiau prasmės ir tikslo veikloje. Naujas energijos padidėjimas padėtų mums pakelti tautinį susipratimą ir tarpusavio solidarumą dvias. Svarbiausia, visa tai suteiktų naujas, daug prieinamesnes, logiškesnes ir reikalingesnes veiklos formas mūsų viduriniams ir jaunesniajam kartai, kurių veikla, nesant konkretaus tikslo, kasmet silpnėja.

Netekome gero žmogaus

HAMILTON, ONTARIO. Kada vasara dabar pačiame savo žydėjime ir gamta mus lyg kviečia džiaugtis gyvenimu, hamiltoniečius tą pirmadienį pribloškė žinia, kad su šiuo pasauliu atsisakė visiems žinomas ir mielas tautietis a.a. Petras Lukošius. Dar pusvalandį prieš savo mirtį jis pasikalbėjo su iš miesto paskambinusia žmona, o jai sugrįžęs, jau rado jį ramiai užmigus amžinuoju miegu. Kelis kartus išpėjimą davusi jo širdis pagaliau sustojo. Tokios lengvos ir beskausmės mirties mes visi galime jam pavydėti. Tereikėjo tik vienos tos akimirkos, kad užbaigtum visus savo darbus, išspręstum visą savo gyvenimo problemą ir gautum atsakymą į visus savo klausimus...

Teko hamiltoniečiams laidoti žmogų, kuris buvo visiems toks artimas ir savas. Jis kartu su mumis gyveno, dirbo, meldėsi ir linkmėnosi, ir jau nuo 1951 metų, kada Prane ir Petras Lukošiai iš D. Britanijos atvyko į Kanados Hamiltoną. Nebuvo Petras čia vien stebėtoju lietuviškosios veiklos, bet buvo aktyvus liet. organizacijų sekretorius, išdinininkas ir pirminkininkas, anksčiau KL Bendruomenės, liet. kooperatyvo "Talka" ir paskutiniu laiku vietos šaulių kuopos ir pensininkų klubo. Laidojant šauliai atidavė jam prideramą paskutinę pagarbą.

Budynėse Rožinių sukalbėjo kun. J. Liauba, laidotuvių Mišias atnaujo du kunigai – buvęs AV parapijos klebonas, dabar jau pensininkas Toronte prel. J. Tadaras, kun. J. Liauba. Abu jie pasakė šiai progai paguodos žodį. Mississaugos Sv. Jono liet. kapinėse hamiltoniečių ir buvusių bendradarbių vardu atsisveikino K. Milleris. Giliam nuliūdime liko jo žmona ir 40 metų gyvenimo draugė Prane, dukra Adelė, vedęs šiuo Vidas su žmona Barbora ir vaikaičiū Aleksandru, taip pat daug draugų bei buvusių bendradarbių.

Iš Lietuvos velionis buvo kėdainiešis, gimęs 1914 m. gegužės 21 d. Ariogalos valsčiuje, Paliepių bažnytkaimy. Jo tėvas ten buvo vargininku. Jauną Petriuką dėdė dr. Aleksandras Račkus išsivežė į Kauną ir ten leido j mokslą. Pasimokinęs jis gavo buhalterio darbą uredijoj. Paauktas kariuomenėn, tarnybą atliko ryšių batalione, kur išmoko radioto darbo. Po kariuomenės dirbo telegrafistu pašto įstaigoje. Pas-

A. a. PETRAS LUKOŠIUS, miręs birželio 20 dieną Hamiltone

kalbėjimais Lietuvos metais jau buvo Ariogalos pašto viršininku.

Iš savo tėvynės ir Vakarų Petras pasitraukė bolševikams vėl sugrįžtant į Lietuvą. Gyvenant Čekoslovakijoje, jam, kaip radiistui, buvo patikėtas ryšių palaikymas su okupuotu mūsų kraštu. Po karo jis imigravo į D. Britaniją, kurioje dirbo įvairius darbus. Ten susipažino su š. Danijos atvykusia Prane Kairyte, kuri vėliau tapo jo žmona. Į Kanadą jie atvyko 1951 m. ir čia tuo įgavo prižiūrėtojo darbą Ontario ligoninėje. Ten jis išstarnavo visą 30 metų, ligi savo pensijos.

A. a. Petras buvo įdomus žmogus pasikalbėti. Savo gyvenime daug patyręs, tad visada turėdavo kiekvienam ką nors įdomaus papasakoti. Buvo jis inteligentiškos prigimties, taip pat ir patriotas. Jam bolševikas ir liko bolševiku, nešūrint kokiomis plunksnomis jis besiklaitytų. Taip pat jis buvo vienas iš tų, kuris nekad nebijodavo dėl savo tautinio reikalo pasidarbauti.

Išėjo jis iš mūsų pragyvenės taurų gero žmogaus ir didelio lietuvių gyvenimą. Šviesus jo prisiminimas išliks ilgai visų mūsų atminty.

K. Milleris

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDIUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikymai skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Tėviškos žiburiai • 1988. VII. 5 — Nr. 27 (2002) • psl. 5

Persekiojamieji ginasi pareiškimais

(Atkelta iš 3-čio psl.)

nigo, malda yra šv. Mišios. Kokia intencija aš turiu melstis, kiek žinau, tarybiniai įstatymai nenurodo. Meldžiausi už kunigus kalinius pagal Kristaus paraginimą "Ką padarėte gero vienam iš mažiausių brolių (tarp kurių Kristus išvardina ir kalinius), man padarėte" (Mt 25,45). Negi aš, katalikų kunigas, negaliu pagal Evangelijos paraginimą už kalinius pasimelsti? Šv. Mišiose priklausio Dievo žodžio liturgija, kurios metu pasakoma maldos intencija, aiškina Evenglija. Paragindamas parodyti meilės ir pasimelsti už kunigus kalinius, aš nenusikaltau Evangelijai, o tuo pačiu ir mano žodžio negaliu laikyti nereliginio. Kas priklausio religiniam turiniui, nustato Dieviškasis Autoritetas – Evangelija, o ne ateistai – valdžios pareigūnai. Kitaip prieitume prie absurdo, pvz. kaip reaguotų ateistai propagandistai, jei jų ateistinių paskaitų ateistinių turinių turėtų nustatyti tikintieji.

Kalbėdamas per šv. Mišias apie kunigus kalinius, užsiminiau, kad jie ne tik asmeniškai atmetė oficialią valstybinį ateizmą, bet ir veikė, kad jis nebūtų kitų priimamas. Šis teiginys negali būti laikomas nei dezinformacija, nei šmeižtu, nes tokia laikysena yra kiekvieno kunigo pareiga. Negi gali kunigas, skelbdamas Evangeliją, nutylėti kai kuriuos mūsų gyvenimo faktus, pvz. ateizmą. Suderinti Evangeliją ir ateizmą būtų absurdas.

Gerbiamas generalinis sekretoriaus, įsakykite RRT įgaliotiniui P. ANILIONIUI, kad atšauktų nepagrįstą ir absurdišką išpėjimą".

Garliava, (Kauno raj.) 1987 m. gruodžio 8 d. į Garliavos vykdomąjį komitetą buvo iškvieštas Garliavos parapijos vikaras kun. Vytautas PRAJARA. Kauno raj. vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja GELČIENĖ perskaitė Petro ANILIONIO išpėjimą. Išpėjime nurodyta, kad kun. V. PRAJARA lapkričio 15 d. bažnyčioje organizavo politinį-nacionalistinį Maironio minėjimą ir pasakė anitarybinį pa-

mokslą. Kunigas kaltas ir dėl to, kad po pamaldų buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Taip pat išpėjime nurodyta, kad V. PRAJARA lapkričio 17 d. Vilniuje, Aušros Vartų Šv. Teresės bažnyčioje, pasakė antitarybinį pamokslą, šmeiždamas tarybinę santvarką. Dėl to ir pareiškiamas išpėjimas. Išpėjimo nuorašo nedavė ir jo nusirašyti neleido. Po išpėjimo pasirašyti kun. Vytautas PRAJARA atsisakė.

Garliava. 1987 m. gruodžio 1 d. į Garliavos vykdomąjį komitetą buvo sukviešti Garliavos bažnyčios vykdomojo komiteto, vadinamojo "dvidešimtuko" nariai. Pokalbį pravedė Kauno raj. prokuroro pavaduotoja.

Kauno raj. vykd. k-to pavaduotoja, Garliavos miesto vykd. k-to pirmininkas bei jo pavaduotojas bažnytinį komitetą apkaltino tuo, jog leidžia parapijos vikarui kun. Vytautui PRAJARAI pamokslų metu šmeižti tarybinę santvarką bei valdžią. Bažnyčioje poetu kun. Maironio minėjimo metu buvo giedamas Lietuvos himnas, kas, valdžios atstovų žodžiais tarant, yra griežtai draudžiamas. Taip pat negalima rinkti bažnytinio komiteto nariu buvusio politikinio (Jadvyggo Bieliauskienės – red. past.). Negalima laikyti Mišių ir sakyti pamokslų anksčiau teistiems kunigams.

Baigdami pokalbį, valdžios atstovai ėmė baiginti bažnytinio komiteto narius: jei ateityje Garliavos bažnyčioje padėtis nepasikeis, jų pavardės bus išgarsintos spaudoje. Be to, bus dar kartą suauktas bažnytinio komiteto susirinkimas, kur prokuroro pavaduotoja išdėstys bažnytinio komiteto nariams, ką tarybinėje santvarkoje gali daryti Bažnyčia, kunigai ir tikintieji ir ko negali.

Tuo Kauno rajono ir Garliavos miesto valdžios atstovai savo "auklėjamąjį" darbą baigė.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraukai seni PIGIA KAINA. P. Lubyts. Tel. 498-5823 arba 753-3174.

Blyth & Company Travel

68 Scollard Street, Toronto, Ontario, Canada M5R 1G2

Telefonas (416) 964-0067. Iš kitų vietovių skambinti duoto telefono sąskaiton (collect).

Telex: 06-218906

Reg. nr. 2740365

ALGIS MEDELIS

Sutvarkau dokumentus išskvietimui giminių arba privačiam apsilankymui Lietuvoje

1988 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

ypatingai prieinamos kainos, įskaitant net ir vizų, oro uostų ir daugumos draudimų mokesčius (pvz. 1/4 milijono dolerių gyvybės drauda!)

Tik dvi kelionės:

Rugpjūčio 23 – 10 naktų Vilniuje. Norintiems proga aplankyti Budapeštą – \$2200

Rugsėjo 20 – 11 naktų Vilniuje. Su proga pailsėti Jugoslavijoje – \$2235

KELIAUKITE SU MUMIS – NEAPSIVILSITE!
Sutvarkysime ar suplanuosime visus kitų kelionių reikalus – kreipkitės!

Punkso ansamblio "Jotva" birželio 28 d. Toronto Lietuvių namuose atliko pasigėrėtiną tautinių šokių ir dainos koncertą. Jotviečiai su koncerto svečiais iš kairės: VIII tautinių šokių šventės vadovai – Juozas Karasiejus, Genovaitė Breichmanienė, Rita Karasiejienė; šventės rengimo komiteto pirm. dr. Vaidotas Kvedaras, Dalė Uzdilaitė, "Jotvos" vadovai – Alicija Uzdilaitė, Algis Uzdila; Irena Pečiulienė, Vytas Pečiulis. Nuotr. O. Burzdžiaus

Melo uždangą praplėšiant

Geležinė (melo) uždanga nuo pat jos įrengimo buvo plėšoma tūkstančių ir milijonų pabėgusių iš Sovietijos, bet pastaraisiais metais po truputį ją ėmė plėsyti ir patys didžiojo melo kūrėjai bei sargai – vietiniai žurnalistai. Tad yra tiesa, kad ir okupuotoje Lietuvoje bent iš dalies atveriami dalykai, kurie buvo plašlepti ir už kurių atskleidimą gausybė žmonių nukentėjo ar ir dabar kenčia. Tie patys žurnalistai dabar daug ką tikraisiais vardais pavadina.

Tiesa, jie tai daro taip, kad astarga ne būtų pamiršta. Jie lenda, taip sakant, į bučiū, bet vieną to bučiaus galą palieka neužrauktą, kad prirėkus galėtų išlikti...

Štai kodėl žurnalistas Vytautas Misevičius, aprašydamas savo komunistinę aplinką, ne savo vardu apie ją kalba, o cituoja tariamus išpūdžius vadinamų ufonautų (UFO – unidentified flying objects), apsilankiusių mūsų planetoje. Ufonautai – tai žali mažagūgiai svetimų galaktikų žmogūčiai, su kuriais mūsų žurnalistas veda tariamą pokalbį.

Tas žurnalistas, pasirašęs atbulu (skaityk iš kito galo) vardu ir pavarde – Satuatv Suičivesim ("Gimtasis kraštas", 1988 m. 14 nr.), ypatingas sovietinės santvarkos blogybes kelia šalia visuotinių žmonių ydų, žinoma, tuo apsidrausdamas nuo dabartinių ar ateities cenzorių. Štai ryškesni pavyzdžiai.

Žmonėms itin patinka kolektyvizmas, arba kooperacija,

nes visi juda įvairiomis kryptimis ilgiausiose eilėse, ypač prie vyno parduotuvių.

Jei žmogus turėtų sparnus, tai skristų už Atlanto apsipirkti. Bet ir čia cirkulirinių (valdžios instruktorių) gresmė, nes tie sparnus apkarpytų.

O vienas didžiausių troškimų – atsarginės dalys "Žiguliui".

Sovietijoje kai kuriems tikintiesiems naudinga dėtis ateistais.

Juo labiau žmogus kritikuoja aukštai stovintį, juo žemiau pats krinta.

Beje, labiausiai jautrus žurnistas, kai kalba apie rinkimus Sovietijoje. Tiesiogiai pasakyti neišdrįsta, tad rinkimus nukelia į kitą galaktiką, kur dėl posto tarpusavy įvairiais būdais kovoja dešimt kandidatų, kol lieka vienas vienintelis – nugalėtojas (suprask: Leninas, Stalinas, Brežnevas, Gorbačiovas...).

Savo pokalbį baigia ironiška ufonauto išvada: "Būkite tvirti, drūti, raudoni!"

Dar kitur kalbama apie rajono švietimo skyriaus inspektorių, kurie auklėjimo planus tikrina pagal instrukcijų, nurodymų bei rekomendacijų popieriaus svorį.

Atsilekia "jaunesnieji broliai" nuo "vyresniųjų" Sovietijoje. Suprantama, visų pirma maskviniai partiniai duoda toną, o po to ir kitų imperijos dalių žurnalistai išdrįsta juos pamėgdžioti. Tebūnie pašlovintas "vyresnysis brolis"!

A. Mst.

"Tėviškos žiburių" aukotojai

\$100: KLK Moterų draugijos Delhi parapijos skyrius; \$50: A. Danaitis, S. A. Pušinskai; \$35: J. Lukša; \$30: G. Palmer, E. A. Šiška; \$28: F. Pawelko; \$25.50: D. Danienė; \$20: A. Kanapka, K. Radzevičius, T. Bartkus, E. Beržaitienė, I. Čiurlys, A. Kairys, prel. A. Bartkus, J. Juozaitienė, P. Girmius; \$18: R. Geležūnas; \$16: P. Barbatavičius; \$13: Z. Alderdie; \$10: T. Bilda, V. Baltušis, S. Ališauskas, kun. V. Balčiūnas, kun. A. Bertušius, V. Kuzma, J. Vizgirda, K. Balčiūnas; \$9.50: K. Čepaitis; \$8: V. Chaves, P. Gustys, Z. Zailskaitė; \$5: F. Andriūnas, A. Bernotaitis, P. Dapkus, K. Dūda, E. Rutkūnas, M. Meiliūnas, A. Plioplys; \$4: E. Šepikienė, P. Šlapelis, L. Rumšas; \$3.93: P. Putrius; \$3: S. Barškėtis, J. Čiuberskis, J. Kalainis, P. Domeika, B. Racevičius, E. Kilikevičienė, V. Šipelis; \$2: T. Janukėnas;

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$25: J. Čigienė, S. Zubrickas, R. Slavickas, J. Jauneika, J. Rugelis, I. Kerelis, G. Klorikaitis, V. Juodis, A. Jankauskas, V. Ankus, H. Matušaitis, J. Duoba, J. Dobilas, J. Rastapkevičius, V. Tarydas, M. Aukštuolis, S. Umbrasas, D. Butrimas, V. Paulionis, A. Stasiulis, K. Jurgelis, A. Bernotaitis, Z. Šimkus, S. Štuopis, V. Stanaitis, P. Dabkus, A. Stasevičius, J. Dobilas, J. Gaizutis, P. Piečaitis, O. Jakimačiūnė, J. Mulevičius, V. Bartninkas, R. Vaišvila, J. Vizbaras, kun. J. Aranauskas, J. Grybas, D. Stukas, V. Česna, V. Kuprevičius, J. Astravas, V. Bakūnas, R. Barisa, A. Kalūza, R. Augaitis, S. Astras, E. Baltrušaitis, Tėvai pranciškonai, O. Čeika, A. Augustinavičius, V. Anelauškas, P. Armonas, A. Vaitkevičienė, P. Balynas, A. Bružėnas, A. Bajoras, R. Karka, V. Kasniūnas, J. Juodikis, J. G. Jasečiūnai, B. Laurinavičius, V. Gruz-

dys, V. Jučas, D. Dulaitis, P. Domeika, E. Gedgaudas, P. Dikaitis, F. Grušys, F. Klimas, K. Balčiūnas, J. Babarskas, A. Gureckas, A. Palikauskas, R. Sakas, N. Balčiūnas, F. Jasiūnas, J. Jacyna, M. Jasiulevičius, V. Jokubauskas, B. Vengris, P. Gailiūnas, A. Brazuikaitis, P. Bridickas, J. Valantiejus, A. Hirsch, K. Girmys, B. Žutautas, J. Astra, A. Banelis, A. Baradinskas, D. Kaškelis, P. Ulevičius, B. Rakauskas, A. Ruzgys, S. Pogozel, V. Viliušis, K. Bačiūnas, B.

Raugas, G. Repėys, B. Barysas, A. Ruginis, A. Viskontas, T. Lingys, V. Bireta, M. Bačkaitis, L. Baltrušaitienė, L. Kosel, R. Matulevičienė, M. Meiliūnas, B. Dundzys, K. Bagdonavičius, A. Pintulis, J. Račius, A. Rusinas, V. Vaidotas, A. Žemaitis, J. Žostautas, J. Sarpalius, A. Craig, V. Galeckas, P. Kaziuonis, A. Krausas, P. Kuliešis, P. Ruikis, P. Putrius, A. Ulba, O. Kotovienė, J. Kaceckas, B. Šliažas, R. Kodonas, E. Sventickas, O. Vasienė, V. Rupšys, B. Užemius, P. Motiejūnas, P. Jokubauskas, J. Dabrowski, P. Vindašius, V. Pniauskas.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$82: I. Aleknevičius; \$50: vysk. P. Baltakis, OFM, I. Girdauskas, V. Levickas; \$30: J. Jasinskas, A. Emakeris, R. Stas, N. Ardavičius, A. Tautkus, K. Žabas, R. Verikaitis, V. Pečiulis, S. Bužinskas, T. Bartkus, P. Spukas, H. Chvedukas, A. Kairys, A. Buchta, P. Žiulys, M. Kušlikis, A. Butkus, D.C.K. Bobelis, kun. V. Balčiūnas, M. Trum-pauskas, A. Gaurys, prel. A. Bartkus, B. Karkliūnas, B. Jocas, A. Juodvalkis, J. Duncia, J. Blekaitis, P. Gobis, kun. A. Bertušius, J. Gasiūnas, E. Krakauskienė, B. Girmius, Z. Stanaitis, H. Bajalis, A. Battistion, S. Paulaitis, S. Sirutis, R. Šomkaitė, H. Lepa, S. Paškauskas, A. Mikšys, P. Ališauskas, S. Tamulionis, G. Vasiliauskas.

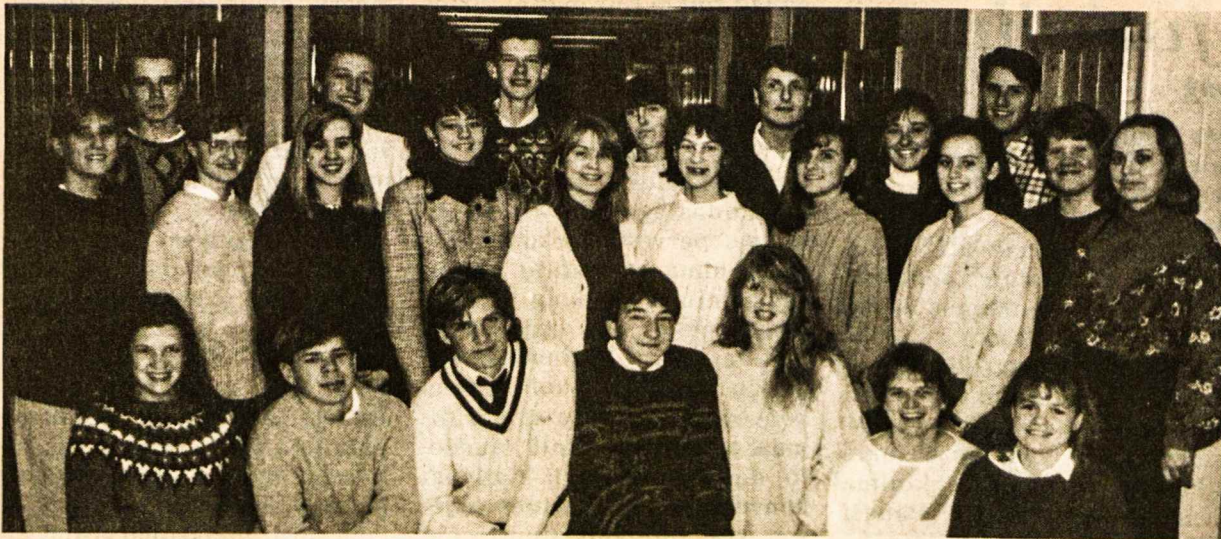
Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė po \$50: P. Sakalauskas, P. Dronseika, K. Grunys, V. Kuzma, V. Rutkauskas, P. Sopaga.

Už dvejus metus garbės prenumeratą atsiuntė \$62: P. Jankus.

Už trejus metus garbės prenumeratą atsiuntė \$100: P. Brikiš.

Nuosirdus aciu už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda auką.

Knygų riškla "SAMOGITIA"
meniškai riša knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Toronto Aukštesnieji liuanistiniai kursai. Iš kairės pirmoje eilėje: J. Macijauskaitė, J. Freimanas, T. Freimanas, A. Rudaitis, V. Dirmanaitė, A. Šližytė, J. Jasiūnaitė; antroje eilėje: A. Puzerytė, L. Mockutė, D. Grybaitė, D. Gorklytė, A. Krakauskaitė, L. Matukaitė, J. Gaizutytė, A. Karasiejūtė, mokytoja I. Ross; trečioje eilėje: J. Mockus, J. Pajaujis, A. Dziemionas, L. Šipelytė, T. Jonys, O. Šileikaitė, A. Paškus, A. Balaišytė, Trūksta D. Baršauskaitės, O. Stanevičiūtės, mokytojos I. Ehlers. Iš jų išaugs mūsų ateities veikėjai

Toronto Maironio mokyklos mokytojai. Iš kairės pirmoje eilėje: R. Bukšaitytė, L. Šileikienė, G. Paulionienė – vedėja, I. Ehlers, L. Mockutė; antroje eilėje: L. Kongats, D. Puterienė, L. Underienė, V. Dailidienė, G. Šaltmiraitė, Z. Šelmienė; trečioje eilėje: M. Šaltmirienė, R. Jaglowitz, L. Kulavičienė, L. Dailidaitė, V. Valiulienė, D. Viskontienė, N. Marijošienė. Trūksta: kun. K. Kaknevičiaus, ses. Margaritos, ses. Teresės, S. Bubelienės, A. Karkienės, S. Freimanienės, A. Bubulienės, L. Vytės, V. Tirilienės, B. Pilipaitienės, I. Čuplinskaitės

Ar Sabonis išgelbės sovietų rinktinę?

Šiam klausimui jį ieško atsakymo Niujorko rusų kalba leidžiamo dienraščio korespondentas Aleksej Orlov gegužės 31 d. laidoje. Jis rašo:

"Jau kelios savaitės kai pas 'Portland Trail Blazers' krepšinio komandos vyriausiąjį daktarą Robertą Cooką atsirado naujas pacientas – krepšinin-kas iš Sovietų Sąjungos lietuvis Arvydas Sabonis.

Sov. Sąjungos ir Kauno "Žalgirio" krepšinio komandos centras – Sabonis, kuris yra 222 cm ūgio, tikisi, kad Cook jam padės išgydyti sunkią (ypač krepšininkei) traumą – Achilo sausgyslės trūkį. Ši trauma priverstė Sabonį 1986 metų rudens tuoj po pasaulio pirmenybių nustoiti žaisti krepšinį. Nuo to laiko jau daugiau kaip pusantrų metų geriausias (teisingai yra galvojama) Europos krepšininckas nežaidė nei vieno rungtynio.

Kada jis vėl pasirodys krepšinio aikštėje? Vyriausias Sov. Sąjungos rinktinės treneris Aleksandras Gomelskij tikisi, kad tai atsitiks ne vėliau kaip rugsėjo 17 d., kai Seule prasidės olimpiniai žaidimai. "Trail Blazers" klubo vadovai viliasi, kad tai įvyks lapkričio viduryje, kai prasidės NBA (National Basketball Association) lygos pirmenybės. Jie dar tikisi, kad ateinančiame sezone Sabonį pamatys ne tik "Žalgirio", bet ir "Trail Blazers" sirgaliai. (...) Kodėl Sabonis atvyko gydytis pas daktarą Cooką?

Prieš dvejus metus, kai paprastai birželio mėnesį buvo renkami krepšininckai – mėgėjai į NBA klubus. "Trail Blazers" klubas pasirinko Arvydą Sabonį. Tuo metu atrodė neįtikėtina, kad klubo vadovybės noras gauti Sabonį išsipildys. Tačiau šiandien atrodo, kad tai gali įvykti".

Tai gali įvykti visų pirma todėl, kaip rašo A. Orlov, kad tarptautinė krepšinio federacija (FIBA) yra pasiruošusi padaryti sprendimą, pagal kurį profesionalai galės dalyvauti olimpinuose žaidimuose. Ant-ra, Sov. Sąjunga jau leidžia savo krepšininckams žaisti užsienio, nors kol kas tik Europos, komandose. (Pav. Josė Biruokov, buvęs Sov. Sąjungos jaunųjų rinktinės narys, žaidžia Ispanijoje. Jo motina yra ispanė. J.B.).

Sabonis gydosi pas dr. Cooką todėl, kad jis yra "Trail Blazers" klubo naujokas ir, kad šis gydytojas yra laikomas geriausiu NBA lygos traumų specialistu.

Straipsnio autorius klausia: "Ar yra garantija, kad šis dak-

taras pagydys Sabonį?" To daug kas tikisi.

Sabonio dėka Sov. Sąjungos rinktinė du kartus laimėjo Europos čempionatą: 1983 ir 1985 metais. 1987 m. jau be jo sovietų rinktinė smarkiai pralaimėjo prieš graikus. Paskutinį kartą Sabonis rinktinėje žaidė 1986 m. pasaulio čempionato turnyre Ispanijoje. Šis turnyras nebuvo sovietams sėkmingas. Jie pralaimėjo prieš amerikiečius. Sabonis nebuvo pakankamai greitas, kad galėtų pavyti amerikiečių centrą. Tai buvo viena iš svarbiausių sovietų pralaimėjimo priežasčių, bet dėl to apkalinti vien Sabonį, aišku, negalima.

Neatrodo, kad Sabonio žaidimas nuo to laiko pasitaisė. Tai negalėjo atsitikti vien todėl, kad jis visai nežaidė. Nežiūrint to sovietų krepšinio komandai šis 23 metų milžinas yra reikalingas kaip oras. Jis negali sovietų rinktinę garantuoti aukso medalių, bet be jo sovietų krepšininckai gali likti visai be medalių. Sabonis, jeigu pagis, gali padėti Sov. Sąjungos rinktinę nugalėti jugoslavus ir italus. Amerikiečius? Labai abejo-tina.

JAV krepšinio rinktinės tre-

nerio yra Georgetown univer-siteto treneris John Thompson.

Jis pareiškė savo nepasitenkinimą, kad Portlando komanda padeda Saboniui. Yra suprantama, kad Sabonio dalyvavimas Sov. Sąjungos rinktinėje sukomplikuos gyvenimą ne tik amerikiečių, bet ir kitų komandų treneriams. Tačiau Thompsonas, galvoja strai-psnio autorius, baimintis neturėtų Sabonis sustiprins so-vietų krepšinio rinktinę, ta-čiau nepakankamai, kad ji tap-tų olimpinį žaidynių laimė-toja.

Savo straipsnį A. Orlov bai-gia: "Koks bus Sabonio liki-mas NBA lygoje? Jis niekad ne-bus pirmuoju centru. Apsipra-tęs lygoje Sabonis galės būti komandai naudingas kaip pa-kaitas pavargusiems pirmoje penketuko žaidėjams. Jis ga-lės būti išleistas į aikštę 2-3 minutėms, kad galėtų stipriai sužaisti prieš oponentų ko-mandos pirmąjį centrą.

Pagaliau yra galimybė, kad Sabonis niekad nežais. Krepšinio istorijoje yra tik keli atsi-tikimai, kad sportininkams bū-tų pilnai pagijusi trauma – Achilo sausgyslės trūkis. Bet jeigu tai ir įvyktų, retai kad sportininkai atgauna savo bu-vusį žaidimo lygį". J.B.

ATITAIŠYMAS. "TŽ" 1988.V.24 21 nr. žinutėje "Motinos dienos minėjimas" per klaidą praleista loterijos laimikio pavardė – Andrius ir ponis Rukšiai. J. Kručas.

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Paminėta nauja knyga

DELHI, ONTARIO. Birželio 19 d. mažoji, bet aktyvioji lietuvių kolonijoje, tuoj po pamaldų Šv. Kazimiero šventovės salėje įvyko naujai išleistas knygos "Lietuvos žemės ūkis 1918-1940" supažindinimas. Kaip tik šioje apylinkėje darbuotojos tos knygos autorius dr. B. Povilaitis ir čia "gimė" mokslinis veikalas.

Prie skoningai išpuoštų stalų sėdėjo arti 120 žmonių. Scenos viduryje kabojo dr. B. Povilaitio portretas, išpuoštas tautinėmis juostomis ir laukų ramunėmis bei žaliomis rugių varpomis.

Popietę atidarė jaunosios kartos agronomas Algis Ratavičius. Jis jaunatvišku atvirumu ir jautriu žodžiu prisiminė dr. B. Povilaitį ne tik kaip mokslininką, bet ir patarėją, kuris ne tik surasdavė laiko pasikalbėti, bet ir su-prato šių dienų jauną brestantį žmogų. Taip pat sugebėjo žodžiu bei pavyzdžiu paskatinti siekti aukštesnio mokslo. Šia proga A. Ratavičius išreiškė savo gilų dėkingumą ne tik dr. B. Povilaitiui, bet ir jo žmonai – Monikai Povilaitienei.

Maldai sukalbėti buvo pakvies-tas Šv. Kazimiero parapijos kle-bonas kun. L. Kemešis. Paskaitą skaitė dr. K. Eringis iš Čikagos. Jis trumpai aptarė knygos turinį, kiek plačiau paaiškindamas su-palyginimais apie laukų ir gyvū-lių ūkį. Paskaitininkas sugebėjo visus sudominti savo paprasta kal-ba, išsklandamas gan sunkius au-toriaus knygoje paliestus klausimus. Petras Augaitis kalbėjo apie dr. B. Povilaitį daugiau kaip apie ge-

rai pažįstamą šeimos bičiulį ir gale savo taiklaus žodžio paskai-tė eilėraštį, skirtą šiai popietei.

Pabaigai Monika Povilaitienė padėjo visiems darbu bei lėšo-mis prisidėjusiems prie knygos iš-leidimo. Šios gražios popietės or-ganizatoriams, ypač Z. Augaitie-nei ir A. Ratavičienei, kurios taip gražiai ir ramiai visą sunkų veži-mą vežė. Dėkojo visoms šios apy-linkės ponios, kurios talkino ir savo darbu prisidėjo prie vaišių paruošimo. Didį padėką priklausė ir klebonui kun. L. Kemešiui, kuris net dvejais Mišias tą dieną aukėjo už velionies sielą. Dėko-jo ir visiems už gausų atsilanky-mą, nes tuo būdu buvo išreikšta gili meilė ir padėka velioniui dr. B. Povilaitiui.

Dalyviai dar ilgai sėdėdami prie stalų vaišinosi, dalindamie-si gražiais prisiminimais ne tik apie velionį, kuris yra dar labai gyvas visų mintyse, bet visi reiš-kė pagarbą jo žmonai Monikai Po-vilaitienei, kurios dėka ir pastan-gomis ši knyga atsirado mūsų visų rankose. S. M.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Važiukime į seminarą!

Studentai, liuanistinių mokyklų mokytojai, lietuvių kalbos bei kultūros mylėtojai! Jau pats laikas įsiregistruoti į XIV liuanistikos seminarą, įvykstantį š. m. rugpjūčio 7-21 d.d., "La Salle Manor" rūmuose, apie 30 mylių nuo O'Hare aerouosto, netoli nuo "East-West Toll Way", Plano miestelio apylinkėje, JAV.

Kursai yra universitetinio lygio. Kiekvienas kursas susideda iš 12 valandų paskaitų. Šiais metais dėstys seminare:

LIETUVIŲ KALBA

Mykolas Drunga – Lietuvių gramatikos pagrindai
Antanas Klimas – Linksnų ir prielinksnų vartojimas
Antanas Klimas – Lietuvių kalbos kirčiavimas
Juozas Vaišnys – Lietuvių kalbos kultūra
Antanas Klimas – Lietuvių bendrinės kalbos tarimo pratybos

LIETUVIŲ LITERATŪRA

Ilona Maziliauskienė – Lietuvių drama
Bronius Vaškėlis – Lietuvių novelė.

VISUOMENINIAI MOKSLAI

Saulius Sužiedėlis – Lietuvių tautinis atgimimas
Rasa Mažeikaitė – Lietuva viduramžių laikais
Vytautas Kavolis – Lietuvių kultūros istorija iki 1945 m.

KLB švietimo komisija jums pilnai užmokės seminaro mokestį (\$280 amerikietiška). Skubiai kreipkitės į KLB švietimo tarybos pirm. Alg. K. Vaičiūną tel. (416) 762-1777, (416) 245-3209 arba į KLB švietimo tarybos sekretorę Živilę Šelmienę tel. (416) 792-9106.

Aukokime Lietuvių kultūros muziejaus statybai

Anapilio sodyboje, Mississaugoje, jau pradėtas statyti **Kanados Lietuvių kultūros muziejus**. Statyba kainuos daugiau kaip 1 milijoną dolerių. Vien paties muziejaus patalpų kaina sieks \$500,000. Šiam tikslui dabar Kanados Lietuvių Bendruomenė telkia lėšas. Kreipiamės į jus, prašydami šį svarbų reikąla paremti kaip galint didesne auka. Auką siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ – MUZIEJUS,
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6M 1A8, Canada

Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Paaukoję \$1,000.00 ar daugiau bus įrašomi muziejaus rėmėjų lentoje, o paaukoję \$5,000.00 – muziejaus mecenatų lentoje.

Muziejaus paskirtis – mūsų tautiečių pergyvenimus bei atsiminimus primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išeiviją nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių priežiūra. Ne visi jaunosios kartos nariai savo tėvų palikimą moka vertinti, ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Šis muziejus bus ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims aiški tokios medžiagos vieta.

Kanados lietuvių kultūros muziejaus lėšoms telkti komitetas

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI

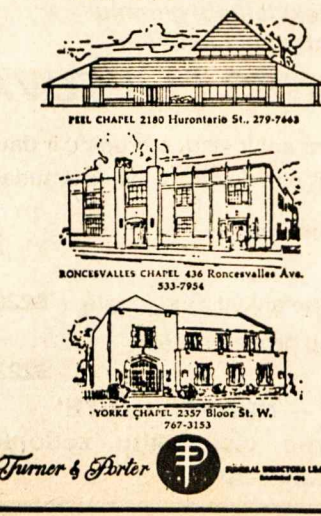
paremti siunčiu \$

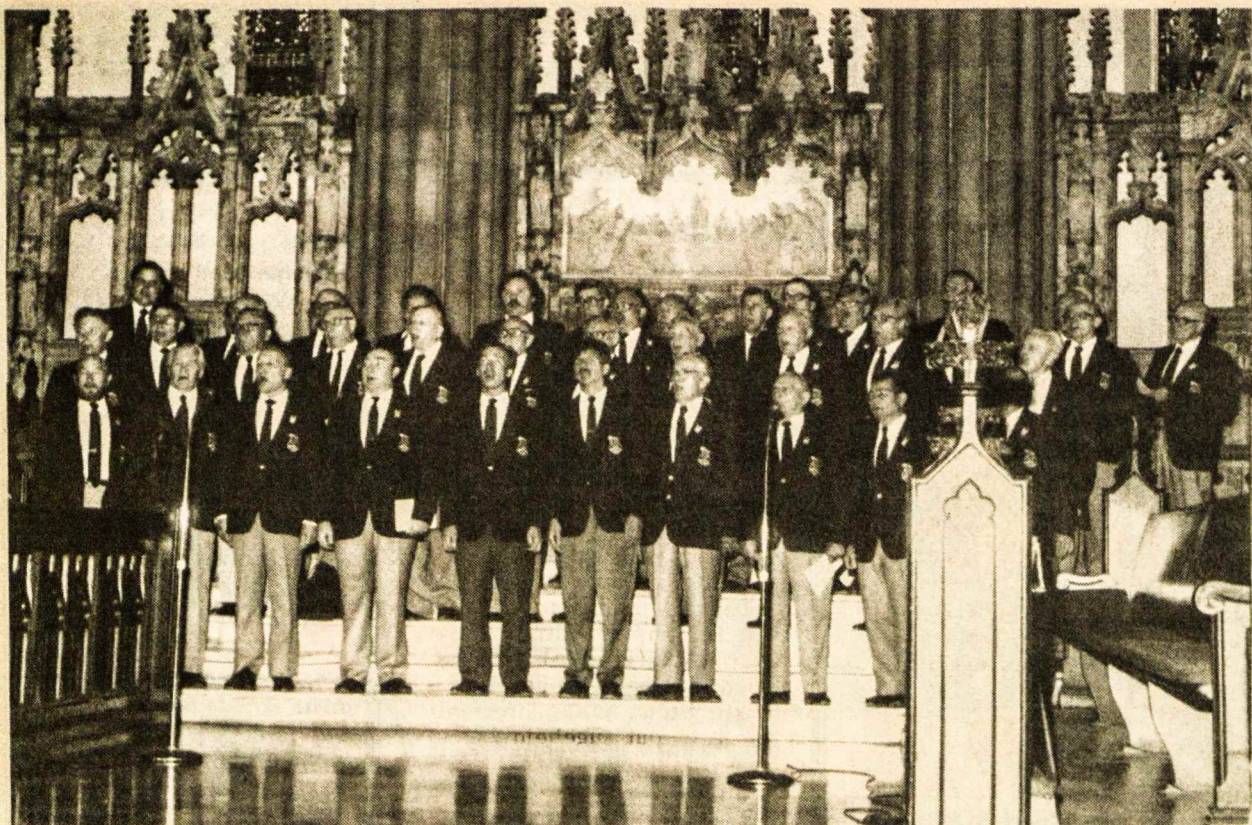
Vardas, pavardė

Adresas

Parašas

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Estų vyrų choras, vadovaujamas muz. C. KIPPERIO, gieda ekumeninėse pamaldose birželio 14 d. Toronto Šv. Povilo anglikonų šventovėje minint birželinius tremimus

“Valdovo” pavėsyje

GEDIMINAS P. KURPIS

Pasaulio lietuvių IV kultūros kongreso metu, birželio 25 d. vakarą, torontiečiams ir svečiams buvo atlikta V. Mykolaičio-Putino drama “Valdovas”. Atliko Los Angeles lietuvių dramos sambūris, kurio “factotum” yra Petras Maželis (režisierius, dekoratorius, kostiumų eskizų paruošėjas ir aktorius). Išvardinsiu visus aktorius, nes jie nusipelnė pagarbos ir katūčių už savo gerai išmokus, roles, gražią lietuvių kalbą ir vaidybines pastangas: V. Dovydaitis — valdovas, S. Mikutaitis — jo dukra, S. ir A. Raulinaičiai — valdovo sūnūs, A. Kiškis — dvariškis, R. Vitkienė — jo meilužė, S. Stančikas — dainius, F. Prišmantas — išdavikas (ir pasiuntinys), pats režisierius — burtininkas. Dar du sambūrio darbuotojai buvo E. Dovydaitienė — režisieriaus padėjėja, kostiumų “gamytoja” ir S. Ilgūnas — grimuotojas. Kadangi, nelaimingu sutapimu, buvo labai karšta diena ir salės vėsinimo sistema neveikė, visi aktoriai kaip programoje parašyta tikrai “veikė”: ir vaidino, ir prakaitavo, ypač tie, kuriems pagal užimamas didingas vietas valdovo dvario teko apsieiti apsiakartoti kailiais.

Pagal patikimus šaltinius (Lietuvių enciklopedija, XVIII t.), Putinas šią dramą parašė studijuodamas Šveicarijoje, maždaug 1920 metais. Atrodo, tai būta jo pirmojo bandymo sukurti dramos veiklą. Vėliau, apie 1930 metus, jis jį gana smarkiai perdirbo, apkarpė ištęstas lyrines scenas, įterpė naują personažą (dvariščio meilužę), kad išlaikytų veiksmo įtampą. Net ir perkrikštijo iš “Valdovo sūnaus” į “Valdovą”. Deja — nors pirmi trys veiksmai tą veiksmo įtampą ir veikalo intrigą ir išlaiko — paskutiniuose dviejuose atsirado nuobodesnių vietų. Bet už tai negalima labai kaltinti nei režisieriaus, nei aktorių. Paprastai mėgėjų grupėms atlikti dramos veiklą yra labai sunkus ir komplikuotas uždavinys. Gi atlikti gan senokai Lietuvos scenai sukurtą istorinę dramą su dauguma JAV-se augusių ir brendusių aktorių, mano manymu, yra beveik neįmanoma. Todėl visam kolektyvui pagarba už jų gerai pasisekusias pastangas.

Palukštenus kai kurias roles pavieniui, galima būtų rasti daug, daug pliusų ir — gal porą minusų. Valdovo dukters lyriškas personažas buvo sukurta žavėtinai ir išlaikytas nuo pradžios iki galo vaidinimo. Gerai išgyventa rolė, gerai pritaikytas grimas ir apranga — malonumas žiūrovui. Pats valdovas geras aktorius, plati jausmų skalė gerai perduota, bet “uzurpatoriaus tirono”, žiauraus valdovo jis nesukūrė. Sunku buvo patikėti, kad jis galėtų savo sūnų nuodurti. O kai nudrėsi, tai kažkaip rodėsi, kad puslapis iš kitos dramos per klaidą buvo įlipdytas į “Valdovo” tekstą berepetuojant. Džingiskaniš-

ki ūseliai irgi jam neteikė reikiamo orumo ir žiaurumo. Kirmio, išdaviko, rolė buvo lyg ir sukirpta jį vaidinusio gabumams, todėl jo pasirodymas scenoje atkreipdavo žiūrovų dėmesį.

Daug gražių momentų sukurta — ypač pirmuose trijuose veiksmuose — aktorių ir režisieriaus bendromis pastangomis. Čia gal tikty viena disonuojanti pastabėlė apie gestus scenoje. Įvairiais laikais, įvairiose kraštuose ne tik apranga, plaukų šukuosėna, baldų stiliai, bet ir eisenos, gestai, rankų mostai keitėsi ir tebesikeičia. Per mažai dėmesio buvo skirta pakeisti tipiškas amerikiečiams pozas ir rankų mostus sceno-

je. Sunkus uždavinys visiems, bet labai pakeistų veikalo pristatymą publikai.

Reikia paminėti aprangą, butaforiją ir scenos dekoracijas. Su labai maža išimtimi pasigėrėtina atliktas darbas! O ta išimtis — susigundyti paminėti — tai dainius per daug atrodė lyg besiruošius išpažinėti klausyti kunigėlis (tik stula netokios spalvos). Gi visų kitų ir drobės, ir kailiai, ir kardai, ir kasos, ir suknišos, ir žiponai, ir karūnos be priekaištų.

Po vaidinimo teko išgirsti vienos scenos mėgėjos pastabą, kad vaidinime būta “operinių nuotrų”, — truputis iš “Trubadoūrų”, šiek tiek iš “Macbetho”, dar kiek iš “Liucijos di Lamermoor”. Ot, tai jau komplimentas ir autoriui, ir Los Angeles sambūriui — drama nebetkokia!

Išpūdingas koncertas

LAIMA B. KURPIENĖ

Paskutinis Pasaulio lietuvių IV kultūros kongreso renginys koncertas įvyko sekmadienį, birželio 26, Toronto universiteto muzikos fakulteto MacMillan teatre.

Programą atliko jungtinis choras sudarytas iš Toronto lietuvių dainos ansamblio “Volungė” ir Klivlando Dievo Motinos parapijos choro, pianistai Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė ir Vytas Bakšys.

Vadovaujamas dviejų šaunių dirigentų — Ritos Čyvaitės-Kliorienės (Klivlando Dievo Motinos parapijos choro vadovė) ir Dalios Skrinkskaitės-Viskontienės (“Volungės” vadovė) drausmingas ir gerai susidainavęs choras pateikė įvairią programą. Girdėjome senų liaudies dainų, bet neužmiršta ir šiuolaikinę muziką. Sudėtinga muz. J. Govėdo, Maironio žodžiais parašyta daina “Kur šiandiena jinai”, parodė choro sugebėjimą nepasimesti ir daug iš atlikėjų reikalaujančiame kūrinyje. Dainą jautriai ir atidžiai akompanavo pats kompozitorius.

Kitas pirmos programos dalies dainas choras atliko “a capella”. Dainavo linksmąją F. R. Bajoro “Tu vyšnela”, tarmišką “Vilks papjovė”, aranžuotą J. Kačinsko, lyrišką “Siuntė mane močiutė”, harmonizuotą M. K. Čiurlionio, ir kitas. Visas jas choras dainavo “paskutinei teatro eilei”, skambiai, skirdamas daug dėmesio ir žodžių tarimui. Kai kur dominavo moterų balsai (jų chore turbūt dvigubai daugiau nei vyrų), bet bendrai balsų balansas chore geras. Trumpom solo partijom prisidėjo Danutė Kušlikytė ir Jonas Vaškevičius.

Pirmąją koncerto dalį užbaigė pianistas Vytas Bakšys, atlikdamas G. Gudauskienės “Sonatą fortepijonui”. Tai trijų dalių veikalas, parašytas “Pasvarstyk ancelsa” liaudies dainos motyvais. Melodingą kūrinių pianistas atliko pasiūgėtinai, parodydamas savo technikos preciziškumą, kiekvienos gaidos aiškumą. Gaila, kad ne vietoje plodama publika ardė veikalo vientisumą

ir pertraukinėjo pianisto kuriamą nuotaiką.

Antrojoje programos dalyje pianistai Vytas Bakšys ir Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė pateikė klausytojams fortepijonų duetą. “Fantazija ir fuga dviem fortepijonams” (V. Klovos) ir “Dvi akvarelės” (V. Bagdono) atstovauja impresionistinei muzikai, reikalauja aukštos technikos atlikėjų. Pianistai skambino kaip vienas, savo interpretacija ragindami klausovus įsigilinti ir į mažiau pasiekiamą ir suprantamą muziką.

Ir vėl į seną atžygiavo choras. Gyvai, energingai sudainavo linksmą “Kupolinį” (B. Dvariono). Entuziazmą kėlė ir žaismingas dviejų pianistų akompanavimas.

Iškiliausias koncerto momentas paliktas užbaigai. Tai Beethoveno “Chorinė fantazija”, Op. 80 (dviem fortepijonams pritaikyta (V. Bakšio). Ir klasiškus ir romantiškus fantazijos atspalvius išpūdingai interpretavo du pianistai. Finalo galingai įsijungę choristai, pilnai suprantami ir perduodami šios didingos muzikos gelmes, pakeldami klausytojų širdis į aukštybes. Bravo!

Koncerto programa gerai parinkta, išvengta banalumo, duota atlikėjams pasirodyti įvairiose muzikos srityse. Gerai paruoštos detalės, kaip atlikėjų išėjimai, laikysena scenoje ir t.t. suteikė koncertui elegantiškumą, profesinį orumą. Jaukus teatras ir gera akustika daug prisidėjo prie pakilios koncerto nuotaikos.

Programos leidinėlis informavo koncerto dalyvius tiksliai apie atliekamą muziką. Suvažiavimo, kuriame dalyvauja lietuviai iš viso pasaulio, renginio programa turėtų apibūdinti kiekvieną programos atlikėją bent keliais sakiniais. Publikoje girdėjosi klausimų, iš kur kilę pianistai, kada susikūrė chorai, kur jie yra koncertavę ir t.t.

Scenos dekoracija paprasta ir skoninga — mėlyname fone baltai apšviestas IV kultūros kongreso ženklas ir stambūs lietuviškos trispalvės šviesos brūkšniai — sukurta Vyto Čuplinsko. Techniška priežiūra rūpinosi Nijolė Karosaitė.

Naujas A. Kairio romanas

Du jaunuoliai, mergaitė Lietuvoje ir berniukas JAV-se, susirašinėja laiškais. Jie aiškina savo gyvenimo aplinkybes pagal savą supratimą kiekviename krašte. Laiškai įdomūs, jie be formalių įžangų, sąmojus ir humoras, nuosirumai ir romantika apie krašto gamtą bei istoriją, apie save, brolių bei seserų santykius, gyvenimo nedateklus ir perteklius, valdžios rūpinimąsi privačiu gyvenimu ir valdžios buvimą — nebuvimą. Tiesiog skaitydamas lauki sekančio laiško kaip ir tie jaunuoliai. Gyvenantį JAV-se berniuką taip sudomina laiškais susirašinėjimas, kad jis su tėvų pagalba pasistengia išmok-

ti lietuvių kalbą. Besikeičiant laiškais ir bėstant amžiumi išsivysto nuoširdi abiejų meilė. Įdomus jaunuoliškas galvojimas įvairiais gyvenimo klausimais: lietuviškais, istoriniais, legendiniais, ekonominiais ir kt. Romantiški Lietuvos vaizdų aprašymai pamažu veda į abiejų jaunuolių suartėjimą.

Tai ir vėl įdomi mokyklinio amžiaus jaunimui pasiskaitymo knyga.

VIENA ŠIRDIS, Anatolijus Kairys. Premijuotas romanas, išleido JAV LB švietimo taryba 1988 m. Spausdino “Draugo” spaustuve, tiražas 1200 egz. Kaina — \$7.

V. Matulaitis

Jaunoji karta ir vardai

Džiugu, kad didėja prieauglis. Beveik kas savaitę skaitom: pakrikštytas sūnus, dukte. Džiaugiasi tėvai, giminės ir bendruomenė. Tik pažūrėjus į krikšto vardus, ne taip jau smagu daros.

Mes negalim ginčytis su jauna karta, kokius vardus jie turėtų duot savo prieaugliui. Jų vaikai, jie ir vardus turi teisę parinkti tokius, kokie jiems patinka. Bet klausimas: kodėl taip drastiškai nusisuka nuo tautinių vardų?

Kai mes krikštijom savo vaikus Rūtom, Dainom, Linai, Gintarais, tais laikais neangliškai skambantis vardas ar pavardė tikrai rėždavo anglams ausį, bet jie su tuo apsiprato, o dabar kai atsirado toks antplūdis iš Azijos, Kinijos, Indijos ir viso pasaulio žmonių su įvairiausiais vardais ir pavardėmis, niekas dėl to nebesijaudino. Imigrantai nuo savo pavardžių nebekopoją galūnių, jų nekraipo ir nesistengia padaryti jas panašias į angliškas.

Jei mūsų vaikai jautėsi mokyklose ar darbe kebliai dėl sunkiai ištariamo lietuviško

vardo ir dabar duoda vaikui pirmą vardą angliškai ar bibliji, galim juos suprast ir pateisint. Ypač mišrioje šeimoje natūralu, kad pirmas vaiko vardas yra artimas ir suprantamas abiem tėvams. Tačiau tėvai duoda vaikams du ar net tris vardus. Ir visi jie vienas po kito yra svetimi ir bereikšmiai.

Pagal tradiciją antrasis vardas duodamas prisimint ar pagerbt artimą asmenį. Mūsų atveju duodami Algimanto, Vytauto ar kitus vardus pagerbtum savą protėvius ir savo kilmę. Tokia eilė vardų, kaip Cindy, Maudy ir Candy neturi jokio pagrindo ir tradicijos. Jie nieko nereiškia vaikams. Niekas jiems neprimena ir nepasako. Antras vardas beveik niekad nenaudojamas. Bet jis įrašytas dokumentuose.

Kiek lietuviškumo liks jauniausioj karto, mes nežinome, bet ateity, kai jų vaikai paklaus ką reiškia jų antrasis vardas, jie galės atsakyti: mano antrasis vardas primena man mano kilmę, jis riša mane su mano senelių ir prosenelių atminimu. M.M.

JAV LB kultūros tarybos 1987 m. literatūros premija laimėjęs ANTANAS GUSTAITIS su tarybos pirm. J. BUBLIENE

Nuotr. Vyt. Pluko

Baigęs aukščiausiais pažymiais

ALGIRDAS A. SODONIS birželio 11 dieną baigė aukščiausiais pažymiais Čikagos universitetą (University of Chicago) ir jam buvo suteiktas bakalauro laipsnis iš filosofijos ir chemijos. Algis yra jauniausias a.a. Aldonos Stepaitytės-Sodonienės ir Marius Sodonio sūnus. Kiti du sūnūs — Arūnas ir Gedrius baigė universitetus prieš vienerius metus: Arūnas teisės mokslus Loyolos universitete, Los Angeles, Kalifornijoje, o Gedrius mechanikos inžineriją, Illinojaus universitete, Urbanoje.

Algis, būdamas jauniausias, visad stengėsi neatsilikti moksle nuo savo brolių ir gal net juos pralenkti. Taigi, jo įdėtos pastangos atnešė gražių vaisių. Algis visad buvo pirmųjų mokinių eilėse nuo pradžios mokyklos iki universiteto užbaigimo. Jis pirmųjų tarpe ir lietuviškoje Dariaus-Girėno mokykloje. Čikagos aukštesnėje lietuvinistinėje mokykloje, bei Vasario 16-os gimnazijoje, Vokietijoje, kur jis per vienerius metus labai praturtėjo lietuvių kalbą. Algis veiklus ne tik moksle, bet ir lietuvių visuomeniniame bei kultūriname gyvenime. Jis nuo mažens ateitininkas. Būdamas Vasario 16-os gimnazijoje, atgaivino ateitininkų kuopą ir skėmingai ją vadovavo. Daugelį vasaros atostogų Algis praleido Dainavos stovykloje ir taip pat paskutiniaisiais metais vadovavo Neringos jaunimo stovyklai. Būdamas studentu, jis atostogų metu dirbo Lietuvių informacijos centre Niujorke ir 1987 metų vasarą Romoje, Italijoje. VI pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Algis pasireiškė kaip vienas iš suvažiavimo vadovų. Grįžęs iš kongreso, rado laiko suorganizuoti jaunimo bado streiką Čikagos miesto centre, minint

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 70-ąją sukaktį, kuria, kaip žinome, ir Čikagos didieji dienraščiai plačiai aprašė. Jis taip pat buvo vienas iš veiklių Čikagos jaunimo etnografinio ansamblio narių, nežiūrint, kad lygiagrečiai studijavo dvejose mokslo srityse: filosofijoje ir chemijoje, tuo pačiu metu dirbdamas Enrico Fermi institute.

Taigi, yra didelis džiaugsmas turint lietuvių išsiviję tokių puikių jaunuolių, kurio širdyje yra daug vietos kentičiančiai Lietuvai. Tokie jaunuoliai suteikia viltį Lietuvos laisvės reikalui. Jie tės savo senelių ir prosenelių įžiebta kovą už Lietuvos nepriklausomybę.

Tam džiaugsmingam įvykiui atžymėti Algio tėveliai Katriutė Giniotienė-Sodonienė ir Marius Sodonis sukvietė pas save vaishėm giminių ir draugų būrį. Algii buvo palinkėta ir toliau kopti mokslo laiptais iki pačios viršūnės, bei uoliai dalyvauti lietuviškame gyvenime, apvainikuojant visa tai, kaip ir iki šiolai. “Summa eum laude”. a.j.s.

ALGIRDAS A. SODONIS, baigęs studijas Čikagos universitete

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla veikia JAV sostinėje Vašingtone. Jos tėvų komitetas iš JAV LB kultūros tarybos gavęs \$500. Šios paramos dėka rudeni planuojama surengti rašytojo ir dramaturgo Algirdo Landsbergio literatūros vakarą ir Los Angeles vyrų kvarteto koncertą. Kvartetą Baltimorėn buvo pasikvietusi vietinė lietuvių radijo valandėlė.

Saviveiklinis Toronto teatras “Aitvaras” gegužės 7 d. aplankė Čikagos lietuvių, pakviestas Jaunimo centro valdybos. Išvykai buvo pasirinkta Vytauto Alanto trijų veiksmų drama “Aukštadvaris”, režisuota Hamiltonė veikiančio “Aukuro” vadovės Elenos Daugviutytytės-Kudabienės. Scenovaizdžius sukūrė pastaraisiais metais dailėje plačiau pradėjusi reikštis Aldona Totoraitienė. Pagrindinius vaidmenis atliko: Mortos Žymantienės — “Aukuro” vadovė rež. Aldona Dargytė-Byszkiewicz, Mykolo Žymanto — Benius Tarvydas, Vincas Žymanto — Algirdas Kynas, jo žmonos — Aldona Totoraitienė, Viktoro Jakūno — Vytautas Štūikys. Griemuotoju buvo pakviestas dabar Ročesteryje gyvenantis Stasys Ilgūnas.

Poezijos dienos Čikagoje penkiolikta kartą buvo surengtos Jaunimo centre gegužės 27-28. Jas pradėjo rengti Teresė ir Jonas Bogutos, vėliau joms daug metų atidavė Kazys Bradūnas, o dabar organizacinį darbą atlieka lietuvių rašytojų draugija ir Jaunimo centro moterų klubas. Šiomet pirmoji diena buvo skirta “Antro kaimo” aktorių deklamacijoms lietuvių humoristinės poezijos posmams, antroji — montrealiečių poetui dr. Henriki Nagiui. Dienų dalyvius pasveikino Jaunimo centro vedėja Salomėja Endrijonienė ir Lietuvių rašytojų draugijos valdybos pirm. Česlovas Grincevičius. Pirmosios dienos programą pradėjo svečiai Lilija Jasaitė ir Julius Lintakas trumpa kaunietais Bitės Vilimaitės novele “Sparnai”. Tada įsijungė “Antro kaimo” aktoriai — Vida Gilvydienė, Marytė Utz, Alida Vitaitė, Juozas Kapačinskas, Edvardas Tuskenis ir Rimas Vėžys su prievaizdu Algirdo T. Antanaičiū, deklamacijas pradėjo Kazio Binkio ir Teofilio Tilvyčio kūrinių. Išsivijęs humorui atstovavo poetai — Aloyzas Baronas, Antanas Gustaitis, Leonardas Žitkevičius ir Rimas Vėžys, pats skaitęs savo kūrinius, Lietuvos humorui — Juozas Erlickas, Algimantas Pabijūnas, Pranas Raščius, Vladas Šimkus. Deklamacijas papildė muzikinių įrašų intarpai, kuriuose skambėjo estrados solistai Danielius Dolskis, Vytautas Kernagis, ansamblis “Lietuva”, Vilniaus radijo ir televizijos estradinis ansamblis “Armonika”, dūdų orkestras “Trimitas” bei kiti muzikiniai vienetai.

Antroji Poezijos diena buvo skirta poetui dr. Henriki Nagiui, su kuriuo dalyvius supažindino Lietuvių rašytojų draugijos valdybos narys Rimas Vėžys, pranešęs, kad svečias iš Kanados jau yra paruošęs spaudai septynią poezijos rinkinį. Skaitydamas savo eilėraščius, dr. H. Nagys vakaro dalyvius aiškino jų sukūrimo aplinkybes ir įvaizdžių prasmę. Jo poezija yra palietusi ne tik Lietuvą, bet ir kai kurias kitas šalis. Įspūdinga buvo “Budapešto baladė”, susieta su tragišku vengrų tautos sukilimu. Antron programos dalin dr. H. Nagys įsijungė neseniai išleista Rainer Maria Rilke’s “Sakmė apie korneto Kristupo Rilke’s meilę ir mirtį”, kurią jis pats yra išvertęs lietuvių kalbon. Leidinio iliustracijas buvo spėjęs paruošti Toronto 1977 m. gruodžio 1 d. miręs žymusis grafikas Telesforas Valius. Iš sakmės dr. H. Nagys vėl grįžo savon poezijon, ši kartą svarstydamas atsiveikime su gyvenimu kylančias mintis. Vakarą užbaigė kantata “Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva”, paaikšindamas savo tekstą ir jauno kompozatoriaus Aleksandro Stankevičiaus sukurta muziką. Vykusio poezijos ir muzikos derinį atskleidė Montrealyje padarytas kantatos įrašas — jos pradžia ir pabaiga. Jaunimo centro vedėja Salomėja Endrijonienė padėjo penkioliktoji poezijos dienu organizatoriams, programos atlikėjams ir gausiems dalyviams.

Vargonininkas Leopoldas Digrys lankėsi Ukrainoje. Jo koncertai buvo surengti Kijeve ir Vinicoje. Šįkart programon jis buvo įjungęs septynis nežinomo XVI š. autoriaus Vilniuje sukurtus šokius. Didžioji programos dalis teko J. S. Bacho kūriniams, kuriuos papildė kitų vargonų muzikos kūrėjų kompozicijos.

Penktoji estradinių Lietuvos ansamblių šventė “Neringos vėtrungės-88” gegužės 27-29 d.d. buvo surengta Neringos kultūros namuose. Vertintųjų komisija premijas paskyrė ansambliams “Eldija”, “Labirintas” ir “Sekmadienis”, solistėms Rimai Dirsytei ir Vilijai Grigonytei, gitaristui Aleksandriui Duniui.

Nuolatinę medalių ir skulptūrų parodą turi vidurinė Kvėdarnos mokykla Šilalės rajone. Parodos rodinius sulipė ir dabar juos papildė patys mokiniai. Kai mokytojas Z. Dargevičius prieš penktąją metų pradėjo dirbti medalius, šiuo pomėgiu užsiėmė ir mokiniai. Pradžią buvo sunki: truko gero molio, stigo patirties. Mokytiš teko važiuoti pas laudies meistrus. Pirmieji mokinių savarankiškai padaryti medaliai buvo skirti seniesiems Poškos baubliams, šimtmetį paminėjusiai Kvėdarnos vaistinei. Dabar medaliais pažymimos įvairios šventės, prisimenami nusipelnę krašto žmonės.

XXIV-sis poezijos pavasaris

gegužės 26-29 d.d. buvo pradėtas ir užbaigtas Vilniuje. Ten gėlenės papuošti Salomėjos Nėries, Kristijono Donelaičio, Adomo Mickevičiaus paminklai, surengti pirmieji poezijos vakarai. Prizas už geriausius lietuvių poezijos vertimus į latvių kalbą įteiktas Pauliui Kalvai, už kitų tautų poezijos vertimus lietuvių kalbon — Juozui Maccevičiui. Vilniaus universiteto auloje savo kūrinius skaitė iš Indijos atvykusi poetė Džagdzit Gagan. Tada poetai persikėlė į Kauną. Šventės aukuras buvo uždegtas Palemonė prie S. Nėries namelio, skambant lietuvių liaudies dainai “Dek, ugnėle”. Poezijos pavasario laureatu buvo paskelbtas Robertas Keturakis už eilėraščių knygą “Amžinai laikinai”. Jam įteiktas Kauno vykdymo komiteto prizas, o Panemūnės rajono prizas — šventėje debiutavusiai poetei Laimai Matonytei. Literatūros vakare prie lauro savo kūrinius dalyvavo ne tik Lietuvos poetai, bet ir jų svečiai. Išpūdingai skambėjo aktorius Laimonas Noreikos skaitom dr. Vinco Kudirkos eilėraščiai.

Tradicinė poetų grupių kelionė ši kartą nesiribojosi vien tik Lietuva, pasiekdama lietuviškąjį Suvalkų trikampį ir Tolminkiemį. J. Strielkūnas, B. Baltrušaitis, V. Daujotytė ir P. Keidošius savo eilėraščių knygą Punksko lietuvių gimnazijoje, Krasnagrudos aštuonmetėje mokykloje. Būbelių kaime. Svečiai aplankė Seinų katedroje palaidotą “Anykščių šilelio” autorių vysk. A. Baranaušką. Tolminkiemio užsuko poetai — V. Braziūnas, S. Anglickis, M. Karčiauskas, S. Lyguitaitė-Bucevičienė, V. Jasukaitytė, V. Daunys ir aktorė A. Kumputė. Į poezijos vakarą K. Doneičio muziejui taipgi įsijungė Pilviškių folkloro ansamblis, Vilkaviškio ir Kybartų K. Doneičio vidurinių mokyklų moksleiviai, Kaliningrado srities rašytojai ir muzikantai. Buvo svarstyta galimybė Tolminkiemiu grąžinti jo senąjį vardą arba jį pavadinti Donelaičiu. Platesnė informacija “TŽ” skaitytojams pateikiama “Pavergtoje tėvynėje”. XXIV-sis poezijos pavasaris baigtas specialiu vakaru Vilniuje. Nuoširdžiais plovimais buvo sutiktas poetas Jonas Graičūnas, sulaukęs 85 metų amžiaus, šventės laureatas Robertas Keturakis, Vilkaviškio S. Nėries kolchozo premiją laimėjęs Stasys Anglickis, Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus premijos už pirmą poezijos rinkinį “Dvišalis eismas” susilaukusi Marija Jurgelevičienė, geriausio skaitovo premija apdovanotas Petras Venslovas bei kiti šventės dalyviai. Koncertinė programa atliko Vilniaus operos solistai Vacys Daunoras, Irena Milkevičiūtė, smuikininkas Raimondas Katilius, aktorės Irena Leonavičiūtė ir Gražina Urbonaitė.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 7 1/2%	Asmeninės paskolas
180-185 d. term. ind. 7 3/4%	nuo 11 %
1 metų term. indėlius 7 3/4%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 8 %	nuo 11 %
3 metų term. indėlius 8 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/2%	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/2%	1 metų 10 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%	2 metų 10 3/4%
1 metų GIC-mėn. palūk. 8 1/2%	3 metų 11 %
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4%	1, 2 ir 3 metų 10 %
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/2%	
RRSP-3 metų term. ind. 9 3/4%	
Specialiajū taup. s-tą 7 1/2%	
Taupomąją sąskaitą 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/2%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki ... 5 3/4%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI virš 37 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Pardudami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Pirkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) toisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia
jūsų namo
vertė?
Skambinkite dar šiandien dėl
nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie
pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju i namus

Ontario premjeras DAVID PETERSON birželio 23 d. aplankė Karavano paviljoną "Vilnius". Su premjeru KLB Toronto apylinkės v-bos pirm. R. Strimaitis (kairėje) ir KLB krašto v-bos vicepirm. H. Stepaitis (dešinėje) Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tinu ministerijon. Šį kartą ten jo nelaukė pranešimas apie tolimesnį diplomatų ištrėmimą bei jų įvažiavimo Kanadon sustabdymą. Ministeris J. Clarkas kalbėjo tik apie Kanados ambasadoje iš darbo išjungtus 25 maskviečius. Ambasadoriui A. Radionovui buvo priminta, kad Montrealyje yra apie 20 darbininkų iš Sovietų Sąjungos, atnaujinančių 1987 m. gaisre nukentėjusį konsulatą pastatą. Esą jie taip pat galės būti ištrėmti iš Kanados, jeigu jos ambasadon Maskvoje nebūs sugrąžinti 25 vietiniai tarnautojai.

Kanados parlamente kritiškų socialistų W. Blaikio ir liberalo A. Ouelletto pastabų susilaukė užsienio reikalų ministerio J. Clarko pasirinkta taktika. Ministeris pirm. B. Mulroney buvo įsakęs tylų pradinį aštuonių sovietų diplomatų ištrėmimą birželio 15 d. Tačiau šis įsakymas pasiekė spaudos puslapius ir išaugo į diplomatinį karą tarp Kanados ir Sovietų Sąjungos. Iš jo dabar sunku pasitraukti abiem pusėm, nenorinčiom prarasti tautinės savivarbos. Sovietų Sąjunga, atrodo, suerzino šnipų ištrėmimui pasirinktas laikas, nes tuo metu Toronte kaip tik ekonominę konferenciją turėjo septyni Vakarų pasaulio vadai, oficialiai pareiškę pritarimą M. Gorbačiovo pradėtom reformom. Ir staiga kaip perkūnas iš giedro dangaus trenkė žinia, kad sovietų diplomatai vis dar nėra atsiskę špionazę. Netoli buvo ir visuotinė Sovietų Sąjungos kompartijos konferencija sustiprinti laisvės teisėms, demokratijos principams, su kuriais nesiderina užsienyje veikiančių diplomatų pavertimas eiliniiais šnipais.

Kanados spaudoje pasigirdo balsų, primenančių Igorį Guzenką, 1945 m. pabėgusį iš Sovietų Sąjungos ambasados su 109 išsineštais dokumentais. Jų dėka špionazę sovietams buvo apkaltinti 24 kanadiečiai, nuteista dvylika, kurių eilėse buvo net ir parlamento narys Fred Rose. Dabartinio incidento negalima lyginti su I. Guzenkos atskleistu šnipų tinklu, pažeidusiu Kanados

saugumą. Šįkart net ir užsienio reikalų ministeris J. Clarkas, ištrėmdamas diplomatus, prisipažino, kad jie daugiausia siekė pramoninės technologijos žinių ir žalos Kanadai nebuvo spėję padaryti. Šnipinėji mo pastangos labiausiai buvo palietusios Montreali. Duomenys tebėra nepaskelbti, bet spaudoje pasirodė spėliojimų, kad sovietams turbūt rūpėjo ten veikianti amerikiečių "Paramax" bendrovė, išaugusi iš "Burroughs" ir "Sperry" korporacijų. Montrealyje ji paruošia kovos sistemą fregatoms vadinamiesiems mažesniems kar laivams. "Paramax" pastate yra įrengtas kontrolinis fregatos centras su visa elektronine aparatūra. Kitame visiškai izoliuotame mažesniame pastate didžiojo pastato viduje yra atliekami elektroninių

Maloni popietė krepšinio salėje

Gegužės 29 Toronte Prisikėlimo parapijos salėje buvo sužaistos dvi draugiškos jaunųjų klasių (iki 13 metų amžiaus) krepšinio rungtynės. Dalyvavo Detroito "Kovas", Toronto "Aušra" ir buvo numatyta Hamiltono "Kovo" komanda. Hamiltonui atvykus nepilname sąstate, po pirmųjų Detroito "Kovo" ir Toronto "Aušros" rungtynių buvo žaidžiamos tarp šių komandų antrosios, papildant abi Hamiltono mergaitėmis. Gražus rengėjų mostas, duodant Hamiltono žaidikams už jų atvykimą bent pažaisti. Hamiltonas gi jaunųjų krepšininčių komandos sudarymo užuomazgoje naudoja berniukus ir mergaites kartu.

Pirmosios rungtynės Toronte "Aušra" – Detroito "Kovas" kėlė rimto susidomėjimo. Tai buvo pirmosios oficialios rungtynės abiem komandom, jų dar labai trumpo gyvavimo laikotarpį. Po pirmojo švilpuko Detroito "Kovas" perėmė iniciatyvą ir ją išlaikė iki 5.5 min. prieš rungtynių baigmę. Čia Toronto Aušra pasiekė pirmą kartą persvarą, vėsdoma 22:21. Tačiau neišlaikė ir Detroito "Kovas" pasiekė laimėjimą 29:26 savo naudai. Detroitiečių tarpe žymiai išsiskyrė Saulius Polteraitis, pasiekdamas 15 taškų. O Toronto "Aušros" Darius Viskontas sumedžiojo 16 taškų. Jo ūgis, žimoma, lengvino tai atsiekti. Už Detroito "Kovą" žaidė ir pelnė taškus: Saulius Polteraitis 15, Antanas Bulota 5, Linas Polteraitis 4, Rimas Polteraitis 3, Paulius Juska 2, Mark Juska, Tomas Dėdinas, Tomas Šventickas, Tadas

ryšių bandymai, neprieinami sekėjams iš lauko pusės. "Paramax" taip pat turi 32 specialius kursus savo inžinieriams. Tuose kursuose apie 200 inžinierių susipažįsta su moderniausiomis radaro ir garsinio sekimo vandenye (sonar) sistemomis, raketomis bei kitais prieš povandeninius laivus nukreiptais ginklais. "Paramax" bendrovė yra susieta su Kanados karo laivynui statomų dvylikos fregatų elektroniniais ryšio ir kovos įrenginiais.

Skautų veikla

• Liepos 9-10 d.d. įvyks "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų iškyla Romuvoje. Visi važiuoja savo priemonėmis ir pasirūpina maistu. Kurie nakvos turi pasiimti miegmaišį ir kitus reikalingus daiktus. Bus TS informacija, palapinių patikrinimas, žaidimai, maldymasis. Kas nėra užpildęs TS sveikatos pažymėjimo, turėtų kuo greičiausiai sutvarkyti. Ši iškyla yra svarbi ir bus visiems įdomi. M.

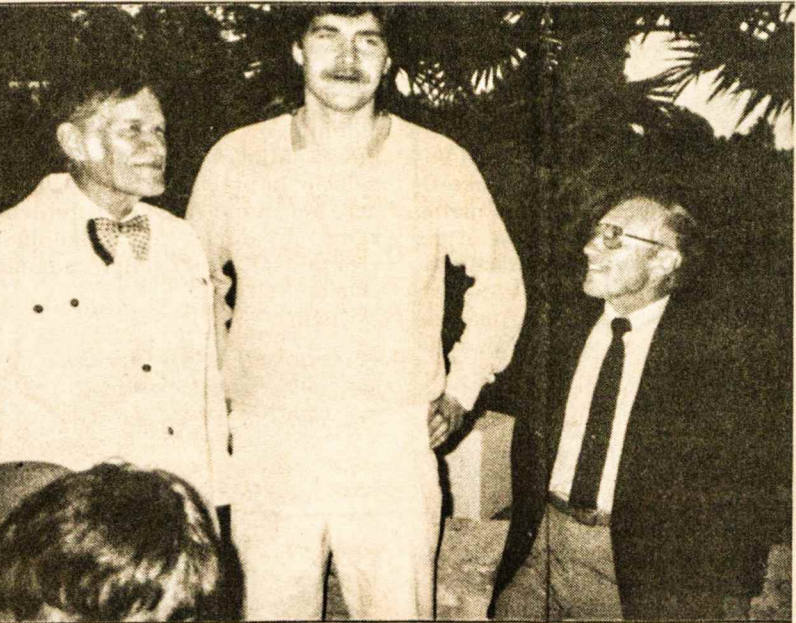
Bauknys. Treneris – Vitas Polteraitis. Už Toronto "Aušrą" žaidė ir pelnė taškus: Darius Viskontas 16, Linas Underys 6, Vincas Liačavičius, Aidis Butūra, Kristoforas Krašauskas-Tyler, Aras Baziliauskas, Paulius Daildydė, F. Smieliauskas. Treneris – Ramūnas Underys.

Antrosios rungtynės tarp šių komandų baigėsi žymia "Aušros" persvara. Prie abiejų komandų buvo prijungta po dvi žaidikas iš Hamiltono "Kovo". Už "Aušrą" žaidė S. Burdulytė ir Irena Apanavičiūtė, o už Detroito "Kovą" – Vida Apanavičiūtė ir kita mergytė, kurios pavardės nepavyko sužinoti. Jau pirmose minutėse "Aušros" jaunūčiai sukruto ir pirmąjį ketvirtį užbaigė 10:9 savo naudai. Šios persvaros nepaleido ir baigėmėje pasiekė 36:20 pergalę. Šį kartą "Aušrai" taškus pelnė: Darius Viskontas 12, Linas Underys 10, Vincas Liačias 6, S. Burdulytė (Hamilt.) 4, Kristoforas Krašauskas-Tyler 2 ir Aras Baziliauskas 2. Detroitui taškus pelnė: Saulius Polteraitis 9, Linas Polteraitis 4, Vida Apanavičiūtė 3, Rimas Polteraitis 2, ir Paulius Juska 2.

Šis pirmasis jaunųjų pasirodymas buvo numatytas tarp 3 komandų, žaidžiant kiekvienai su kiekviena (round robin), tačiau Hamiltonui neatvykus, buvo sužaista tik dvi rungtynės ir pasidalinta turnyriniu laimėjimu lygiomis tarp "Aušros" ir Detroito "Kovo". Geriausi taškų rinkėjai buvo: Darius Viskontas – "Aušra" (16-12)-28, Saulius Polteraitis – "Kovas" (15-9)-24 ir Linas Underys – "Aušra" (10-6)-16.

Malonu buvo stebėti šią jaunųjų krepšininčių grupę. Auga brandus pakaitas mūsų sporto klubų komandoms. Būtų gerai, daugiau panašių susitikimų suorganizuoti.

Sig. Krašauskas

Los Angeles lietuvių sporto žaidynėse susitiko du Lietuvos sporto didieji. Iš kairės: PRANAS LUBINAS, prieš 50 metų žaidęs Lietuvos krepšinio rinktinėje, kuri nugalėjo Europą. ARVYDAS SABONIS, su kurio Kauno "Žalgiris" laimėjo pasaulio pirmenybes. Juos stebi p. ŠEKAS, Los Angeles lietuvių sporto klubo vadovas

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6
Pardudant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angėlę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640,
namų tel. (705) 429-6428.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7 1/2% už 90 dienų term. indėl.
7 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 3/4% už 1 m. term. indėlius
8 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
9 3/4% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
9 1/2% už 2 m. term. pensijų planą
9 3/4% už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 3/4%-7% kasd. palūkanų sąskaita
7 1/2% virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 3/4% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/4%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 %
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicjus iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicjai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAUS V. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUDANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Pardudant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

SKAITYTOJAI PASISAKO

NESIKELKITE Į PUIKYBĘ

Ačiū už Jūsų taip puikiai redaguojamus "Tėviškės žiburius". Nesikelkite į puiykę, bet tai yra geriausias laikraštis tremtyje. Gyvuokite!

Siunčiu prenumeratos mokestį \$25. Su nuoširdžiais sveikinimais spaudos darbuotojams.

Elena Baltrušaitienė,
Čikaga

GERIAU, KAD NEBŪTŲ KIVIRČŲ

"TŽ" 21 nr. L. Valiukas sočiai pasukavo mūsų veiksmus: VLIKĄ, ALTA ir Lietuvių Bendruomenę. Mano manymu, veiksniai dirba, kiek jie gali. Tik būtų geriau, kad tarp jų nebūtų kivirčų. L. Valiukas siūlo įkurti dar vieną veiksnį, o dr. J. Kazickas – įsigyti namus. Manau, iš šių šiaudų nebus grūdų. Aš siūlyčiau lietuvių veiklai panaudoti pasiuntintynės namus Vašingtone. Jie atnaujinti ir gana erdvūs. L. Valiukas yra labai veiklus ir geras žmogus. Tegu pabando visus tris veiksmus sutaikyti, kad jie bendromis jėgomis kovotų už Lietuvos išlaisvinimą.

Jonas Karvelis,
Surfside, Florida

VEIKSNIAI IR JAUNIMAS

Nuoširdžiai dėkoju TŽ redakcijai, kad ji spausdino J. V. Danio ir L. Girinio straipsnius, kurie daug ką svarbaus nušvietė, ko nebuvau girdėjęs apie lietuvių išsviję bene svarbiausius šių dienų politinius žygius. Yra svarbu tokias žinias ir komentarus spausdinti, nes tik kai visuomenė yra apšviesta, ji gali pasirinkti, kokių kelių ji nori toliau žygiuoti, bei įvertinti, kas buvo įvykdyta.

"TŽ" po paskutinio J. V. Danio straipsnio 1988 V. 3. nr. pareiškė, kad diskusijos šiais klausimais baigtinos, abiem pusėm pasisakiusiom. Tačiau šiame reikale ir yra trečioji medalio pusė, būtent jaunimo.

Esu čia gimusios generacijos narys. Ypatingą įspūdį palieka J. V. Danio devyni paragrafai apie LB ir VLIKo vaidmenį Baltijos laisvės ir taikos (BLT) laivo ekskursijoje. Tai pirmą kartą spaudoje pasirodęs tikslus, detalus aprašymas šiuo reikalu. Ir labai gaila, kad jau treji metai nuo žygio, o

šie dalykai šaukėsi išaiškinimo: juk pagaliau kaip čia įvyko, kad PLJS dirbo su VLIKu? Kur PLB? Tik J. V. Danio dėka pagaliau šie klausimai atsakyti.

O, trumpai suglaudus, faktai tokie: VLIKas, atstovaudamas lietuviams Pasaulio pabaltiečių santalkoje (PPS), rūpinosi lietuvių prisidėjimu prie latvių jaunimo iniciatyvos suruošti BLT laivo ekskursiją. Kreipėsi VLIKas į PLB tik pritarimo, kurio ir sulaukė. Kreipėsi, neturėdamas kur kitur, VLIKas į PLJS ir sulaukė tiek talcos, kiek tik PLJS galėjo duoti. Tačiau VLIKo nepatyrimas šiuose reikaluose ir nulėmė, kad lietuvių dalyvavimas BLT laivo ekskursijoje ir su ja surištus reikaluose buvo ir mažas, ir prastas.

Betgi kur čia minėtoji trečioji medalio pusė – jaunimas? Antai: jei jaunimas šiuos faktus būtų žinojęs anksčiau, gal būtų galėjęs tinkamai reaguoti į minėtą prastą pasirodymą. Būtų galėjęs reikalauti, kad į PPS būtų įtraukta PLB (kuriam PLJS yra atstovaujama), kad toks prastas pasirodymas nebūtų kartojamas. Dabar jau karštis yra praėjęs.

Vienok gal dar ne per vėlu jaunimui išskirti tokį reikalavimą. Juk PPS yra svarbus pabaltiečių veiklos vienetas, ir laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas turi būti ten reprezentuojamas. Tačiau VLIKas tam jaunimui neatstovauja nė iš tolo. Jau seniai laikas tą faktą išryškinti. BLT laivo ekskursija parodo, kad taip yra (VLIKas turėjo kreiptis į PLJS). VLIKas sakosi reprezentuojantis visus lietuvių laisvės kovojus. Pats L. Girinis net konstatuoja, kad VLIKas kenksmingai priskaityti visus ne Lietuvoje gimusius) iš viso – ir labai aiškiai – neatstovaujamas. Taigi teigiu įsitikinimą, kad PPS atveju arba VLIKas turi pasikeisti, arba pasitraukti.

Labai abejoju, kad VLIKas tai padarytų. Nes minėta VLIKo ne-representacinės santvarkos pro-

"Jotvos" ansamblis iš Punsko liepos 10, sekmadienį, koncertuos Anapilio salėje

Nuotr. O. Burzdžiaus

blema yra daug sudėtingesnė, negu tik gimusių ne Lietuvoje, neatstovavimas. Ši problema liečia VLIKo egzistencijos, veiklos ir teisėtumo šaknis – yra net pakirtusi tas šaknis. Tačiau tai yra platesnis reikalas, kuriam nėra vietos tinkamai išdėstyti šiame laiške, nepasitenkinimo principas tas pats, kaip šiame laiške minimas.

Tadas Klimas,
Niujorkas

NEPRIKLAUSOMYBĖ – TAUTOS SVEIKATA

1988 m. gegužės 30 d. CTV televizija naktinėse žiniuose rodė vaizdą iš Baltijos valstybių. 1940 m. Molotovo-Ribbentropo paktą pasėkėme jos buvę prievarta prijungtos prie Sovietų Sąjungos. JAV nepripažįstančios jų prievartinio įjungimo. Savo kultūra ir aukštesniu gyvenimu lygiu Baltijos valstybės priklauso centrinei Europai. Aiškūs skirtumas matomas tarp jų ir kitų Sovietų Sąjungos respublikų. Bet laisvės perspektyvos kol kas esą labai tamsios. Jokio pragiedrėjimo nematyti. Be to, rusai kolonistai plūsta į šias respublikas. Parodė didelę stotį, kur atvažiuojo rusai su šeimomis lipo iš traukinių. Perone stovėjo lagaminai, dėžės ir maišai. Taip besitęsiant ilgesniam laikui, rusai sudarys daugumą respublikų gyventojų. Vietiniai gyventojai liks mažumoje. Rodė miestų pavadinimų, kelių rodyklių, įstaigų ir krautuvų dvikalbes iškabas.

Prie to galima pridėti, jeigu Baltijos valstybių vietinių gyventojų skaičius nukristų mažiau kaip 50%, Maskva turi teisę paversti sąjunginę respubliką į autonominę respubliką. Tokia autonominė respublika turi labai mažai teisių savivaldoje. Čia rusai ir rusų kalba visur pirmauja. Yra 20 autonominių respublikų; 16 priklauso Rusijos federacijai respublikai, o 4, kurios nesusisiekia su Rusijos respublika, valdo Gruzija (2), Azerbaidžianas (1) ir Uzbekija (1).

Dabar toks pavojus yra Latvijai, kur latvių procentas svyruoja tarp 53 ir 55%. Bet visoms Baltijos valstybėms yra tas pats pavojus dėl katastrofiškai mažo gimimų skaičiaus. Rusai plūsta į Baltijos valstybes, nežiūrint, kad pačioje Rusijoje yra daug tuščių plotų. Tarp kaimų atstumai yra milžiniški – nuo 60 iki 100 km. Tai yra aiškūs rusų planas kolonizuoti Baltijos valstybes.

Prof. M. Roemeris labai teisingai išreiškė: nepriklausomybė tautai yra kaip sveikata žmogui; tauta be nepriklausomybės – kaip žmogus be sveikatos. R. Bulovas

"Jotvos" koncertas Toronte

Birželio 28 d. Toronto Lietuvių namuose koncertavo Punsko lietuvių tautinių šokių ir dainų ansamblis "Jotva", pirmą kartą atvykęs dalyvauti VIII Tautinių šokių šventėje Hamiltone. Žmonių netrūko nei salėje, nei prie stalo, kur buvo renkamos aukos ansambliui paremti. "Jotvos" vadovas A. Uzdila, iš profesijos mokytojas, supažindino žiūrovus su ansambliu ir papasakojo, kad jo pavadinimas kilęs iš toje vietoje kadaise tekėjusios upės "Jotvos" ir netoliese gyvenusių jotvingių genties. Koncerto programa buvo gausi šokiais, dainomis, žaidimais ir eilėmis. A. Uzdilienės deklamavimo dėka išgirdome daug puikių eilių, palietusių jautriausius klausytojų jausmus, suteikusių galimybę bent mintimis nusikristi į mums visiems mielą kraštą. Klausydami nuotai-kingos kaimo kapelos atliekamos "Šapnagių polkos", idomių interpretuotų ir humoristinių šokių, gėrėjoms gegutės, lakštingalos, pempės balsais, nukėlusiais daugelį iš klausytojų tarpo į vaikystės pasaulį, linksmas naktigonės nakties gimtąjame kampelyje. Jaudinančiai nuskambėjo (J. Marcinkevičiaus žodžiais) daina "Tėvynei". Klausantis "Jotvos" koncerto, kyla mintis, kad visi ansambliciai ir vadovas be galo myli lietuvišką dainą ir šokį, negailėdami tam ne vie-

ną laisvalaikio valandą ar dieną, su meile neša į mūsų širdis liaudies kūrybos žiburėlį. Nors ir ne profesionalai, bet savitai ir įdomiai su meile perteikia to krašto šokus ir dainas. Gal kai kuriuos žiūrovus stebino truputį neįprasti tautiniai drabužiai ir šokių judesiai, bet nepamirškime ir būkime atlaidūs, nes "Jotva" atvyko ir šiuo metu Lenkijai priklausančios Lietuvos dailės, kur yra sunkiau ne tik įsigyti tautinius drabužius, bet ir palaikyti lietuvišką žodį, dainą, papročius. Po koncerto "Jotvos" ansamblį sveikino Toronto "Gintaro" šokėjai ir jų vadovai R. ir J. Karasiejai, įteikdami kiekvienam dalyviui po gėlę. Svečiai, atsidėkodami už šiltą priėmimą Kanadoje, įteikė dr. V. Kvedarui, R. J. Karasiejams ir Toronto Lietuvių namų atstovui atminimo dovanėles. Po to šokėjai ir koncerto klausytojai pasivaišino suruoštomis vaišėmis ir turėjo progos artimiau vienas su kitu pabendrauti. Džiaugiamės, sulaukę svečių iš Punsko ir tikimės, kad dar ne kartą jie mus pradžiugins savo pasirodymais, gal būt su visa ansamblio grupe. D.T.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar ju nekaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Klivlando "Neringos" skaučių tunto sueigoje birželio 6 d. s. O. Šilėnienė prisiega jaunai skaučių vadovei A. Bublytei vėliaus žymenį. Stebė "Neringos" tunto tuntininkė s. J. Taorienė

Nuotr. V. Bacevičiaus

1988 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

4. Liepos 6 – 20 5. Liepos 13 – 27 6. Rugpjūčio 17 – 31 7. Rugsėjo 7 – 21 8. Spalio 10 – 19

Liepos 6 – 20 dar yra vietų.

Ekskursijų kainos: IV ir V – \$2384.00, VI ir VII – \$2284.00, VIII – \$1695.00, [iskaitant vizą ir draudą. Grupės 4 – 7 Vilniuje – 11 naktų. Po Vilniaus galima važiuoti ir į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pasirinkimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant ir įmokėti \$200 depozitą. Likusi suma reikalinga sumokėti bent 30 dienų prieš išvažiuojant. Grupę 5 ir 7 lydiu aš pats.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Janę gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto:
Suite 209,
3416 Dundas St.W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127

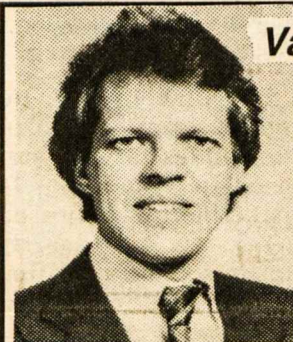
Mississauga:
Suite 200, Plaza One,
2000 Argenta Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Jei norite pirkti ar parduoti namą,
ar gauti informaciją, prašau man
paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario

MARIUS E. RUSINAS, turįs septynerių metų
patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

LAKESHORE ir KIPLING rajonai: pusdviejų miegamųjų butas. Langai ir parduota bei parka. Kaina \$99,900.

ŪKIS – 204 akrai žemės, namas ir kiti pastatai. Nuo Otavos į šiaurės vakarus 100 km prie Constan ežero. Kaina \$130,000.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

TORONTONT

Anapilio žinios

— Liepos 10, sekmadienį, Anapilyje koncertuos iš Punsco atvykęs tautinių šokių ir dainų ansamblis „Jotva“. Koncertas prasidės 12.30 v.p.p. Kad būtų patogiau, tą dieną po 11 val. Mišių bus galima parapijos salėje gauti pietus įprasta žiemos tvarka. Po koncerto 2.30 v.p.p. nuo Anapilio važiuos antras autobusas į Islingtono požeminio traukinio stotį.

— Antradienį iš mūsų parapijos lietuviškose kapinėse palaidota a.a. Regina-Grazina Kulmickienė, 63 m. amžiaus. Nuosirdi užuojauta jos vyriui, seseriai ir visiems giminėms bei artimiesiems.

— Prel. Juozas Tadarauškas atei-nančius du sekmadienius laikys Mišias Wasagoje, Gerojo Ganytojo misijos koplyčioje. Nuosirdi padėka jam už talką.

— Kun. Kazimieras Kaknevičius šiomis dienomis išvyksta atostogų. Grįš už poros savaitę.

— Atostogų pas savo tėvus sugrįžo kun. Edmundas Putrimas. Nuo rudens jis pradeda kapelionauti Vokietijoje, Vasario šešioliktosios gimnazijoje.

— Lietuviškos pamaldos Midlande šiais metais bus rugpjūčio 7, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Autobusas maldininkus į pamaldas veš iš Toronto nuo Prisikėlimo parapijos patalpų. Apie išvykimo laiką prašome teirautis Prisikėlimo parapijoje.

— Vykstantiems Lietuvon apsilankymui primenama, kad mūsų parapijoje ir kitose lietuviškose parapijose galima gauti veltui kišeninio formato Šv. Rašto knygelių ir „Liturginio maldyno“ egzempliorių. Dabar Lietuvon kiekvienas keleivis gali oficialiai vežti religines literatūras ir ja apdovanoti savo gimines, pažįstamus bei artimuosius. Kiekvieno tikinčiojo lietuvių sąžinės pareiga bent keletą tokių knygų nugabenti.

— Kanados Lietuvių muziejaus statyba sparčiai žengia pirmyn. Ir toliau statybai teikiama pinigai. Aukojantieji \$1,000 ar daugiau bus įrašomi muziejaus rėmėjų lentoje. Aukojantieji \$5,000 ar daugiau bus įrašomi muziejaus mecenatų lentoje. Statyba kainuos virš milijono dolerių.

— Parapijos skolos numokėti aukojų: \$120 – T. Bartkus (Sarnia, Ont.); \$50 – O.J. Kirvaitis.

— Mišios Liepos 10, sekmadienį, 9.30 v.r. už a. a. Joną Ališauską, 11.00 v.r. už parapiją. Wasagoje 11.00 v.r. už 10.00 v.r. už a. a. Joną Gaivelį, 11.00 v.r. už Augačių mirusius.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis – liepos 7 d., 7.30 v.v.

— Lietuvių slaugos namams aukokojų: \$500 – E. Tamulionienė; \$100 – K. Aranauskas; \$50 – Jonas Bėžys iš Winnipeg, Man. Viso fonde yra \$73,080.92. Aukos priimamos „Paramoje“ sąsk. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. 155332.17 ir „Talkoje“ sąsk. 4259.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: J. J. Biliūnai iš Klivlando, P. A. Tuskeniai iš Čikagos, S. V. Vaikūčiai iš Stamford, CT, R. K. Čiurliai, Amelija Patrick iš North Brunswick, NJ, Elzė Abramavičienė, Zita Dobrovolskienė iš Šiaulių, Adelė Kaladinskienė iš Kauno, J. G. Ambraziejūnai iš Cape Cod, Birutė Nagienė, „NL“ laikraščio redaktorė iš Montrealio, Ona Osolskienė iš Niujorko, NY, E. J. Karosai iš Edmontono, V. V. Mažeikiai, Park Ridge, IL, K. Radvila iš Denver, Colorado, Birutė Markevičiūtė-Tumosiene, Santa Monica, V. D. Dikiniai iš Sonomos, inž. Juozas V. Ruokis iš Los Angeles, Calif., D. E. Revys iš Crofton, MD, Jeronimas Alkis, D. Britanijos lietuvių sąjungos pirmininkas iš Londono, Jack ir Eleanor Hunter iš Port Severn, Ont., p. p. Miškiniai, Kęstutis Laskauskas iš Baltimorės, MD, Jonas Bėžys iš Winnipeg, Stasys Petrusis iš Omahos, Neb., Rymantas Guzulaitis, Indianapolis, Ind.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

**Ne tik namai,
bet ir jūsų ateitis**

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vasaros metu parapijos biuletenis nespausdinamas, todėl prašom sekti parapijos žinias „Tėviškės žiburiuose“ ir klausyti „Tėvynės prisiminimai“ radijo programos sekmadieniais.

— Ruošiasi tuoktis Dana Styraitė su Gary Moulton, Dalius Butrimas su Linda McMillan, Rimantas Budrys su Leslie-Ann Coles, Michael E. August su Kerry Zell, Romas Kaknevičius su Lorrie Boylen, Rūta Kulnytė su Myron Douglas.

— Liepos 5 palaidotas a.a. Mečys Abromaitis, 64 metų amžiaus.

— Vasaros stovyklų sezonas mūsų stovyklavietėje, kuri vadinama „Kretinga“, jau prasidėjo lietuviškai kalbantiems vaikams. Stovyklą organizuoja par. tarybos jaunimo sekcija, kuriai pirmininkauja L. Kuliavienė. Komendantas – L. Kuliavas, kapelionas – kun. E. Putrimas ir visa eilė patyrusių vadovų. Stovykla baigsis liepos 16 d. Mišios „Kretingos“ stovyklavietėje per visą vasarą sekmadieniais 11 v.r.

— Stovyklos adresas: Camp „Kretinga“, 9 Endrus Rd., New Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0. Tel. 1-705-429-2788.

— Parapijai aukokojų: \$100 – E. A. Benečiai, O. Pranckūnienė, St. Račickienė; \$50 – J. B. Danaičiai, A. D. Bražiai, dr. R. A. Karkos, E. Walenciej; klierių fondui \$100 – M. Gečienė; relig. šalpai: \$100 – M. Gečienė; LKB kronikai: \$50 – M. Gečienė; vysk. fondui: \$200 – prel. J. Tadarauškas, \$100 – A. D. Bražiai; vargšams \$50 – A. Žilėnas.

— Mišios liepos 10, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a. a. Joną Zuloną, 9.20 v.r. – už a. a. Albina Lukoševičienę, 10.15 v.r. – už a. a. Juozą Vaškevičių, už a. a. Rimvydą Skučą, 11.30 v.r. – už parapiją, 8.30 v.v. – už a. a. Agotą Vainienę.

— Vysk. P. Baltakio, OFM, lietuvių pastoracijos simpoziumo ir sielovados tarybos steigimo posėdžiai vyko liepos 1-2 d.d. Prisikėlimo parapijos patalpose Toronte. Buvo svarstyti Šv. Rašto, šeimos auklėjimo ir dvasinių pašaukimų klausimai. Sudaryta Vyskupo sielovados taryba su keletu komisijų iš įvairių vietovių ir kraštų.

— Kard. Vincento Sladkevičiaus kardinolų kolegijon įvesdinimo iškilmėse dalyvavo šie lietuviai vyskupai: vysk. V. Michelevičius iš Lietuvos, arkiv. P. Marcinkus, arkiv. K. Salatka, vysk. A. Deksnys ir vysk. P. Baltakis, OFM. Taipgi dalyvavo bei vėliau dovanas įteikė eilė įvairių lietuviškų organizacijų atstovų iš viso pasaulio. Pamaldų metu antrąjį tikinčiųjų maldos kreipinį skaitė lietuviškai klier. Jonas Malinauskas iš Punsco. Plačiau apie iškilmės bus aprašyta sekančiame numeryje.

— Didingai praėjo VIII tautinių šokių šventė liepos 3 d., sekmadienį, Hamiltone. Ji ypatingai pasižymėjo dalyvių gausumu. Šokiuose dalyvavo 10.000 žiūrovų. Rytą katalikams iškilingas Mišias atnšavo vysk. Paulius Baltakis, OFM, su daugeliu kunigų, tarp jų du iš Lietuvos: Babtų klebonas kun. Ričardas Mikutavičius ir Raudonės klebonas kun. Algirdas Kildušis. Pamokslą sakė vyskupas P. Baltakis, OFM. Erdvi Convention Centre salė, kurioje vyko pamaldos, vos talpino maldininkus. Latvių liuteronų šventovėje evangelikams pamaldas laikė kun. P. Dilys. Šeštadienio susipažinimo vakaras negalėjo sutalpinti visų norinčiųjų dalyvauti. Šoko daugiau kaip 2000 šokėjų iš 8 kraštų. Pirmą kartą iš Punsco srities, valdomos Lenkijos, dalyvavo „Jotvos“ ansamblis. Pamaldose ir šventėje buvo perduoti kardinolo vysk. Vincento Sladkevičiaus sveikinimai.

— ATLIEKAM mūrinimo darbus iš plytų, blokų ir taisome senus pastatus. Skambinti Alfonsas tel. 536-3456 Toronto.

— VYRESNIO AMŽIAUS VYRAS įsiekio kambario netoli Prisikėlimo par. šventovės. Skambinti tel. 531-3292 Toronto.

— TORONTO LIETUVIŲ VAIKŲ NAMAI įsiekio darželio mokytojos. Suinteresuoti prašomi skambinti tel. 534-5773.

Lietuvių sibirinių 1948 m. trėmimų minejimas Anapilio sodyboje prie Toronto gegužės 22 d. Dalis Anapilio choro su parapijos klebonu kun. J. Staškumi

Liepos 10, sekmadienį, 12.30 valandą po pietų,
Anapilio didžiojoje salėje įvyks
Punsco lietuvių tautinių šokių ir dainos ansamblio
“JOTVA” KONCERTAS
Visi kviečiami dalyvauti ir paremti iš Punsco atvykusį lietuvių jaunimą.
(ėjimas-auka \$5)

Kviečiame visus į Lietuvį namų - "Atžalyno"
GEGUŽINĖ
liepos 10, sekmadienį, 12 valandą,
Clairville Conservation Area
Section green acres nr. 1 vietovėje.
Įvažiavimas į parką iš greitkelio nr. 50.
Programoje: žaidimai, dainos, loterija ir šokiai.
Veiks bufetas su skaniais užkandžiais – kava, ledais ir gaivinančiais gėrimais.
Autobusas išveina nuo Lietuvių namų 1.30 v.p.p.
Rengėjai: LN vyrų būrelis ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

A. a. Marcelės Jokubaitienės atminimui T. Benotienė ir A. Benotas "Tėviškės žiburiams" aukokoj \$30.

A. a. Kostės Linkevičienės atminimui vietoje gelių aukokoj \$50 Aldona Aukštikalnienė "Tėviškės žiburiams".

Pusbroliui a.a. Kazimierui Povilaičiui Čikagoje mirus vietoje gelių I. Ignatienė ir K. Kaminskienė "Tėviškės žiburiams" aukokoj \$40.

A. a. Reginos Mozūraitės-Kulmickienės atminimui vietoje gelių Aleksas ir Genė Kuzmarskiai "Tėviškės žiburiams" aukokoj \$35.

A. a. Boleslavui Čepauskui mirus, žmonai Birutei reiškia nuosirdžių užuojautą Viktorija Jasiūnienė. Mirusio atminimui vietoje gelių jų "Tėviškės žiburiams" paaukojo \$25.

A. a. Mečislavo Abromaitio atminimui užjaušdami žmoną Birutę, dukrą Angelę ir gimines Vanda ir Kipras Bagdonavičiai "Tėviškės žiburiams" aukokoj \$50.

Ši pavasarį pasikeitė Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų (Putnamo seselių) vadovybė. Naujoji provincijolė yra sesuo M. Bernadė, jos pavaduotoja ir pirmoji patarėja – sesuo M. Ignė; kitos patarėjos ir vadovybės narės: sesuo M. Augusta, sesuo Eugenija (Ancilla) ir sesuo Teresė (Bernarda).

SKUBIAI PARDUODU tautinius drabužius. Skambinti tel. 766-7671 Toronto.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

A. a. Mečys Abromaitis, 64 metų amžiaus, mirė birželio 30 d., palaidotas iš Prisikėlimo parapijos šventovės liepos 5 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje. Buvo KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkas, Toronto Maironio mokyklos mokytojas ir paskutiniuoju laikui Lietuvių namų revizijos komisijos pirmininkas.

Atitaisymas. "TŽ" 25 nr. nuotraukoje kilnojamoji paroda "Persekiojama Bažnyčia", suorganizuota Lietuvių katalikų šalpos, turėjo būti vadovaujant Rasai Matulaitytei.

A. a. Marijai Parėstienei mirus, draugai bei artimieji jos atminimui aukokoj Kanados lietuvių fondui: \$45 – Aldona ir Aleksas Mikalauskai; \$20 – Dora ir Albertas Jankūnai; \$15 – R. J. Pleiniai; \$10 – J. E. Bajoraičiai ir S. Karalėnas. Nuosirdžių užjaučiame dukrą Aldoną Mikalauskienę ir kitus artimuosius. Nuosirdi padėka aukojusiems. KLF

ATLIEKAM visus namų remonto darbus – vandentiekio, šildymo ir kt. Skambinti K. Cibas 534-3882 arba J. Zaleskis 663-2125 Toronto.

PARDUODU TINKAMUS naudingumui Lietuvoje japonų gamybos "video" magnetofonus. Kreiptis tel. (416) 385-3453 po 6 v.v., Hamiltone.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom. Lietuviams nuolaida
C. Jason (Jasiūnas) Toronto
Tel. (416) 624-8181

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VII seime, kuris vyko birželio 28-30 d.d. Toronte, išrinkta nauja valdyba: dr. Vytautas Bieliauskas (pirm. JAV), Eugenijus Čuplinskis (Kanada), dr. Vytautas Dambra (Venecuela), Algimantas Gureckas (JAV), Raimundas Kudukis (JAV), Gabija Petruskienė (Kanada), Algis Jukonis (Kanada).

Edmonton, Alberta

VINCAS KASPERAVIČIUS kovo pabaigoje buvo paguldytas į Royal Alex ligoninę, kur turėjo tris skaudžias kojos operacijas. Tai pasekmė prieš 40 metų turėtų kysklose sunkių sužeidimų, užgriuvus anglių klodui. Per tą laikotarpį Vincui teko pergyventi net 30 (!) operacijų.

Žinant Vinco sužeidimus ir daugybę operacijų, nevienam tek-davo stebėtis jo atsparumui, darbštumui ir stipriai lietuvišku-žemaitišku užsispyrimu siekti užsibrėžto tikslo. Tėvynėje neturėjo sąlygų pasiekti aukštesnio mokslo ar išmokyti amato, tačiau naujame krašte, nežūrinti didelių nelaimių, pajėgė tvirtai įsikurti ir būti dvasiškai stiprus. Vedęs vokiečių kilmės moterį, sugebėjo gražiai išauginti 4 vaikų šeimą. Vieno Vinco ir Hannos nuosavybių yra trijų aukštų pastatas su 25 butais netoli miesto centro ir vertas pusės milijono dolerių.

Gerai žinomas yra Vinco ir Hannos vaishingumas, stipri talka lietuvių namams ir Lietuvių Bendruomenei, dalyvaujant valdyboje, aukojant įvairiems lietuviškiems fondams, spaudai, labdarai ir kitiems reikalams. Nuosirdžiai linkėtina Vincui greitai pasveikti ir šeimos bei draugų aplinkoje dar ilgus metus pasi-džiaugti nuveiktų darbų vaisiais.

Kor.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti du vaikučius nuo 8.30 v.r. iki 5.30 v.v. darbo dienomis Dundas ir Broadview rajone. Savaitinis atlyginimas – \$300. Skambinti tel. 691-8515 Toronto.

MONTREALQUE

Kun. Pauliaus Mališkos iškilmings primicijų Mišios buvo laikomos birželio 19 d. Aušros Vartų šventovėje. Parapijai buvo didžiausio džiaugsmo diena, nes tai pirmas kunigas, kilęs iš šios parapijos. Šventovė buvo perpildyta jaunojo kunigo giminių, artimųjų, abiejų Montrealio lietuvių parapijų tikinčiųjų bei svečių iš Otavos, Toronto, Hamiltono ir JAV. Į naujai išdažytą ir skoningai gėlėmis išpuostą šventovę kun. Paulių iš klebonijos atlydėjo procesija, kurioje dalyvavo vaikučiai, parapijos komitetas, Montrealio mergaičių choras "Pavasaris", Šv. Onos ir katalikų moterų dr. ju atstovės, uniformuoti skautai bei šauliai, parapijos kunigai, kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas iš Otavos, Lietuvių jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, Montrealio arkivyskupijos vikaras etninės parapijos kun. Mario Paquette ir vysk. Paulius Baltakis.

Kun. Pauliui per Mišias asistavo kunigai: A. Saulaitis, M. Paquette ir Jonas Kubilius. Parapijos choras ypatingai gražiai pasirodė, sugiedodamas Navicko "Ecce Sacerdos", Vivaldi "Gloria", Stankevičiaus "Ave, Maria" su sol. G. Capkauskienė, Gounod "Sanctus", Stankevičiaus "Tėve mūsų" ir Haendel "Aleliuja". Montrealio vyrų oktetas pagiedojo Palestinos "Jesu, Rex admirabilis" ir sol. G. Capkauskienė Franck "Pagnis angelicus". Choriui dirigavo muz. Aleksandras Stankevičius, vargonais pritarė Mme M. Roch, choro koordinatorių sol. Ant. Keblys. Šv. Rašto skaitymus atliko skautai-vyčiai Andrius Dasy ir Jonas Valiulis. Evangeliją perskaitė parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas ir pakvietė vysk. P. Baltakį pasakyti pamokslą. Pamokslininkas kalbėjo apie pašaukimus ir Kunigystės sakramentą. Pabaigoje Mišių primicijantas suteikė palaiminimą kiekvienam pamaldų dalyviui. Pamaldos užsitęsė beveik dvi valandas. Lauke buvo apie 30°C šilumos, todėl ir šventovėje buvo pakankamai šilta.

Pokyliai visi susirinko į parapijos salę. Parapijos k-to pirm. Ant. Čepulis pasveikino kun. Paulių bei svečius ir pakvietė Liną Staškevičių praversti pokylio eigą. Linas trumpai paminėjo, kad kun. Paulius yra gimęs 1959 m., baigęs Montrealio lituanistinę mokyklą, buvęs skautu ir ateitininku. Šonkęs Montrealio "Gintare", giedo-jęs AV parapijos chore ir mokąs groti keliais muzikos instrumentais. Be to, buvęs netoli pabai-gos elektros inžinerijos studijų,

Visos iškilmės praėjo tvarkingai ir gražiai. Reikia būti dėkingiems šių iškilmų rengimo komitetui, kurį sudarė kun. J. Aranauskas, seselė Palmira, J. Aranauskas, Jadvyga Baltuonienė, Elvira Krasovskis, Danutė Staškevičienė, Ant. Čepulis, A. Jonelis, Ant. Keblys, Iz. Mališka, Augustas Mylė, Rimas Piečaitis, Arūnas ir Linas Staškevičiai. B.S.

Kun. PAULIAUS MALIŠKOS primicijos birželio 19 d. Aušros Vartų šventovėje Montrealy. Į šventovę žengia naujasis kunigas ir vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM

Greitas ir tikslus patarnavimas
Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš \$23,000,000 REZERVAS – virš \$750,000.
MOKA UŽ:
Certifikatus 9 1/4% Taupymo – special. 5 1/4%
Term. indėlius:
1 metų 8 1/2% Taupymo – su gyv. dr. 5 %
180 d. - 364 d. 7 1/2% Taupymo – kasdienines 4 3/4%
120 d. - 179 d. 7 1/4% Einamos sąsk. 4 1/2%
60 d. - 119 d. 7 % RRIF – RRSP – term. 9 1/2%
30 d. - 59 d. 6 3/4% RRIF – RRSP – taup. 6 %
IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 10 3/4%, asmenines – nuo 11 1/2%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:
1475 DeSeve 3907A Rosemont Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč. 9.00-3.00
Ketvirtadieniais 12.00- 8.00 4.00-8.00
Penktadieniais 10.00- 6.00 2.00-6.00